

แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการ
รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
ในห้วงปี พ.ศ. 2563 – 2567

โดย

พลตรี ไพรุจน์ คำชุม
รองผู้อำนวยการสำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติ
สำนักงานปฏิบัติการกิจรักษาความมั่นคงภายใน
กองทัพบก

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในห้วงปี พ.ศ. 2563 - 2567” ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ พลตรี ไพรุจน์ คำชุม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 62 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2562 - 2563

พลโท

(พิสัมพันธ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ราชอาณาจักร ในห้วงปี พ.ศ. 2563 – 2567

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย พลตรี ไพโรจน์ คำชุม

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

เอกสารวิจัยเรื่องนี้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษา ปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (2) เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ขอบเขตของการวิจัย ตั้งแต่ พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ (28 กุมภาพันธ์ 2551) จนถึงปัจจุบัน โดยมุ่งศึกษาถึงแนวทางหรือวิธีการ (How to) ในการขับเคลื่อนงาน ในห้วง 5 ปี คือ พ.ศ. 2563 – 2567 เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ตลอดจนงานนโยบายของรัฐบาล ตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัย เชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. มี 9 ปัจจัย คือ 1. คน/กำลังพล/บุคลากร 2. ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. 3. การบูรณาการความร่วมมืออย่าง มีประสิทธิภาพระหว่าง กอ.รมน. กับ ส่วนราชการอื่น 4. การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงานได้อย่างสูงสุด 5. การได้รับการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรที่เพียงพอจาก รัฐบาล 6. การมีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกำลังพลของ กอ.รมน. 7. ค่านิยมองค์กร กอ.รมน. 8. การพัฒนาองค์กรไปสู่ 3 เป้าหมาย คือ (1) องค์กรแห่งการบริหาร จัดการเชิงยุทธศาสตร์ (2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (3) องค์กรแห่งการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน 9. การทำงานให้ได้รับการเชื่อมั่น และศรัทธาจากประชาชน สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563 - 2567 แบ่งเป็น 2 ห้วง คือ ห้วงเวลาแรก ปี พ.ศ. 2563 - 2565 (3 ปี) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามห้วง เวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2561-2565 “ปรับสภาพแวดล้อมพร้อม แก้ไขปัญหา” โดยแนวทางการขับเคลื่อนงานในห้วงระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) เป็น “พัฒนา ปัจจัย แก้ไขปัญหา บูรณาการขับเคลื่อนงาน” กล่าวคือ พัฒนาปัจจัย คือ การพัฒนาเสริมสร้าง ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนงาน 9 ปัจจัยดังกล่าว แก้ไขปัญหา คือ แก้ไขเรื่องที่เป็นปัญหา/ อุปสรรค บูรณาการขับเคลื่อนงานคือขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบรองรับ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และขับเคลื่อนงานตามนโยบายที่รัฐบาลมอบหมาย ห้วงเวลาที่สองปี พ.ศ. 2566 - 2567 (2 ปี) อยู่ในห้วงที่สองของเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2566 - 2570 “ปัญหาเก่าหมดไปปัญหาใหม่ไม่เกิด” โดยแนวทางการขับเคลื่อนงาน ในห้วงระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2566 - 2567) เป็น “ประเมินผลงาน ปรับปรุงแก้ไข บูรณาการขับเคลื่อนงาน” กล่าวคือ ประเมินผลงานคือการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ในห้วงปี พ.ศ. 2563 - 2565 ว่าเป็นอย่างไร ปรับปรุงแก้ไขคือ ปรับปรุงจากผลการประเมิน บูรณาการขับเคลื่อนงาน คือ การขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และนโยบายของรัฐบาลในห้วงระยะเวลาโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเรื่องการบริหารจัดการข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน. ต้องทำให้เป็นระบบที่ดีอย่างต่อเนื่อง จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของ กอ.รมน. ในที่สุด

Abstract

Title The way to propel the Internal Security Operations Command (ISOC)'s mission in 2020 - 2024

Field Strategy

Name Maj.Gen. Pairut Kamchoom **Course** NDC **Class** 62

This research has 2 objectives : 1. to study what factors or mechanisms propelling ISOC's mission are, 2. to propose the efficient and concrete way propelling ISOC's mission. Scope of Research : since the Law of Maintaining Internal Security has been effected (28 Feb. 2008) up until now, focusing the way or how to propel the mission for 5 years period (2020-2024) supporting the national Security Strategy (NSS) and government's mission. Methodology of Research : Qualitative Research and Descriptive Research.

Result of Research : 9 factors of success to propel ISOC's mission are
 1. human 2. ISOC's strategy 3. effective integration of ISOC and other government's agency. 4. ultimate using of Information technology. 5. sufficient allocation of budget and resources. 6 having master plan/action plan for ISOC's personnel management. 7. ISOC's popularity 8. developing to 3 goal (1) organization of strategy management (2) organization of specialist for internal security management. (3) organization of integration for government sector private sector and people sector 9. people's confidence and faith for ISOC's performance. The way to propel ISOC's mission in 2020-2024 are separated into 2 section : first section 2020-2022 (3 years) and second section 2023-2024 (2 years). First section 2020-2022 (3 years) to support the National Security Strategy (NSS) (2018-2022) "adapt environment , ready to solve problem", so ISOC is "develop factors, solve problem, integrate and propel mission". That is to say develop factors : develop and reinforce 9 factors of success mentioned above, solve problem : solve problem obstructing mission, integrate and propel mission : integrate and propel mission according to the national Security Strategy (NSS) and

government's mission. Second section 2023-2024 (2 years) to support the national Security Strategy (NSS) "old problem is ended, no new problem", so ISOC is "evaluate task , rectify , integrate and propel mission". That is to say evaluate task : evaluate how well of task done in 2020-2022, rectify : rectify from evaluation, integrate and propel mission : integrate and propel mission according to the national Security Strategy (NSS) and government's mission.

In conclusion, there is suggestion for ISOC's personnel management. It should be systematic and continuous performing so it will reinforce the efficiency of performance for ISOC in the end.

คำนำ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ อยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีแต่ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี กอ.รมน. เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงจัดตั้งตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) มีผู้บัญชาการทหารบก เป็นรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (รอง ผอ.รมน.) และเสนาธิการทหารบกเป็นเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (เลขาธิการ กอ.รมน.) ปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่ง กอ.รมน. แต่งตั้งให้รองผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผช. ผอ.รมน.) ด้วย กอ.รมน. ไม่ใช่หน่วยทหาร แต่เป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่พร้อมจะบูรณาการ ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และประสานงานกับส่วนราชการอื่น รวมทั้งภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังคำขวัญของ กอ.รมน. ที่ว่า “มุ่งมั่นบูรณาการ ประสานงานเป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม ผู้นำความมั่นคง ดำรงความสามัคคี”

ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) มีผลใช้บังคับเมื่อ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้านคือ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กล่าวโดยสรุป ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ โดยกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการต่าง ๆ ต้องไปดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ในส่วนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคงจำนวน 26 แผน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในห้วงปี พ.ศ. 2563 – 2567” เพื่อกำหนดแนวทางหรือวิธีการ (How to) ในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร รองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ตลอดจนงานนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย ให้ปรากฏผลสำเร็จ

ฉ

อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่วนงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน
ราชอาณาจักรสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจต่อไป

พลตรี

(ไพโรจน์ คำชุม)

นักศึกษามหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ.รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาการวิจัยเรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในห้วงปี พ.ศ. 2563 – 2567” ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ที่กรุณาให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้สัมภาษณ์ และให้คำแนะนำ รวมทั้งให้การสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้การศึกษาวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อนึ่ง งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งมี พลโท นพดล มังคละทน และ พันเอกหญิง นวพร มีปรีชา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นาวาเอกหญิง เต็นสุรางค์ ภิรมย์สวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตลอดจนคณาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ บุคคล และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ได้สนับสนุนการวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งผู้วิจัยอาจมิได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่าน และทุกหน่วยงานที่กรุณาสนับสนุนให้การศึกษาวิจัยเรื่องนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์มา ณ โอกาสนี้

พลตรี

(ไพรุจน์ คำชุม)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
คำนำ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	4
บทที่ 2 แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ	
 ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	6
กล่าวนำ	6
แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคาม	6
แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง	8
แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ	
และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	11
ทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติ	13
พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551	15
บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรรองรับ	
ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง	16
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	
(พ.ศ. 2562 - 2565)	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
สรุปการทบทวนวรรณกรรม	34
กรอบแนวคิดของการวิจัย	34
บทที่ 3 การปฏิบัติงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคง	
ภายในราชอาณาจักร	36
กล่าวนำ	36
การปฏิบัติงานของกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	36
ปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน	44
การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน	
ปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สรุป	67
บทที่ 4 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563 – 2567	68
กล่าวนำ	68
การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนงาน	
ของ กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพในห้วงปี 2563 – 2567	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุป	82
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	83
สรุป	83
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	97
แนวทางสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง กองอำนาจรักษาความมั่นคง	
ภายในราชอาณาจักร	98
ประวัติย่อผู้วิจัย	99

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2 - 1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	35
3 - 1	การจัดโครงสร้างและการแบ่งส่วนงาน กอ.รมน.	38
3 - 2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ปัญหา/อุปสรรคและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.	66
4 - 1	แนวความคิดการบริหารจัดการแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง	76
4 - 2	แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563 - 2567	77
5 - 1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงาน ของ กอ.รมน. ปัญหา/อุปสรรคและปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.	88
5 - 2	แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563 - 2567	89

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2 - 1	ความมั่นคงแบบเดิมเปรียบเทียบกับความมั่นคงของมนุษย์	10
2 - 2	องค์ประกอบของความมั่นคงของมนุษย์	10
2 - 3	การรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการภาพรวม ของประเด็นภายใต้นโยบายและแผนฯที่เกี่ยวข้อง	29
4 - 1	การแบ่งงานตามแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง	80

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ อยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีแต่ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2551 และให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) มีผู้บัญชาการทหารบก เป็นรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (รอง ผอ.รมน.) และเสนาธิการทหารบก เป็นเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (เลขาธิการ กอ.รมน.) โดยในปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่ง กอ.รมน. แต่งตั้งให้รองผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผช. ผอ.รมน.) ด้วย ทั้งนี้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมีอำนาจหน้าที่คือ (1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป (2) อำนวยการในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในการนี้ ให้มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติและดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแผนและแนวทางนั้น (3) อำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนและแนวทางในการปฏิบัติตาม (2) ในการนี้ คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ กอ.รมน. มีอำนาจในการกำกับและดำเนินการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดด้วยก็ได้ (4) เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และความสงบเรียบร้อยของสังคม และ (5) ดำเนินการการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่คณะรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) มีผลใช้บังคับเมื่อ 8 ตุลาคม พ.ศ.2561 เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน คือ (1) ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กล่าวโดยสรุป ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ โดยกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการต่าง ๆ ต้องไปดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณโดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ในส่วนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง จำนวน 26 แผน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ปัจจุบันกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้มีการปรับโครงสร้างการจัดเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562 เรื่องการจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน หน้าที่และอำนาจของส่วนงาน และอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยมีโครงสร้างและส่วนงาน 17 ส่วนงาน คือ (1) สำนักงานเลขานุการ (2) สำนักตรวจสอบภายใน (3) สำนักพัฒนาระบบบริหาร (4) สำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (5) สำนักจเร (6) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง (7) สำนักการข่าว (8) สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ (9) สำนักบริหารงานบุคคล (10) สำนักส่งกำลังบำรุง (11) สำนักงบประมาณและการเงิน (12) สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน (13) ศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง (14) ศูนย์การศึกษาและวิทยาการความมั่นคง (15) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (16) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และ (17) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) (ไม่รวม (16) และ (17)) โดยอนุมัติกรอบอัตรากำลังช่วยราชการ รวม 1,452 อัตรา และข้าราชการพลเรือน 171 อัตรา รวมจำนวน 1,623 อัตรา

ดังนั้นจึงเป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้ ที่มุ่งศึกษาถึงแนวทางหรือวิธีการ (How to) ในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย ให้ปรากฏผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดระยะเวลาไว้ในห้วง 5 ปี คือ พ.ศ. 2563 - 2567 อนึ่ง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อาจได้มีการกำหนดวิธีการขับเคลื่อนงานไว้บางอย่างแล้ว งานวิจัยฉบับนี้จึงเหมือนการเติมเต็มหรือเสริมสร้างความสมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
2. เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่

ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนาจการปฏิบัติงานในกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 การวิจัยนี้ศึกษาการปฏิบัติงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในส่วนที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น

3.2 เนื้อหาสาระที่ปรากฏในเอกสารวิจัยนี้ ยึดหลักความเป็นกลางไม่ฝักใฝ่การเมือง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ตั้งแต่ พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 มีผลบังคับใช้ (28 กุมภาพันธ์ 2551) จนถึงปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสารต่างๆ
- 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ (Interview Analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) การวิเคราะห์เปรียบเทียบและสังเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎี และหลักการ

3. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนาและวิเคราะห์นำเสนอแนวทาง (How to)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ซึ่งสามารถหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานโดยรวมของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ทำให้ทราบแนวทางหรือวิธีการ (How to) ในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ
3. ส่วนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจต่อไป

คำจำกัดความ

การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

หมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใดที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือ

		ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ รวมถึงในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กลับสู่สภาวะปกติเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ
การบูรณาการ	หมายถึง	การทำให้เป็นเนื้อเดียวกันโดยรวมหรือผสมผสานด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน หรือการเชื่อมหรือประสานกับสิ่งอื่นหรือหน่วยงานอื่น
ยุทธศาสตร์	หมายถึง	วิธีการ (WAYS) ที่จะนำเครื่องมือ (MEANS) ที่มีอยู่อย่างจำกัด มาใช้อย่างดีที่สุดให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (ENDS) ที่ตั้งไว้
ยุทธศาสตร์ชาติ	หมายถึง	ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนา และการใช้การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหารของชาติ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ และอีกความหมายหนึ่งคือ ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนา และการใช้อำนาจของชาติทั้งในยามสงบและยามสงครามทำการสนับสนุนนโยบายของชาติให้ได้ผลดีที่สุด เพื่อเพิ่มพูนโอกาสและความได้เปรียบที่ได้มาซึ่งชัยชนะ และลดโอกาสที่ประสบความพ่ายแพ้ให้น้อยลง
ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ	หมายถึง	ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนา ประยุกต์ และประสานงานในการใช้กำลังอำนาจแห่งชาติ ได้แก่ การเมือง/การทูต การเศรษฐกิจ การทหาร สังคม จิตวิทยา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมและข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ที่เกื้อกูลต่อความมั่นคงแห่งชาติ
ความมั่นคงแห่งชาติ	หมายถึง	ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณาการแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของ

ประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

หมายถึง นโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือนแก้ไขหรือระงับยับยั้ง ภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

ภัยคุกคาม

หมายถึง ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ

บทที่ 2

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

กล่าวนำ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในห้วงปี 2563-2567 จะทบทวนเรื่องที่เกี่ยวข้อง 8 เรื่อง ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคาม
2. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง
3. แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)
4. ทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติ
5. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551
6. บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
7. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคาม

ภัยคุกคาม (Threat) หมายความว่า ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงสลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2562 : 12)

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้กำหนดภัยคุกคามของความมั่นคงแห่งชาติไว้ 2 ทาง คือ

1. ภัยคุกคามจากภายใน เป็นปัญหาด้านการเมืองภายในประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาพื้นที่ด้อยพัฒนา ปัญหาชายแดน ปัญหาทางด้านสังคมจิตวิทยา ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ภัยคุกคามจากภายนอก เป็นปัญหาความขัดแย้งของสังคมโลก ปัญหากลุ่มประเทศมุสลิม ปัญหาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

ภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ กระทำโดยตัวแสดงที่ไม่มีใช้รัฐ (Non-state-Actors) หรืออาจมีรัฐอยู่เบื้องหลังและส่งผลกระทบต่อรัฐ ในปัจจุบันด้วยมุมมองใหม่ที่ยึด “มนุษย์” เป็นศูนย์กลางของปัญหาความมั่นคง ทำให้เกิดความคิดที่สำคัญตามมาอย่างน้อย 2 อย่าง คือ

1. การมุ่งรักษาความมั่นคงของรัฐอาจไม่ตอบสนองต่อความมั่นคงของมนุษย์เสมอไป มาตรการรักษาความมั่นคงของรัฐอาจคุกคามความมั่นคงของมนุษย์ก็ได้ เช่น การประกาศสงครามกับยาเสพติด ทำให้ผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต เป็นต้น การแก้ปัญหาดังกล่าว จึงต้องยึดกฎหมายเป็นหลักสังคมถึงจะมีสันติสุข

2. นอกจากรัฐอาจคุกคามประชาชนแล้ว “ตัวแสดงที่ไม่มีใช้รัฐ” (Non-state Actors) ก็สามารถก่ออันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนได้เช่นเดียวกับรัฐ ตัวอย่างที่รู้จักกันดีในยุคนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้ก่อการร้าย รวมทั้งขบวนการก่อความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

ที่มาของภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ แบ่งได้ 2 แบบ คือ ภัยคุกคามที่เกิดจากมนุษย์ และภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติ

ภัยคุกคามที่เกิดจากมนุษย์ สำหรับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crimes) สหประชาชาติได้จำแนกออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. การลักลอบค้ายาเสพติด
2. การลักลอบนำคนเข้าเมือง
3. การลักลอบค้าอาวุธ
4. การลักลอบค้าอุปกรณ์นิวเคลียร์
5. องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย
6. การค้าหญิงและเด็ก
7. การลักลอบค้าอวัยวะมนุษย์
8. การโจรกรรมและลักลอบค้ายานพาหนะ
9. การฟอกเงิน
10. การกระทำผิดอื่น ๆ

ภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติ มีดังนี้

1. ภัยธรรมชาติ

จากสภาพแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมากขึ้น ภาวะโลกร้อนทำให้เกิดเอลนีโญ (El Nino) และลานีญา (La Nina) เกิดการละลายของน้ำแข็งที่ขั้วโลก เกิดภัยธรรมชาติรุนแรงขึ้น เช่น พายุฤดูร้อน คลื่นยักษ์สึนามิ เกิดแผ่นดินไหวรุนแรงขึ้นบ่อยครั้ง

ฝนตกหนักและน้ำท่วมดินโคลนถล่ม และเกิดคลื่นลมทะเลกัดเซาะดินชายฝั่งขยายวงกว้างมากขึ้น ทำให้พื้นที่ชายฝั่งสูญหายมากขึ้นทุก ๆ ปี ภาวะดังกล่าวกำลังเป็นปัญหาซึ่งทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่

2. ภัยจากโรคระบาด

อันตรายที่มาจากการติดเชื้อโรคติดต่อและโรคระบาดที่สำคัญ ได้แก่ เชื้อเอชอีซี เชื้อซาร์ส (โรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง) โรคไข้หวัดนก (Bird Flu) และ COVID - 19 (Coronavirus Disease Starting in 2019) ที่มีการระบาดหรือตรวจพบทั้งในประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับภัยจากโรคไข้หวัดนก ชนิด H5N1 พบครั้งแรกในเมืองไทยเมื่อราว พ.ศ. 2546 และเกิดต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยเฉพาะในหัวหน้าหนาวระหว่างเดือน ธ.ค. – ก.พ. ส่วน COVID-19 มีแหล่งกำเนิดในเมืองอู่ฮั่นของจีน ใน ธ.ค. 2019 และระบาดอย่างรวดเร็วไปยังหลายประเทศในช่วงต้นปี 2020 จนถึง ณ เวลาที่ทำเอกสารวิจัย ฉบับนี้ (มี.ย.63) มีผู้ติดเชื้อสะสมทั่วโลกประมาณ 9.7 ล้านราย รักษาหายแล้วประมาณ 5.2 ล้านราย และเสียชีวิตประมาณ 4.9 แสนราย อย่างไรก็ตาม ไทยสามารถควบคุมการระบาดของ COVID-19 ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีภัยคุกคามใหม่ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมามี คือ

1. ภัยคุกคามจาก “ความแตกต่าง” ทางความคิดในสังคมไทยโดยมีสาเหตุมาจาก “ปัจจัยทางการเมือง” และ “ปัญหาของสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ปัญหาหลักเกิดจากการบริหารประเทศโดยขาดหลักธรรมาภิบาลไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก การไม่เคารพกฎหมายบ้านเมือง การไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง การใช้สงครามข้อมูลข่าวสาร (Information Warfare) ต่อสู้กันเพื่อประโยชน์ของกลุ่มตน ความไม่เป็นธรรมในสังคม รวมทั้งการไม่รู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน จึงเป็นผลให้เกิดความขัดแย้ง มีการแบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายอย่างชัดเจนและต้องการจะเอาชนะกันด้วยวิธีการที่รุนแรงโดยไม่เคารพกฎหมายบ้านเมือง จนกระทั่งลุกลามเป็นความแตกแยกของสังคมไทยมีแต่ความสับสนและวุ่นวายเช่นกัน ภาพลักษณ์ของไทยในสายตาของต่างชาติกลายเป็นชาติที่น่ากลัวไม่กล้าเข้ามาท่องเที่ยวหรือลงทุน

2. ภัยคุกคามด้านวัฒนธรรม และการทำลายสถาบันทางศาสนาที่ยังคงมีอยู่และทวีความรุนแรงขึ้น จากการรุกคืบของระบบครองโลก ซึ่งอาศัยกลไกทางการตลาดและข่าวสารเป็นเครื่องมือ ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งจากความเจริญทางเทคโนโลยีและวัฒนธรรมที่หลั่งไหลเข้ามานั้น กลายเป็นจุดเปลี่ยนที่สร้างความพลิกผันให้กับสังคมไทย โดยเฉพาะวิถีชีวิตของผู้คนให้ลุ่มหลงคลั่งไคล้ “วัตถุนิยม” และ “กระแสวัฒนธรรม” ที่มีไช้รากเหง้าดั้งเดิมของบรรพบุรุษตน ส่งผลมาถึงเยาวชนในชาติให้เริ่มขาดแคลนต้นแบบที่มีสำนึกใน “จิตสาธารณะ” (การเป็นผู้ให้) ดังที่เคยเป็นมาในอดีต เยาวชนทั้งหลายเหล่านี้อาจจะเติบโตไปพร้อมจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดที่ผิดรูปผิดร่าง นอกจากนี้ยังเกิดจากปัญหาการขาดการเชื่อมต่อองค์ความรู้รากหญ้าของเยาวชนอีกด้วย การคงไว้ซึ่งแนวทาง “การปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ” ของกองทัพที่จะสร้างความรักความสามัคคีของคนใน

ชาตินั้น จึงจะต้องรีบดำเนินการและขยายผลอย่างต่อเนื่อง (กองทัพพบกับภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ 2558 : 8 - 27)

แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง

ในแง่ของความมั่นคงไม่อาจคิดในแบบเดิม ๆ ได้อีกต่อไปว่า เมื่อรัฐหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์แล้วอีกรัฐหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งจะเสียประโยชน์ (Zero-sum Game) รวมทั้งการเห็นว่าความมั่นคงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับภาครัฐเท่านั้น แต่ในยุคใหม่เมื่อมีความมั่นคงเกิดขึ้น รัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ระดับของความมั่นคงอาจแบ่งเป็น 5 มิติด้วยกันคือ ด้านของมนุษย์ ด้านของสิ่งแวดล้อม ด้านของชาติ ด้านของนานาชาติหรือข้ามชาติ และด้านวัฒนธรรม ดังนั้นความมั่นคงในระดับนานาชาติ และความมั่นคงของชาติหรือของวัฒนธรรมกลุ่มใดหรือประเทศใดก็ตาม ไม่สามารถที่จะบรรลุได้หากปราศจากซึ่งการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในทุก ๆ ระดับ ซึ่งความมั่นคงดังกล่าว จะดำเนินการผ่านทางทำให้ความยุติธรรม

มิติความมั่นคงทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าว เป็นเสมือนจุดเริ่มต้นของชุดความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ได้แก่

มิติที่ 1 เป็นการกล่าวถึงความมั่นคงมนุษย์ ซึ่งเป็นแนวคิดที่อ้างเอาตัวของมนุษย์ว่าเป็นเป้าหมายของความมั่นคงไม่ใช่ตัวของรัฐคือความมั่นคง

มิติที่ 2 ความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อมซึ่งรวมไปถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกเช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน และการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร

มิติที่ 3 ความมั่นคงของชาติ เป็นการชี้ให้เห็นถึงบทบาทของรัฐในฐานะที่เป็นผู้ผูกขาดในการใช้อำนาจหรือการใช้กำลังเหนือดินแดนหรือพื้นที่ที่จำเพาะแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในทางทหารเข้าทำการบังคับ กำกับ และตรวจตรา

มิติที่ 4 เกี่ยวข้องกับภัยคุกคาม ข้ามชาติ เช่น องค์กรอาชญากรรม การก่อการร้าย และการค้ามนุษย์

มิติที่ 5 ความมั่นคงทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการเน้นความมั่นคงข้ามวัฒนธรรมที่อยู่ท่ามกลางรูปแบบความหลากหลายทางวัฒนธรรมและอารยธรรมต่าง ๆ

ความมั่นคงแบบเดิม (Traditional Security)

เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงในรูปแบบเดิม (Traditional Security) เป็นการกล่าวถึงเป้าหมายของความมั่นคงว่าคืออะไร ซึ่งเป้าหมายของความมั่นคงรูปแบบเดิมก็คือความมั่นคงของรัฐ อำนาจอธิปไตยและบูรณภาพของดินแดน แนวคิดดังกล่าวได้รับการยอมรับอย่างสูงในระหว่างหัวของ

สงครามเย็น โดยเป็นแนวคิดที่เห็นว่าเมื่อรัฐมีความมั่นคงหรือสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐเอาไว้ได้แล้ว ประชาชนที่อยู่ภายในรัฐนั้นก็จะมี ความมั่นคงตามมาด้วย

ความมั่นคงรูปแบบเดิมให้ความสำคัญกับดุลอำนาจระหว่างรัฐ การสร้างเสริมอำนาจ กำลังรบเพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยของรัฐ รัฐเป็นองค์กรที่มีสิทธิ์เด็ดขาดในการกำหนดความต้องการของรัฐหรือผลประโยชน์ของชาติ และมีการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ออกมา เพื่อสร้างอำนาจให้กับรัฐ ความมั่นคงจึงถูกมองไปในรูปของการป้องกันประเทศจากการรุกรานด้วยกองทัพจากต่างชาติ

ความมั่นคงแบบใหม่ (Non-traditional Security : NTS)

เมื่อการเผชิญหน้าในสงครามเย็นลดลงและภัยคุกคามต่อตัวรัฐลดลง สภาพปัญหาบางอย่างที่ถูกรัฐบาลละเลย กดทับ หรือปิดบังเอาไว้ ได้ปรากฏเป็นภาพที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งก็คือความมั่นคงของพลเมืองที่ถูกคุกคาม ได้รับความทุกข์ยากที่เป็นผลมาจากการดำเนินการบางอย่างของรัฐรวมถึง การถูกรุกรานจากนอกประเทศ สงครามกลางเมือง ความรุนแรง ความยากจน ความหิวโหย โรคระบาดและการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย การคำนึงถึงแต่ความมั่นคงแบบเดิมที่เน้นให้ความมั่นคงกับรัฐได้ปกปิดเอาไว้ซึ่งความทุกข์ยากของพลเมืองในรัฐนั้น ๆ ความต้องการพื้นฐานของชีวิตพลเมืองถูกละเลย แสดงให้เห็นว่ารัฐไม่บรรลุเป้าหมายที่สำคัญของรัฐในการสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับพลเมืองของตนเอง

ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

ภายใต้แนวคิดใหม่ คำว่า ความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงได้เปลี่ยนมุมมองจาก “รัฐ” ไปเป็น “ผู้คน ชุมชน และสังคม” ความคิดว่าด้วยความมั่นคงของมนุษย์เรียกร้องให้เกิดภาวะที่มนุษย์ปราศจากความอดอยากขาดแคลน (Freedom From Want) และภาวะที่ปราศจากความหวาดกลัว (Freedom From Fear) ในข้อเรียกร้องอย่างแรกนั้น ถือว่าต้องมีการตอบสนองความต้องการของมนุษย์โดยสังคมควรต้องปราศจากความรุนแรงเชิงโครงสร้าง อันเป็นผลจากภัยคุกคามความมั่นคงที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับดินแดน (An Introduction to Human Security, 2016 : 4)

ในการยึดเอาผลประโยชน์แห่งชาติเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความมั่นคงมนุษย์นักคิดในกลุ่มนี้เห็นว่าระบบระหว่างประเทศนั้นมีการเชื่อมโยงเข้าหากันเกินกว่าจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ รัฐรัฐหนึ่งจะรักษาความมั่นคงของตนเองและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดีที่สุดก็โดยส่งเสริมทำให้รัฐอื่น ๆ เกิดความมั่นคงด้วย และต้องตระหนักเสนอว่าหากปราศจากซึ่งความมั่นคงในรูปแบบเดิมแล้ว ก็ไม่มีหลักประกันใด ๆ ในความมั่นคงมนุษย์เช่นกัน(กองทัพพบกับภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ, 2558 : 3 - 7)

ตารางที่ 2 -1 ความมั่นคงแบบเดิมเปรียบเทียบกับความมั่นคงของมนุษย์

ความมั่นคงแบบเดิมเปรียบเทียบกับความมั่นคงของมนุษย์

ประเภทความมั่นคง	สิ่งอ้างอิง	ความรับผิดชอบ	ภัยคุกคาม
แบบดั้งเดิม	รัฐ	บูรณภาพแห่งดินแดน	สงครามระหว่างรัฐ
มนุษย์	บุคคล	บูรณภาพของบุคคล	โรคภัย ความยากจน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความรุนแรง ที่รุนแรงเปิด กับระเบิด การละเมิด สิทธิมนุษยชน

ที่มา : กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ, 2558

ตารางที่ 2 – 2 องค์ประกอบของความมั่นคงของมนุษย์

องค์ประกอบของความมั่นคงของมนุษย์		
ประเภทความมั่นคง	คำจำกัดความ	ภัยคุกคาม
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	การมีรายได้พื้นฐาน	ความยากจน การว่างงาน การมีหนี้สิน และขาดรายได้
ความมั่นคงทางอาหาร	การเข้าถึงอาหาร	ความหิว ความอดอยาก และขาดการ เข้าถึงอาหารทั้งทางกายภาพและทาง เศรษฐกิจ
ความมั่นคงทางสุขภาพ	การป้องกันจากโรคภัยและ รูปแบบการใช้ชีวิตที่ไม่ดีต่อ สุขภาพ	การดูแลสุขภาพไม่เพียงพอโรคติดต่อ และโรคระบาดใหม่ ๆ ภาวะทุพโภชนาการ รูปแบบการใช้ชีวิตที่ไม่ปลอดภัย

ตารางที่ 2 – 2 องค์ประกอบของความมั่นคงของมนุษย์ (ต่อ)

องค์ประกอบของความมั่นคงของมนุษย์		
ประเภทความมั่นคง	คำจำกัดความ	ภัยคุกคาม
ความมั่นคงทาง สิ่งแวดล้อม	สภาพสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพที่น่าอยู่	ความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ มลพิษและการ ขาดแคลนทรัพยากร

ความมั่นคงบุคคล	ความปลอดภัยจากการถูกรุกรานรุนแรงในทางกายภาพ	ปลอดภัยจากการทรمانของรัฐ สงครามกับรัฐอื่น ๆ สงครามหรือความขัดแย้งในกลุ่มประชาชนหรือระหว่างชนเผ่า อาชญากรรม อุบัติเหตุ ในสถานประกอบการหรือการจราจร
ความมั่นคงชุมชน	การเป็นสมาชิกที่ปลอดภัยภายในกลุ่ม	กลุ่มปลอดภัยจากการถูกกดขี่ ความรุนแรงระหว่างชนเผ่า หรือจากกลุ่มที่มีอำนาจที่กระทำต่อกลุ่มที่อ่อนแอกว่า
ความมั่นคงทางการเมือง	การอยู่อาศัยในสังคมที่ให้คุณค่ากับสิทธิมนุษยชน	การปรามปรามทางการเมืองหรือของรัฐ การทรمان การทำให้หายตัว การละเมิดสิทธิมนุษยชน การกักขังหน่วงเหนี่ยว

ที่มา : กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ, 2558

แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมสำหรับการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในขณะที่การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ ของแผนพัฒนาฯ ได้ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2580 ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่องค์การระหว่างประเทศกำหนดขึ้น อาทิ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development goals : SDGs) เป็นต้น ส่วนแนวทางการพัฒนา ได้บูรณาการนโยบายหรือประเด็นพัฒนาที่สำคัญของประเด็นการปฏิรูปประเทศ 37 วาระ และ ไทยแลนด์ 4.0 การจัดทำแผนขับเคลื่อน และการติดตามประเมินผล เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งจากภาครัฐ เอกชน ประชาชน และภาคการศึกษา ในทุกพื้นที่ของประเทศ เป็นกลไกประชารัฐที่รวมพลัง ให้สามารถกำหนดเป้าหมาย แนว

ทางการพัฒนา รวมทั้งแผนงานโครงการสำคัญที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปี

ภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศดังกล่าว จะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น ต่อจากนี้ไป ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่เพื่อแก้ไขปัญหาฐานสำคัญที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่สั่งสมมานาน ในขณะเดียวกันดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีลักษณะการบูรณาการ และใช้ประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ

เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ โดยการกำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติ (National Research Agenda) ให้มีจุดเน้นที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับสาขาเป้าหมายการพัฒนาประเทศ และใช้กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมบูรณาการวิจัยและพัฒนากับการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการพัฒนานวัตกรรม

2. การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม

โดยสนับสนุนการวิจัยพัฒนา การดัดแปลงและต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่ความเป็นอัจฉริยะโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการผสมผสานเทคโนโลยี การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur) รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับสถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะเร่งสร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัยในสาขา STEM (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) และสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ชุมชน รวมทั้งการปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบ

3. การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร

ในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

ส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

4. การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

ให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกลการจัดสรรที่ดินทำกิน สนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพ ผู้ด้อยโอกาสสตรี และผู้สูงอายุ รวมทั้งกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชน และผลักดันกลไกการกระจายที่ดินทำกินและการบริหารจัดการที่ดินของชุมชน โดยมุ่งบรรลุเป้าหมายสำคัญในการยกระดับรายได้ประชากรกลุ่มร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด

5. ความมั่นคงภายในประเทศ

สถาบันหลักของชาติได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ที่มีรากฐานของปัญหาจากความเห็นต่างทางความคิดและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ขณะที่สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีการสร้างสถานการณ์โดยมีเป้าหมายให้เกิดความสูญเสียต่อเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับมีความเสี่ยงจากปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปสู่การโจมตีระบบขององค์กรขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและมีมูลค่าความเสียหายสูง

6. การบริหารจัดการภาครัฐยังอ่อนแอ

ภาครัฐมีขนาดใหญ่และรายจ่ายประจำเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพต่ำขาดระบบการทำงานที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแบบบูรณาการกับหน่วยงานหรือภาคส่วนอื่น ๆ การให้บริการประชาชนยังต้องปรับปรุงให้ได้มาตรฐานสากล ขณะที่การทุจริตและประพฤติมิชอบได้ขยายไปในวงกว้างทั้งในภาครัฐ เอกชนและองค์กรเอกชน นอกจากนี้ กฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้มาตรฐานสากลเนื่องจากล่าสมัยและกระบวนการตรากฎหมายยังมีจุดอ่อนหลายประการ ตลอดจนกระบวนการยุติธรรมยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถอำนวยความยุติธรรมได้อย่างเสมอภาค (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564, 2560 : 6- 9)

ทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติ

ทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติหรือสังคมนิยมมีวิวัฒนาการนับตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ จากผลงานเขียนคลาสสิกของ Thucydides ที่ชื่อว่า “The History of Peloponnesian War” ซึ่งได้รับการยอมรับกันว่าเป็นผลงานที่พยายามอธิบายถึงจุดกำเนิดของความขัดแย้งระหว่างประเทศในรูปของการแข่งขันทางอำนาจ จุดเริ่มต้นของทฤษฎีสังคมนิยมได้มีความแตกต่างไปจากจุดเริ่มต้นของทฤษฎีกระแสหลักอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีสังคมนิยมใหม่ซึ่งแตกสาขาออกจากสังคมนิยมดั้งเดิม หรือทฤษฎีเสรีนิยม เนื่องจากจุดเริ่มต้นของทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกระแสหลักส่วนใหญ่ คือความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่อยู่ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ปราศจากซึ่งผู้รักษาระเบียบหรือการไม่มีอำนาจสูงสุดเหนือรัฐ (no supreme authority) อันหมายถึง “สภาพอนาธิปไตยระหว่างประเทศ” แต่ด้วยพื้นฐานความเชื่อของทฤษฎีสังคมนิยมที่มองว่าธรรมชาติของมนุษย์มีความเห็นแก่ตัวและไร้ศีลธรรมจรรยาบรรณซึ่งเป็นธรรมชาติที่มีอาจเยียวยาได้ ทำให้ฐานคติของทฤษฎีสังคมนิยมได้รับการเอื้อมไปด้วยมุมมองที่เลวร้าย เหตุตั้งนั้น เมื่อเราสวมแว่นตาที่ใช้เลนส์ของทฤษฎีสังคมนิยม ภาพความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มองเห็นจึงหลีกหนีไม่พ้นไปจากสภาวะของการแย่งแข่งขันตลอดจนความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ดำรงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้ความร่วมมือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยากหรือแทบจะไม่มีทางเป็นไปได้เลย จากพื้นฐานความเชื่อนี้จึงได้นำมาซึ่งฐานคติของทฤษฎีสังคมนิยม 3 ประการ คือ Statism Survival และ Self-help (วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1, 2562 : 55)

Statism หมายถึง การมองว่า “รัฐชาติ” เป็นตัวแสดงหลักที่สำคัญที่สุดในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากรัฐชาติถือเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหมดภายในรัฐที่มีความชอบธรรม ด้วยหลักความชอบธรรมแห่งรัฐนี้เองที่เอื้ออำนาจให้รัฐมีอำนาจในการจัดการและบังคับใช้กฎหมายภายในรัฐได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ในขณะที่เดียวกันความเป็นรัฐชาติยังสะท้อนได้จากการมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง โดยแต่ละรัฐต่างก็มีอำนาจอธิปไตยซึ่งไม่มีอำนาจอื่นใดอยู่เหนืออำนาจดังกล่าวนี้ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศจึงเป็นสภาพอนาธิปไตยที่ไม่มีใครมีอำนาจเหนือใคร ทฤษฎีสังคมนิยมจึงมองว่ารัฐนั้นเป็นต้นเหตุแห่งความขัดแย้ง เพราะเป้าหมายหลักที่สำคัญของรัฐ คือ ความมั่นคง ทว่าความมั่นคงของรัฐหนึ่ง ๆ อาจจะไปสู่ความไม่มั่นคงของอีกรัฐหนึ่งหรือที่เรียกกันว่าสภาวะ “กักตักความมั่นคง” (Security Dilemma) ซึ่งสภาวะดังกล่าวนี้จะผลักดันให้รัฐที่รู้สึกว่าจะตนเองไม่มั่นคงมีพฤติกรรมในการถ่วงดุลกับรัฐอื่นด้วยการเพิ่มขีดความสามารถภายในของรัฐตนเอง (Internal Balancing) ดังเช่น การทุ่มเทงบประมาณแก่กองทัพในการซื้อยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยต่าง ๆ เพื่อแสดงแสนยานุภาพทางทหารของประเทศให้ทัดเทียมหรือเหนือกว่ารัฐอีกรัฐหนึ่ง แต่เมื่อรัฐอื่นเห็นดังนั้นก็อาจมีความรู้สึกว่าจะตนเองไม่มั่นคงและพยายามที่จะถ่วงดุลด้วยการเพิ่มขีดความสามารถภายในของรัฐตนเองบ้าง ความมั่นคงของรัฐหนึ่งจึงได้นำไปสู่สภาวะความไม่มั่นคงของอีกรัฐหนึ่งอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

Survival หมายถึง ความอยู่รอดของรัฐซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองรัฐจะต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรกเพราะท่ามกลางสภาพที่เป็นอนาธิปไตยระหว่างประเทศไม่มีหลักประกันใดที่รับรองว่ารัฐจะสามารถดำรงความเป็นรัฐได้อย่างอยู่รอดปลอดภัย ด้วยเหตุนี้การดำรงไว้ซึ่ง “อำนาจ” จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อ “ความอยู่รอดของรัฐ” เพราะความอยู่รอดของรัฐถือได้ว่าเป็น “เป้าหมาย” และเป็น “ผลประโยชน์ที่สำคัญยิ่งของชาติ” วิธีทางเดียวที่จะเป็นหลักประกันความอยู่รอดของรัฐก็คือการแสวงหาอำนาจ โดย “อำนาจ” ในที่นี้สามารถอธิบายในความหมายแคบในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์ทางการทหาร ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการบรรลุซึ่งความต้องการของรัฐ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการสร้างภัยคุกคามหรือด้วยการใช้ยุทธกำลังก็ตาม อย่างไรก็ตามแม้ว่าอำนาจจะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดของรัฐ แต่คำว่าอำนาจยังคงเป็นคำที่มีความเป็นนามธรรมสูงเพราะเป็นสิ่งที่วัดได้ยาก สัจนิยมจึงเสนอให้ผู้ปกครองรัฐยึดถือในหลักการ “Raison D’etat” หรือ “ผลประโยชน์แห่งชาติ” ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอดปลอดภัยและความมั่นคงของรัฐนั่นเอง กล่าวได้ว่า สำหรับสัจนิยมแล้วการจะนำพาให้รัฐสามารถดำรงความอยู่รอดและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้จะต้องอาศัย “ความสุ่มรอบคอบ” (Prudence) ของผู้ปกครองเป็นสำคัญ เพราะผู้ปกครองที่มีความสุ่มรอบคอบจะสามารถประเมินสถานการณ์ระหว่างประเทศและเลือกใช้ยุทธศาสตร์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

Self-help หมายถึง การที่รัฐต้องพึ่งตนเองเพราะท่ามกลางสภาพอนาธิปไตยระหว่างประเทศที่ไม่มีอำนาจศูนย์กลาง รัฐไม่สามารถมอบความไว้วางใจแก่ตัวแสดงอื่นหรือสถาบันระหว่างประเทศที่อยู่ในระบบ เพราะรัฐอื่นหรือสถาบันระหว่างประเทศไม่สามารถที่จะรับประกันในความมั่นคงและปลอดภัยของรัฐหนึ่ง ๆ ได้ ดังนั้นเมื่อใดก็ตามที่รัฐรู้สึกว่ตนเองกำลังถูกคุกคามหรือรู้สึกไม่ปลอดภัย รัฐก็จะพยายามแสวงหาหนทางในการเพิ่มพูนอำนาจของตนเอง ยกตัวอย่างเช่น การเพิ่มขีดความสามารถทางการทหาร กระนั้นก็ดี ด้วยวิธีการดังกล่าวอาจยังไม่เพียงพอต่อการสร้างเสริมอำนาจในกรณีของรัฐขนาดเล็กซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในระบบระหว่างประเทศ เมื่อรัฐเล็กเหล่านี้ต้องเผชิญกับการคุกคามจากรัฐใหญ่ที่มีอำนาจมากกว่า รัฐที่อ่อนแอกว่าก็จะมารวมตัวเป็นพันธมิตรกันเพื่อถ่วงดุลทางอำนาจกับรัฐที่แข็งแกร่งกว่า “การถ่วงดุลอำนาจ” จึงเป็นกลไกระหว่างประเทศที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐที่อ่อนแอกว่าในระบบ โดยนอกจากจะเป็นกลไกที่ช่วยรักษาดุลยภาพทางอำนาจของระบบแล้ว ยังเป็นกลไกที่นำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมืองของระบบระหว่างประเทศด้วย (วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1, 2562 : 55-57)

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ อยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีแต่ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ

การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2551 โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) ผู้บัญชาการทหารบก เป็นรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (รอง ผอ.รมน.) และเสนาธิการทหารบก เป็นเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (เลขาธิการ กอ.รมน.) ซึ่งในปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่ง กอ.รมน. แต่งตั้งให้รองผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผช. ผอ.รมน.) ด้วย ทั้งนี้ในมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวกำหนดให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่คือ (1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ทั้งภายใน และภายนอกราชอาณาจักร ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป (2) อำนวยการในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงาน และดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผน และแนวทางแล้วให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานและโครงการเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้อง กับแผนและแนวทางนั้น (3) อำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนและแนวทางในการปฏิบัติตาม (2) ในการนี้คณะรัฐมนตรี จะมอบหมายให้ กอ.รมน. มีอำนาจในการกำกับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามที่คณะรัฐมนตรี กำหนดด้วยก็ได้ (4) เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ ความสงบเรียบร้อยของสังคม และ (5) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือตามที่คณะรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ปัจจุบันกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้มีการปรับโครงสร้าง การจัดเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562 เรื่องการจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน หน้าที่และอำนาจของส่วนงาน และอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยมีโครงสร้าง และส่วนงาน 17 ส่วนงาน คือ (1) สำนักงานเลขานุการ (2) สำนักตรวจสอบภายใน (3) สำนักพัฒนาระบบบริหาร (4) สำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน (5) สำนักจเร (6) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ความมั่นคง (7) สำนักการข่าว (8) สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ (9) สำนักบริหารงานบุคคล (10) สำนักส่งกำลังบำรุง (11) สำนักงบประมาณและการเงิน (12) สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการ ปฏิบัติงาน (13) ศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง (14) ศูนย์การศึกษาและวิทยาการความมั่นคง (15) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (16) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และ (17) กองอำนวยการรักษา

ความมั่นคงภายในจังหวัด ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) (ไม่รวม (16) และ (17)) โดยอนุมัติกรอบอัตรากำลังช่วยราชการ รวม 1,452 อัตรากำลัง และข้าราชการพลเรือน 171 อัตรากำลัง รวมจำนวน 1,623 อัตรากำลัง

บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561 เพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ และมีประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเป็นเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินการที่สำคัญเพื่อให้ประเทศมั่นคง ประชาชนมีความสุข โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และการบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติดังนี้

1. วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลาง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่นคง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน จนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดี มีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจ ในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และ มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม จนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาค

ทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ“ประชารัฐ” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกภราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำมาทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้าง

พื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ 3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

2.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มั่นยั้ง อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกร ยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

2.4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากร ที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

2.5 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

2.6 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามา ประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลรวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยง ถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ อย่างสะดวกรวดเร็วและโปร่งใสโดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิงนอกจากนั้น กฎหมายต้องมีความชัดเจนมีเพียงเท่าที่จำเป็นมีความทันสมัยมีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพและ นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนาโดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มี ประสิทธิภาพเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

3. เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- 3.1 ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุข
- 3.2 บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- 3.3 กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคงภาครัฐภาคเอกชนภาคประชาสังคม และ ประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- 3.4 ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคม ระหว่างประเทศ
- 3.5 การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ตัวชี้วัด

- 4.1 ความสุขของประชากรไทย
- 4.2 ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- 4.3 ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- 4.4 บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่าง ประเทศ
- 4.5 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

5. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

5.1 แผนแม่บทด้านการรักษาความสงบภายในประเทศเพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมืองให้สถาบันหลักมีความมั่นคงเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืนประชาชนอยู่ดีมีสุขมีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินสังคมมีความเข้มแข็งสามัคคีปรองดองและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติประกอบด้วยแผนปฏิบัติการดังนี้

5.1.1 แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5.1.2 แผนการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ

5.1.3 แผนการพัฒนาด้านการเมือง

5.1.4 แผนการสร้างความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ

5.2 แผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

เพื่อแก้ไขปัญหาคัดค้านที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็วและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุกๆด้านดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วยแผนแม่บทย่อย 2 แผนดังนี้

5.2.1 แผนแม่บทย่อยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการดังนี้

5.2.1.1 แผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

5.2.1.2 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์

5.2.1.3 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

5.2.1.4 แผนการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง

5.2.1.5 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าการร้าย

5.2.1.6 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

5.2.1.7 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาอาชญากรรมข้ามชาติ

5.2.1.8 แผนการเฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มี

ผลกระทบต่อความมั่นคง

5.2.1.9 แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบใน จตต.

5.2.1.10 แผนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

- ชายแดน
- 5.2.1.11 แผนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติพื้นที่ชายแดน
- 5.2.1.12 แผนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
- 5.2.1.13 แผนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน
- 5.2.1.14 แผนการพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5.2.1.15 แผนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงเฉพาะกรณี
- 5.2.1.16 แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต
- 5.2.1.17 แผนการรักษาความมั่นคงทางพลังงาน
- 5.2.1.18 แผนการรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ
- 5.2.1.19 แผนการรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2.2 แผนแม่บทย่อยการป้องกันอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการดังนี้

- 5.2.2.1 แผนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติในภาพรวม
- 5.2.2.2 แผนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางบก
- 5.2.2.3 แผนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- 5.2.2.4 แผนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ
- 5.2.2.5 แผนการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์การนานาชาติ

5.3 แผนแม่บทด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศรวมทั้งสามารถติดตามป้องกันแก้ไขและรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการดังนี้

- 5.3.1 แผนการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ
- 5.3.2 แผนการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง
- 5.3.3 แผนการพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ

5.4 แผนแม่บทด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและ นานาชาติรวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

เพื่อสร้างเสริมความสงบสันติสุขความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติภูมิภาคและโลกอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาาร่วมกันได้ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการดังนี้

5.4.1 แผนการเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

5.4.2 แผนการเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

5.4.3 แผนการร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก
รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

5.5 แผนแม่บทด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและ
พัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรมมีการใช้หลักธรรมาภิบาลและการบังคับใช้กฎหมายอย่าง
เคร่งครัดและมีประสิทธิภาพสามารถจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังจึงเกิดความ
มั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและ
อนาคตประกอบด้วยแผนปฏิบัติการดังนี้

5.5.1 แผนการบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง

5.5.2 แผนการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

5.5.3 แผนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

6. บทบาทของ กอ.รมน. รองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

6.1 กอ.รมน. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ อำนาจการ ประสานงาน และสั่งการ
ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกำหนดไว้ในแผนแม่บทด้านการพัฒนา
การบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ดังนี้ “กอ.รมน. เป็นหน่วยงานความมั่นคง มีหน้าที่อำนาจการ
ประสานงาน กำกับ การ ติดตาม ประเมินผล และสั่งการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงตามแผนแม่บทด้านการรักษาความสงบ
ภายในประเทศ และแผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง”

6.2 กอ.รมน. กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ

หน่วยงานของ กอ.รมน. ทุกระดับ ได้แก่ กอ.รมน. (ส่วนกลาง), กอ.รมน.ภาค และ
กอ.รมน.จังหวัด ดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ โดยมีกลยุทธ์ในการ
ดำเนินการดังนี้

6.2.1 กลยุทธ์หลัก (พันธกิจการขับเคลื่อน 4 ประการ)

6.2.1.1 ติดตาม ตรวจสอบ ประสานงาน และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงของชาติ

6.2.1.2 บูรณาการแนวทางและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ

6.2.1.3 อำนวยการ กำกับ การ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

6.2.1.4 ติดตามและประเมินผลต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติของหน่วยงานของรัฐ ตามแนวทางและแผนงานที่กำหนดไว้

6.2.2 กลยุทธ์เสริม

6.2.2.1 เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ

6.2.2.2 ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ที่ถูกต้องให้กับส่วนราชการของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรต่าง ๆ และประชาชน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ

6.2.3 กลยุทธ์เร่งด่วน

6.2.3.1 เสริมสร้างความพร้อมของ กอ.รมน. โดยการปรับโครงสร้าง กอ.รมน. ให้สามารถปฏิบัติภารกิจที่มากขึ้น และพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิม และ/หรือจัดตั้งขึ้นใหม่ ให้สามารถดำเนินการตามแนวความคิดในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ได้อย่างเป็นรูปธรรม

6.2.3.2 พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคหรือไม่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ

6.2.3.3 วางระบบการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

7. ระดับการอำนวยการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ

7.1 ระดับนโยบาย : สภาความมั่นคงแห่งชาติ รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ โดยมีสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ร่วมให้ความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

7.2 ระดับอำนวยการ

7.2.1 ในภัยคุกคามระดับต่ำ : กอ.รมน. และ ศรชล. มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติแบบองค์รวม ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามแผนปฏิบัติการที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ ในกรณีที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายใน

ราชอาณาจักร กอ.รมน. และ ศรชล. อาจได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบและสั่งการในการป้องกันปราบปราม ระวัง ยับยั้ง ต่อภัยคุกคามนั้นภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด

7.2.2 เมื่อภัยคุกคามมีความรุนแรงมากขึ้น (ระดับปานกลาง-ระดับสูง) เกินขีดความสามารถที่ กอ.รมน. และ ศรชล. จะดำเนินการ : กท. และส่วนราชการด้านความมั่นคงรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาแก้ไขปัญหาแทน

7.3 ระดับปฏิบัติ : หน่วยงานเจ้าภาพหลักของแต่ละแผนปฏิบัติการ อำนวยการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนในภาพรวม และหน่วยปฏิบัติดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามแผนงานโครงการที่ได้ร่วมกันทำแผนให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด

8. แนวทางการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนของ กอ.รมน. เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงตามประเด็นความมั่นคง/แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ นั้น กอ.รมน. จำเป็นต้องสร้างการรับรู้แผนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ให้กับส่วนราชการทั้งภายใน กอ.รมน. และส่วนราชการภายนอก โดยเฉพาะกลยุทธ์ในการดำเนินการที่หน่วยงานของ กอ.รมน. ทุกระดับ ได้แก่ กอ.รมน. (ส่วนกลาง), กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน และต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับส่วนราชการเจ้าภาพของแผนปฏิบัติการต่าง ๆ การขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงของชาติตามแผนฯ จึงจะเดินหน้าบรรลุเป้าหมายได้ ในขณะที่ส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพของแผนปฏิบัติการดำเนินการตามแผนงานโครงการของตนตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการในพื้นที่ โดยมี กอ.รมน. อำนวยการกำกับ การ ประสานงาน ติดตามประเมินผล และเสริมการปฏิบัติในลักษณะคู่ขนาน เพื่อให้แผนปฏิบัติการต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ (แนวคิดด้านความมั่นคงรองรับยุทธศาสตร์ชาติ, 2562 : 7-18)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565)

ส่วนที่ 1: บทนำ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2562 เห็นชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ เพื่อเป็นแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบทิศทางในการป้องกันแจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติซึ่งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565) จัดเป็นแผนระดับที่ 2 มีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 2: สถานการณ์และบริบทความมั่นคง (พ.ศ. 2562-2565)

บริบทความมั่นคงในระดับโลกการเมืองระหว่างประเทศ การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจโดยสหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับการท้าทายจากรัสเซียและจีน ขณะที่การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย ในกรอบ Quadrilateral Security Dialogue (QUAD) จะช่วยสนับสนุนการมีบทบาทนำด้านความมั่นคงของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ การเพิ่มบทบาทของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลก คือ กลุ่ม BRICS ประกอบด้วยบราซิล รัสเซีย อินเดีย จีนและแอฟริกาใต้ ซึ่งกำลังมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นและมีท่าทีต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบกติกาของโลก การขยายอิทธิพลและการพัฒนาขีดความสามารถของอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเป็นปัจจัยนำไปสู่ความตึงเครียดและความหวาดระแวงระหว่างกันทำให้เป็นข้อห่วงกังวลและเป็นประเด็นปัญหาที่ประชาคมระหว่างประเทศต้องร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและแก้ไข

บริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค สหรัฐอเมริกาจะดำเนินยุทธศาสตร์ Indo-Pacific ในขณะที่จีนจะดำเนินยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative (BRI) ซึ่งมีเป้าหมายเชื่อมโยงเศรษฐกิจ ทั้งการค้า การลงทุน และโครงสร้างพื้นฐานระหว่างภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และยุโรป ไทยสามารถใช้ข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงนโยบายเศรษฐกิจของประเทศกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค โดยเฉพาะโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ที่สามารถเชื่อมโยงกับ BRI ของจีนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) พัฒนาการของกลุ่มประเทศอาเซียนจะมีความเชื่อมโยงและรวมตัวกันมากขึ้นภายใต้ “ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม” ตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2025 อนึ่ง ไทยกับเพื่อนบ้านยังคงประสบปัญหาความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน แต่สามารถจำกัดขอบเขตและระดับความรุนแรงให้อยู่เฉพาะในพื้นที่

บริบทความมั่นคงภายในประเทศ สถาบันพระมหากษัตริย์จะยังคงมีบทบาทและเป็นสถาบันหลักของสังคมไทยต่อไป อย่างไรก็ตาม ยังคงปรากฏความเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองยังคงเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของคนในชาติและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทย อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงทางการเมืองในระยะต่อไป ยังไม่มีแนวโน้มขยายตัวรุนแรงจนกลายเป็นภัยคุกคามและขยายผลเป็นความขัดแย้งทางการเมืองเหมือนห้วงที่ผ่านมา เนื่องจากประชาชนยังต้องการความสงบสุข ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ อันมีปัจจัยหลักที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขของปัญหา คือ ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการไม่ได้รับความยุติธรรม โดยการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงเป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่งที่มีอุดมการณ์ต้องการแบ่งแยกดินแดน

ส่วนที่ 3: นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

“ความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

“นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า นโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

“ภัยคุกคาม” หมายความว่า ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ

ผลประโยชน์แห่งชาติ

1. การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
2. การดำรงอยู่อย่างมั่นคงยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ
3. การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
4. การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
5. ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน
6. ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานอาหาร
7. ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

8. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก
- #### วัตถุประสงค์แห่งชาติ

1. เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสามัคคีปรองดอง ความเป็นธรรม และความสมานฉันท์ในชาติเพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

4. เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง

5. เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐและส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

6. เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคงความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

7. เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

8. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถผนึกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ

9. เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

1. นโยบายที่ 1 : เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรองรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. นโยบายที่ 2 : สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติรองรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความปรองดอง ความเป็นธรรม และความสมานฉันท์ในชาติ เพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

3. นโยบายที่ 3 : ป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้รองรับวัตถุประสงค์ข้อ 4 เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง

4. นโยบายที่ 4 : จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนรองรับวัตถุประสงค์ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐและส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

5. นโยบายที่ 5 : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ
รองรับวัตถุประสงค์ ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

6. นโยบายที่ 6 : ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลรองรับวัตถุประสงค์
ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

7. นโยบายที่ 7 : จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองรองรับ
วัตถุประสงค์ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

8. นโยบายที่ 8 : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายในรองรับ
วัตถุประสงค์ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

9. นโยบายที่ 9 : เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตรองรับ
วัตถุประสงค์ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

10. นโยบายที่ 10 : เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์รองรับวัตถุประสงค์
ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

11. นโยบายที่ 11 : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รองรับวัตถุประสงค์ ข้อ 6 เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

12. นโยบายที่ 12 : เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหารรองรับวัตถุประสงค์
ข้อ 6 เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

13. นโยบายที่ 13 : พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง
ของชาติ รองรับวัตถุประสงค์ข้อ 7 เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

14. นโยบายที่ 14 : เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศรองรับ
วัตถุประสงค์ ข้อ 7 เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงคราม

และวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพและวัตถุประสงค์ข้อ 8 เพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถฝึก กำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ

15.นโยบายที่ 15 : พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ รองรับวัตถุประสงค์ ข้อ 5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

16.นโยบายที่ 16 : เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ รองรับวัตถุประสงค์ข้อ 9 เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการ อยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษา ผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

ส่วนที่ 4 : การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาติ

ภาพรวมของการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562- 2565) เป็นกรอบทิศทางหลักที่ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดหรือบูรณาการให้ สอดคล้องกับนโยบาย/แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวง/กรม รวมถึงการกำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์ เฉพาะเรื่อง/แนวทาง/มาตรการ ในกรณีที่มีความสำคัญรองรับการดำเนินการตามนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนการจัดทำแผนงานโครงการรองรับ โดยสภาความ มั่นคงแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นกลไกหลักในการอำนวยความสะดวกและขับเคลื่อนใน ระดับชาติ คณะกรรมการภายใต้สภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกลไกสนับสนุนในการกำกับ ติดตาม บูรณาการและขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบภาพรวมใน การอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตามและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้ประสานสอดคล้องกัน โดยมีการประเมินสถานการณ์และประเมินผลการดำเนินการ ทั้งนี้ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ทำหน้าที่ร่วมประสานการปฏิบัติตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าว จะสอดรับและเป็นไปในแนวทางเดียวกับการ ขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคงด้วย

การกำหนดเจ้าภาพ/การแบ่งมอบหน่วยรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายและ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติมีเจ้าภาพหลักรับผิดชอบและมีหน่วยสนับสนุนในแต่ละ ประเด็นภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติให้บรรลุผล โดยมีขอบเขต บทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. หน่วยรับผิดชอบหลักหมายความว่า หน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่ตามภารกิจ/อำนาจหน้าที่กระทรวง/กรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือมีภารกิจที่มีสัดส่วนน้ำหนักในระดับที่สำคัญต่อการดำเนินการตามประเด็นภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติให้บรรลุผล โดยมี 2 ระดับ ได้แก่

2. หน่วยรับผิดชอบหลักที่เป็นเจ้าภาพบูรณาการประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยขับเคลื่อนในภาพรวมของประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง และเป็นหน่วยประสานงานหลัก (Focal Point) ในการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยรับผิดชอบหลักตามกลยุทธ์ รวมถึงการรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการภาพรวมของประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 2-3 การรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการภาพรวมของประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนฯ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ประเด็นความมั่นคง	หน่วยรับผิดชอบหลัก (เจ้าภาพบูรณาการประเด็นความมั่นคง)
1	การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
2	การข่าวกรองและการประเมินด้านสถานการณ์ความมั่นคง	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
3	การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
4	การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
5	การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ	กระทรวงกลาโหม
6	การสร้างควมสามัคคีปรองดอง	กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 2 - 3 การรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการภาพรวมของประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนฯ ที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นความมั่นคง	หน่วยรับผิดชอบหลัก (เจ้าภาพบูรณาการประเด็นความมั่นคง)
7	การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าการก่อเหตุรุนแรง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

	ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	
8	การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
9	การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์
10	การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบ ปรามยาเสพติด
11	การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ จากภัยทุจริต	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
12	การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
13	การรักษาความมั่นคงทางทะเล	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
14	การป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ข้ามชาติ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
15	การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ทางไซเบอร์	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
16	การรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อม ระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ
17	การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน	กระทรวงพลังงาน
18	การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
19	การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

ที่มา : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2560

3. หน่วยรับผิดชอบหลักตามกลยุทธ์ เป็นหน่วยขับเคลื่อนหลักของกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์ และเป็นหน่วยประสานงานหลัก(Focal Point) ในการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยรับผิดชอบร่วม/องค์กรสถาบันที่เป็นเครือข่าย รวมทั้งการรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ หน่วยงานหลักตามกลยุทธ์สามารถกำหนดหน่วยงานสนับสนุนเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

4. หน่วยรับผิดชอบร่วม/องค์กรสถาบันที่เป็นเครือข่าย เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่โดยมีภารกิจ/อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในบางส่วนหรือภารกิจในลักษณะสนับสนุนให้การดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติบรรลุผลหรือมีภารกิจที่มีสัดส่วนน้ำหนักในระดับที่สำคัญรองลงมาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยรับผิดชอบหลักที่เป็นเจ้าภาพ

บูรณาการประเด็นภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติหรือหน่วยรับผิดชอบหลักตามกลยุทธ์

การกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 มาตรา 16 กำหนดให้ สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ให้หน่วยงานของรัฐเสนอแผนงานหรือโครงการดังกล่าวต่อสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น และให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณนำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาด้วยแผนงานหรือโครงการใดจะถือเป็นแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562–2565)อย่างต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนทรัพยากรแก่กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
2. กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมในการดำเนินนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ(พ.ศ. 2562–2565)ในการกำหนดจุดประสานหรือผู้รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง ทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงานอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยเฉพาะแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญตลอดจนมีงบประมาณและสนับสนุนการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
3. ภาคประชาสังคมยอมรับและให้การสนับสนุน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ ได้แก่ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการแปลงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความมั่นคงรูปแบบใหม่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2561 - 2570) (พล.ท.ณัฐพล นาคพาณิชย์, 2560 : 1-178) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง และแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงในอนาคต (พ.ศ. 2561 - 2570) ศึกษาการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักรของกองอำนวยการ

รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2561 - 2570) และเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการความมั่นคงของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2561 - 2570) ผลการศึกษาพบว่า สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในระดับโลกและระดับภูมิภาคความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับอิทธิพล และความต้องการทรัพยากรเพื่อนำมาตอบสนองการพัฒนาประเทศ รวมทั้งโลกยังเผชิญปัญหาภัยคุกคามรูปแบบอื่นโดยมหาอำนาจจะไม่เผชิญหน้ากันทางทหาร แต่จะสร้างกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศตนทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคมและการทหาร ประเทศไทยจึงต้องสร้างดุลยภาพ และความเป็นกลางท่ามกลางความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและระหว่างประเทศในภูมิภาค กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมีความพร้อมต่อการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษหน้าได้ แต่อาจมีบางประเด็นต้องพัฒนาและเสริมจุดแข็งที่มีอยู่ให้แข็งแกร่งมากขึ้น จุดแข็ง คือ การมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงในระดับชาติ มีความอ่อนตัว เป็นการบูรณาการหลายหน่วยงานหลายระดับ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ภาคเอกชนและภาคประชาชน รวมทั้งผู้บริหารประเทศให้ความสำคัญกับงานรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยได้มอบนโยบายในการปรับปรุงหลายด้านทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งขึ้น สำหรับจุดอ่อน คือ ในเรื่องระบบงานกำลังพล เป็นการใช้อัตราช่วยราชการเป็นรายปี นำไปสู่ปัญหาการจัดการกำลังพล ได้แก่ การขาดแนวทางรับราชการและสิทธิประโยชน์ของกำลังพล ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความพร้อมของบุคลากร ทั้งนี้มีข้อเสนอแนวทาง การพัฒนาการบริหารจัดการความมั่นคงของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษหน้า สิ่งสำคัญที่สุดคือบุคลากรเพราะเป็นปัจจัยที่ชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร รวมทั้งการพัฒนาความพร้อมด้านทรัพยากร โดยกำหนดอัตราสิ่งอุปกรณ์ ยุทโธปกรณ์อย่างชัดเจนเพียงพอและมีระบบการควบคุมงบประมาณกล่าวโดยสรุปคือ ควรใช้ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไขเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการพัฒนาใน 3 ส่วน คือ 1) องค์กรแห่งการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ 2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ 3) องค์กรแห่งบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหารของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร 2) แนวทางการพัฒนาโลกในการบูรณาการการบริหารจัดการของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อให้เกิดเชื่อมโยงทุกระดับ ที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์อย่างแท้จริง 3) แนวทางการพัฒนาโครงสร้าง และยุทธศาสตร์ของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเพื่อรองรับภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลง 4) การสร้างกลไกในการคิดไปข้างหน้า ในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (2561 : ก) ได้จัดทำเอกสารวิชาการ เรื่องการส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ : กรณีศึกษาโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง (พมพ.) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานในการส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติในปัจจุบัน เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในภาคประชาชน และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นหน่วยงานความมั่นคงที่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานพัฒนาภายใต้กลไกการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในทุกระดับตั้งแต่ส่วนกลางลงมาจนถึงระดับจังหวัด โดยการดำเนินงานของโครงการ พมพ. มีหลายภาคส่วนเข้ามาร่วมกันดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายตามคำแนะนำของฝ่ายความมั่นคง และหน่วยงานของภาครัฐนั้น ใช้งบประมาณดำเนินการผ่านโครงสร้างทางจังหวัด ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการหลายหน่วยงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และตรงความต้องการประชาชน สำหรับปัญหา/อุปสรรค ได้แก่ ปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน ปัญหาทุ่นระเบิด ปัญหาการทำผิดกฎหมาย รวมทั้ง หน่วยงานราชการยังขาด บูรณาการระหว่างกัน ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะคือ การมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ความร่วมมือจากภาคเอกชน การบูรณาการงานทางภาครัฐ และการสนับสนุนของกองทัพ นอกจากนี้ยังพบว่า “โครงการไทยนิยมยั่งยืน” มีลักษณะการบูรณาการคล้ายกับโครงการ พมพ. ถือเป็นช่องทางที่ดีในการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง มีการบูรณาการงานของหน่วยงานภาครัฐ และมีส่วนร่วม 3 ประสาน “ราษฎร์ รัฐ และเอกชน” เพื่อแก้ไขปัญหา และสร้างการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการของแต่ละพื้นที่อย่างยั่งยืน

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (2561: ก) ได้จัดทำเอกสารศึกษาเฉพาะกรณี เรื่องการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวชายแดนของกองทัพไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวชายแดนของกองทัพไทย และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวชายแดนของกองทัพไทย โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้านตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา เป็นกรณีศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและมีแหล่งผลิตอาหารสำหรับชุมชน สำหรับแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่การประสานความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ การสร้างเจ้าหน้าที่ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และชุมชน การขยายผลโครงการที่ประสบความสำเร็จให้เป็นต้นแบบ และภาครัฐควรพิจารณาจัดสรรที่ดินทำกินให้กับผู้ขาดแคลนที่ดินทำกิน

น.อ.หญิง ดร. คณินิจ อนุโรจน์ (2560 : 10-25) ได้ศึกษาเรื่องการรักษาคนเก่งให้คงอยู่กับองค์กร (How to keep and care talent people) ผลการศึกษา พบว่า คนเก่งคนดี (Talent

people) เป็นทุนมนุษย์ (Human Capital) เป็นทรัพย์สินที่มีค่ายิ่ง (Intangible Assets) และมีบทบาทสำคัญที่ทำให้องค์กรอยู่รอดในระยะยาว ซึ่งองค์กรที่ดีต้องมีปัจจัยหลัก 3 ประการคือ 1) สุขภาพขององค์กร ต้องมีเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน 2) ต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับองค์กรอื่น 3) คนในองค์กรต้องได้รับการดูแลอยู่ดีมีสุข ทั้งนี้ หัวหน้างานที่ดีจะทำให้ลูกน้องเกิดแรงขับ อยากทำสิ่งดี ๆ ให้เกิดกับองค์กรสัมพันธ์ภาพของหัวหน้างานคือสิ่งสำคัญที่สุดที่ช่วยสร้างความผูกพันต่อองค์กร สำหรับการบริหารจัดการ Talent People มี 4 องค์ประกอบ หลักคือ 1) การสรรหา และระบุคนเก่ง เป็นกระบวนการเริ่มต้นที่สำคัญและต้องยอมรับว่า นอกจากเป็นคนเก่งแล้วจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ด้วย 2) การพัฒนาคนเก่งด้วยการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะทาง การหมุนเวียนงาน การสอนงานในระบบพี่เลี้ยง การติดตามผู้บริหาร 3) การรักษา Talent People ด้วยการสร้างแรงจูงใจทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน 4) ทบทวนกระบวนการบริหารจัดการ Talent People อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามคนเก่งก็คือคนธรรมดาคนหนึ่งซึ่งในการทำงานอาจเกิดข้อผิดพลาดได้เช่นกัน ทุกคนย่อมมีขีดจำกัดของความสามารถ เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนที่ผู้บริหารพึงระมัดระวัง อนึ่ง Talent People แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน และกลุ่มที่ไม่มีความรับผิดชอบในการทำงาน จึงต้องบริหารจัดการให้เหมาะสมด้วยทฤษฎีแรงจูงใจ และความต้องการของมนุษย์ อนึ่ง ผู้บริหารพึงระลึกไว้เสมอว่า การไม่มีคนเก่งอยู่ในองค์กร เป็นสัญญาณเตือนภัยแรกๆที่แสดงถึงปัญหาความอ่อนแอขององค์กรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สรุปการทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้สามารถสรุปเป็นแนวทางเพื่อนำไปศึกษา และวิเคราะห์ในบทต่อไป ได้ดังนี้

1. แนวคิดกลุ่มหลักการ และทฤษฎี ซึ่งรวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคาม แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ทฤษฎีผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อให้ทราบถึงสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง และภัยคุกคามในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอันถือเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2. แนวคิดกลุ่มกฎหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 บทบาทของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร รองรัฐมนตรีชาติด้านความมั่นคง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย อันถือเป็นปัจจัยภายในที่มีความสำคัญต่อการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนาจ

รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพใน
ห้วงปี 2563-2567 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

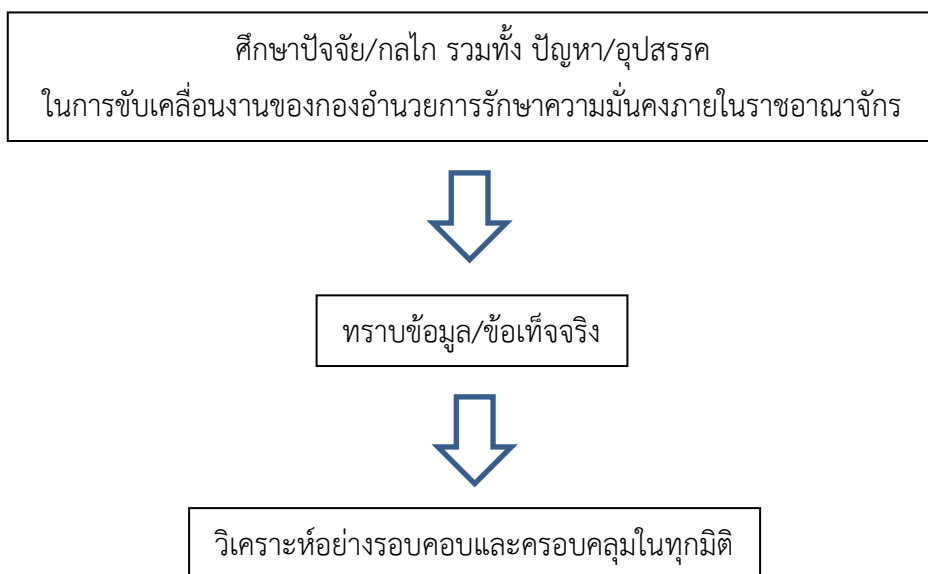
กรอบแนวคิดของการวิจัย

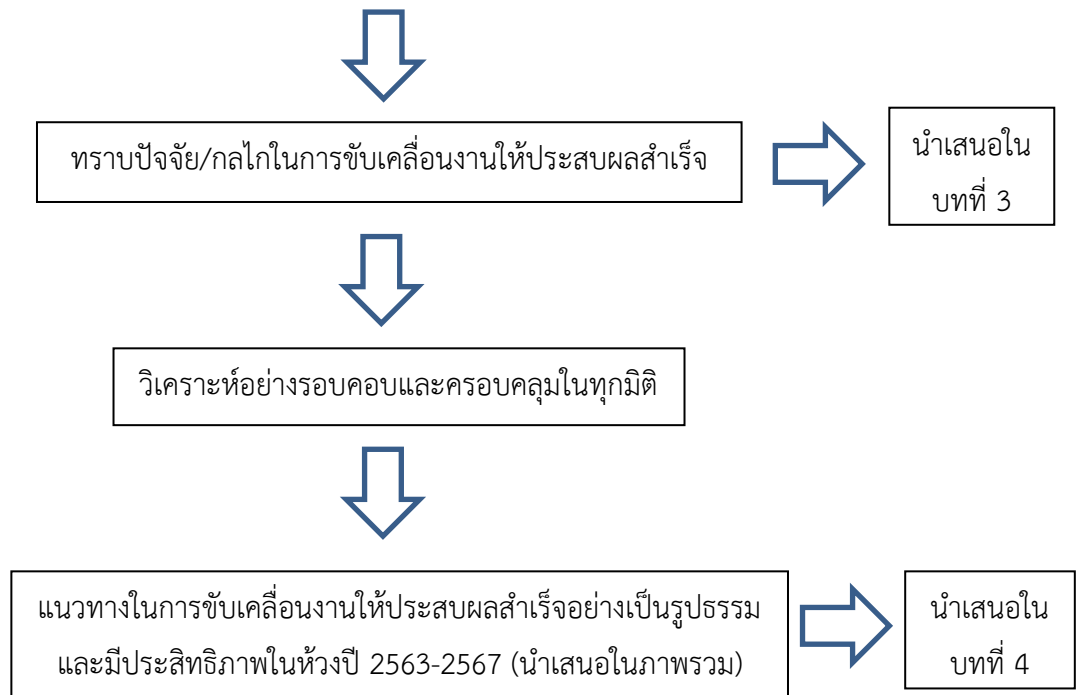
กรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2 ข้อ อันได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความ
มั่นคงภายในราชอาณาจักร 2) เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความ
มั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้
ออกแบบงานวิจัยดังแสดงในแผนภาพ สรุปดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อน
งานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งจะได้นำมาวิเคราะห์อย่างรอบคอบ
และครอบคลุมในทุกมิติ จะทำให้ทราบถึงปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานให้ประสบผลสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 2 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงาน
ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและ
มีประสิทธิภาพในห้วงปี 2563-2567 นั้น จะนำปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานให้ประสบ
ผลสำเร็จจากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์อย่างรอบคอบและครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อกำหนดเป็นแนวทาง
ในการขับเคลื่อนงานในห้วงระยะเวลา 5 ปี (นำเสนอในภาพรวม) ดังกล่าวต่อไป

แผนภาพที่ 2 – 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

การปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร

กล่าวนำ

บทนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 กล่าวคือ เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยศึกษาจากเอกสารของส่วนงานที่เกี่ยวข้อง คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีรวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตลอดจนจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้วิจัย ส่วนวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพนั้น จะนำไปศึกษาในบทที่ 4 โดยรายละเอียดของบทนี้ ประกอบไปด้วย

1. การปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
2. ปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน
3. การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง เกี่ยวกับปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน ปัญหา/อุปสรรค และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุป

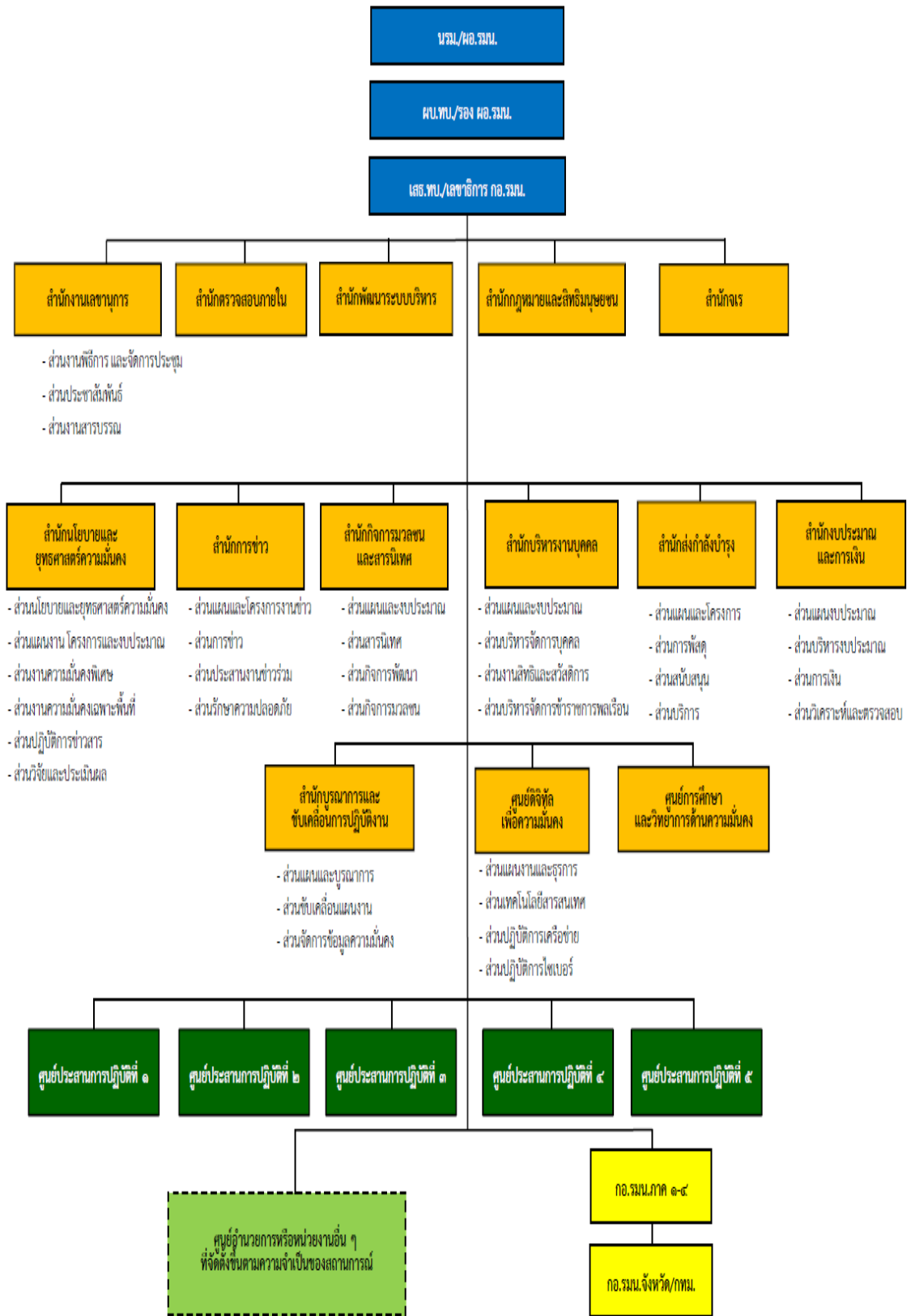
การปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562 เรื่อง การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน หน้าที่และอำนาจของส่วนงาน และอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรกำหนดให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) มีโครงสร้างและส่วนงาน 17 ส่วนงาน ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเลขานุการ
2. สำนักตรวจสอบภายใน

3. สำนักพัฒนาระบบบริหาร
4. สำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน
5. สำนักจเร
6. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง
7. สำนักการข่าว
8. สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ
9. สำนักบริหารงานบุคคล
10. สำนักส่งกำลังบำรุง
11. สำนักงบประมาณและการเงิน
12. สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน
13. ศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง
14. ศูนย์การศึกษาและวิทยาการด้านความมั่นคง
15. ศูนย์ประสานการปฏิบัติ
16. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค
17. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด

แผนภาพที่ 3-1 การจัดโครงสร้างและการแบ่งส่วนงาน กอ.รมน.

หน้าที่และอำนาจของส่วนงานและการบังคับบัญชา
 ที่มา : คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562
 1. สำนักงานเลขานุการ ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รณน. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- 1.1 ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการและธุรการของ ผอ.รমন. รอง ผอ.รমন. ผู้ช่วย ผอ.รমন. เลขานุการ กอ.รমন. รองเลขานุการ กอ.รমন. และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 1.2 จัดให้มีการประชุมหน่วยขึ้นตรง กอ.รমন. และการประชุมอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 1.3 การประชาสัมพันธ์ โดยบูรณาการเครื่องมือทั้งภาครัฐและเอกชน
- 1.4 เป็นส่วนงานกลางในการให้ข้อมูลข่าวสาร แก่สื่อมวลชนทั้งในและต่างประเทศ
- 1.5 รับผิดชอบงานธุรการและงานสารบรรณ รวมถึงดำเนินการต่อเอกสารที่ไม่ชัดเจนว่าอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนงานใดใน กอ.รমন.
- 1.6 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
2. สำนักตรวจสอบภายใน ขึ้นตรงต่อ เลขานุการ กอ.รমন. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้
 - 2.1 ตรวจสอบการบริหาร การเงิน และการบัญชีของ กอ.รমন.
 - 2.2 ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และส่วนงานภายใน
 - 2.3 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
3. สำนักพัฒนาระบบบริหาร ขึ้นตรงต่อ เลขานุการ กอ.รমন. มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้
 - 3.1 เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ เลขานุการ กอ.รমন. เกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารภายในของ กอ.รমন.
 - 3.2 ติดตามประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารของ กอ.รমন.
 - 3.3 ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 3.4 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
4. สำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน ขึ้นตรงต่อ เลขานุการ กอ.รমন. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- 4.1 วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลเกี่ยวกับกิจการด้านกฎหมาย และสิทธิมนุษยชนของ กอ.รมน.
- 4.2 ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครอง คดีอาญา คดีแพ่ง และความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- 4.3 ดำเนินการเกี่ยวกับนิติกรรม สัญญา และการสงเคราะห์ทางกฎหมายในความรับผิดชอบของ กอ.รมน.
- 4.4 เสนอความเห็น และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้กำลัง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง
- 4.5 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย
5. สำนักเร ขันตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
 - 5.1 ตรวจสอบ ประเมินผล และสอบสวนอย่างอิสระในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการใน กอ.รมน.
 - 5.2 สืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องการร้องทุกข์ร้องเรียน และเรื่องที่ถูกบังคับบัญชามอบหมาย
 - 5.3 รับผิดชอบการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตของ กอ.รมน.
 - 5.4 ให้คำแนะนำและเสนอแนะการปฏิบัติงานของส่วนงานใน กอ.รมน. ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับ
 - 5.5 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
6. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง ขันตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
 - 6.1 กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลงานด้านนโยบาย และแผนของ กอ.รมน. รองรับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐบาล
 - 6.2 พิจารณาแผนงาน โครงการและงบประมาณของส่วนงานตามแผนงานรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรประจำปี และแผนงานเพิ่มเติม รวมทั้งตรวจสอบ กำกับดูแล การปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ให้เป็นไปตามแผนงาน
 - 6.3 วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล การปฏิบัติการ ของพลเรือน ตำรวจ ทหาร และกำลังกึ่งทหาร ที่ร่วมปฏิบัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามแผนงานประจำปี และแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

6.4 วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และบูรณาการปฏิบัติการแก้ไข ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เฉพาะ ที่ได้รับมอบหมาย

6.5 วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติการข่าวสาร งานไซเบอร์ และงานสื่อสารของ กอ.รมน.

6.6 วิจัยกำหนดตัวชี้วัด ประเมินผลการดำเนินงาน และเสนอแนวทางการปรับปรุง พัฒนา กอ.รมน. ให้มีความพร้อมและทันสมัย

6.7 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ตามที่ได้รับมอบหมาย

7. สำนักการข่าว ชั้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

7.1 กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล การปฏิบัติงานข่าวทั้งปวงของหน่วยต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของ กอ.รมน.

7.2 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ทั้งภายใน และนอก ราชอาณาจักรที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และในส่วนที่มีผลกระทบ โดยการปฏิบัติการรวบรวมและตรวจสอบข่าวสาร รวมทั้งประสานงานกับประชาคมข่าวกรอง และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความมั่นคง

7.3 ดำเนินกรรมวิธีผลิตข่าวกรองด้านความมั่นคง การใช้และการกระจายข่าวสาร ข่าวกรอง เพื่อใช้ในการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงต่าง ๆ จัดทำรายงาน ข่าวกรอง สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านความมั่นคง และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านเทคโนโลยีระบบ สารสนเทศข่าวกรอง

7.4 พัฒนา และเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในงานด้านการข่าว เพื่อความมั่นคง โดยการสร้างเครือข่ายข่าวภาคประชาชน

7.5 ดำเนินงานการต่อต้านการข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัย ที่เกี่ยวกับบุคคล เอกสาร และสถานที่ของ กอ.รมน.

7.6 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือ ตามที่ได้รับมอบหมาย

8. สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ ชั้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และ อำนาจ ดังต่อไปนี้

8.1 กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแลการปฏิบัติการ ด้านมวลชนและสารนิเทศ

8.2 อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ และส่งเสริมให้มวลชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นจิตอาสาพระราชทานในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

8.3 จัดตั้ง พัฒนาสัมพันธ์ และนำมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษา ความสงบเรียบร้อย รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

8.4 ดำเนินการปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารองค์กร และการบริการข้อมูลข่าวสาร

8.5 อำนวยการและกำกับดูแลงานเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย

8.6 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

9. สำนักบริหารงานบุคคล ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

9.1 กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลเกี่ยวกับ กิจการด้านบุคลากรของ กอ.รมน.

9.2 ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ แลกเปลี่ยน และแบบธรรมเนียมด้านบุคลากรของ กอ.รมน.

9.3 ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการบุคลากร การรักษาสถานภาพ การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย และการช่วยราชการของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ

9.4 จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณด้านบุคลากร

9.5 ดำเนินการด้านสิทธิบุคลากร การพัฒนาและรักษาขวัญ และสวัสดิการของบุคลากร

9.6 ดำเนินการพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

9.7 ดำเนินการด้านการปกครอง การรักษาวินัย และการพิจารณาความผิดของบุคลากร

9.8 รับผิดชอบงานการจัดการภายในสำนักงาน งานพิธีของ กอ.รมน. รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

9.9 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

10. สำนักส่งกำลังบำรุง ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

10.1 กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลเกี่ยวกับงานในด้านส่งกำลังบำรุง ในเรื่องเกี่ยวกับความต้องการ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ การส่งกำลังบำรุง รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานราคากลางในการจัดหาพัสดุ การวิเคราะห์ วิจัย และตรวจสอบผลงานและประเมินผลในการส่งกำลังบำรุง

10.2 ควบคุม อำนวยการ และติดตามผลการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเก็บรักษา การแจกจ่าย การซ่อมบำรุง และการจำหน่ายพัสดุของ กอ.รมน.

10.3 รับผิดชอบการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการอาคารสถานที่ การเคลื่อนย้ายกำลังพลและขนส่งพัสดุ การบริการ การเลี้ยงดูภายในและภายนอกที่ทำการ การรักษาพยาบาล และการส่งกลับ รวมทั้งการบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันปรนนิบัติบำรุง

10.4 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

11. สำนักงบประมาณและการเงิน ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

11.1 เสนอนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล การดำเนินการด้านการงบประมาณและการเงินของ กอ.รมน. ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

11.2 เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางด้านงบประมาณ การเงิน ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการแก่ผู้บังคับบัญชา และส่วนงานใน กอ.รมน.

11.3 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

12. สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

12.1 รับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบูรณาการและขับเคลื่อนงานการรักษาความมั่นคงภายใน

12.2 ขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ร่วมกับส่วนราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันแก้ไขปัญหาตามที่ได้รับมอบหมาย

12.3 รวบรวมสถานการณ์ความมั่นคงและบริหารจัดการข้อมูล เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาขั้นต้น และทำหน้าที่ศูนย์อำนวยการเมื่อเกิดสถานการณ์ในภาวะไม่ปกติ

12.4 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

13. ศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

13.1 กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ของ กอ.รมน.

13.2 จัดทำแผน แผนงาน และโครงการ รวมทั้งตรวจสอบวิเคราะห์และประเมินผลตามภารกิจ

13.3 ประสานงานเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการด้านความมั่นคงเกี่ยวกับไซเบอร์กับหน่วยงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

13.4 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

14. ศูนย์การศึกษาและวิทยาการด้านความมั่นคง ขึ้นตรงต่อ เลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

14.1 จัดการอบรมด้านการรักษาความมั่นคงภายในให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกภาคส่วน

14.2 จัดทำหลักนิยม องค์กรความรู้ ตำรา คู่มือ และหลักสูตรการฝึกอบรม ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงภายใน

14.3 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือ

15. ศูนย์ประสานการปฏิบัติ ขึ้นตรงต่อ ผอ.รมน. ให้จัดตั้งขึ้นในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อบูรณาการการปฏิบัติ และกำกับดูแลงานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของชาติเฉพาะเรื่อง โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

15.1 ประสานงาน กำกับการ ติดตามประเมินผล และเสริมการปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

15.2 ติดตามสถานการณ์ ประสานการปฏิบัติ และจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับประเด็นความมั่นคงเฉพาะเรื่อง

15.3 จัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ รองรับแผนปฏิบัติการ ในความรับผิดชอบ

15.4 ร่วมปฏิบัติงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

16. กอ.รมน.ภาค ขึ้นตรงต่อ ผอ.รมน. มีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาค ตามที่ ผอ.รมน. มอบหมาย และมีอัตรากำลังตามที่ ผอ.รมน. กำหนดตามข้อเสนอของ ผอ.รมน.ภาค

17. กอ.รมน.จังหวัด ขึ้นตรงต่อ ผอ.รมน.ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุน การรักษาความมั่นคงภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดนั้น ตามที่ ผอ.รมน. มอบหมาย และมีอัตรากำลังตามที่ ผอ.รมน. กำหนด

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) (ไม่รวม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด) โดยอนุมัติกรอบอัตรากำลังช่วยราชการ (พลเรือน ตำรวจ ทหาร) รวม 1,452 อัตรา และข้าราชการพลเรือน 171 อัตรา รวมจำนวน 1,623 อัตรา

ปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีหน้าที่หลักในการอำนวยการประสานงาน บูรณาการ และขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อให้ประเทศเกิดความมั่นคงและประชาชนมีความสุข กอ.รมน. ไม่ใช่หน่วยทหาร แต่เป็นหน่วยบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันของทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร โดยมีนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในระดับพื้นที่ มีแม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด และมีคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร คณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เป็นกลไกสำคัญที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ในทุกระดับ

กอ.รมน.จึงเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐบาลทุกรัฐบาล นับตั้งแต่พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พุทธศักราช 2551 ประกาศใช้ ได้มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรแล้ว จำนวน 5 ท่าน คือ

1. นายสมักร สุนทรเวช (29 ม.ค.51-9ก.ย.51 พรรคพลังประชาชน)
2. นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (9 ก.ย.51-17 ธ.ค.51 พรรคพลังประชาชน)
3. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (17 ธ.ค.51-5 ส.ค.54 พรรคประชาธิปัตย์)
4. นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (5 ส.ค.54-22 พ.ค.57 พรรคเพื่อไทย)
5. พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา (24 ส.ค.57 -ปัจจุบัน)

จากโครงสร้างการจัดและการแบ่งส่วนงานของ กอ.รมน. : ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ที่กล่าวแล้วนั้น กอ.รมน. ได้แบ่งลักษณะงานดังนี้

1. ส่วนบริหาร : โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็น ผอ.รมน. ,ผู้บัญชาการทหารบก เป็น รอง ผอ.รมน. และ เสนาธิการทหารบก เป็น เลขานุการ กอ.รมน. โดยมีคณะกรรมการอำนวยการ (จำนวน 23 ท่าน)

โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการฯ ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่กำกับ ให้คำปรึกษา และเสนอแนะต่อกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในการปฏิบัติงาน

2. ส่วนอำนวยการ ประกอบด้วยหน่วยในระดับสำนักฝ่ายอำนวยการและฝ่ายกิจการพิเศษ รวมจำนวน 14 สำนัก คือ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง สำนักการข่าว สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ สำนักบริหารงานบุคคล สำนักส่งกำลังบำรุง สำนักงบประมาณและการเงิน สำนักงานเลขานุการ สำนักตรวจสอบภายใน สำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน สำนักจเร สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน ศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง ศูนย์การศึกษาและวิทยาการความมั่นคง โดยมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ ได้จัดตั้งศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง เพื่อรองรับงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ของ กอ.รมน. ได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาและวิทยาการเพื่อความมั่นคง เพื่อจัดทำหลักนิยม พัฒนาองค์ความรู้ ตำรา คู่มือและหลักสูตรการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงภายในและจัดตั้งสำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชนเพื่อรองรับกิจการที่เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของ กอ.รมน. ซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้น

3. ส่วนประสานงาน ประกอบด้วย 5 ศูนย์ประสานการปฏิบัติได้แก่

3.1 ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1: รับผิดชอบกลุ่มงานความมั่นคงของรัฐ งานที่สำคัญ ประกอบด้วย การเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาด้านการเมือง การเสริมสร้างความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ

3.2 ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 2: รับผิดชอบกลุ่มงานความมั่นคงทางสังคม งานที่สำคัญประกอบด้วย การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ผู้หลบหนีเข้าเมือง การจัดระเบียบสังคมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3.3 ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 3: รับผิดชอบกลุ่มงานเสริมสร้างความมั่นคงพิเศษ งานที่สำคัญประกอบด้วย การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

3.4 ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 4: รับผิดชอบกลุ่มงานเสริมสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน ด้านอาหารและน้ำ และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.5 ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 5: รับผิดชอบกลุ่มงานเสริมสร้างความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ ปัจจุบันรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. ส่วนปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย (1)กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ได้แก่ กอ.รมน.ภาค 1, 2, 3 และ 4 และ (2) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด หรือ กอ.รมน.จังหวัดทั้ง 77 จังหวัด โดย กอ.รมน. จะมุ่งเน้นการดำเนินการของ กอ.รมน.จังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด เพื่อให้การขับเคลื่อนงานไปพร้อม ๆ กันทั่วทั้งประเทศ ทั้งนี้ มี กอ.รมน.ภาค เป็นหน่วยกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้จะมุ่งให้ความสำคัญกับกลไกของคณะกรรมการ

อำนวยการรักษาความมั่นคงทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัด เพื่อให้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม ให้การแก้ไขปัญหาความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำหรับการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี พ.ศ. 2561-2562 เป็นการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ที่กำหนดให้ กอ.รมน. รับผิดชอบในการอำนวยการ ประสานงาน สั่งการ ปฏิบัติการ และกำกับดูแล ในการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ แผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง รวมทั้งการปฏิบัติงานภายใต้นโยบายและกรอบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี ในฐานะ ผอ.รมน. สรุปผลการปฏิบัติที่สำคัญได้ดังนี้

การเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ มีกิจกรรมสำคัญประกอบด้วย การร่วมบำเพ็ญประโยชน์ในโครงการ “จิตอาสาพระราชทาน 904 วปร.” การขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริผ่านศูนย์เรียนรู้ประจำตำบล (จำนวน 77 พื้นที่ จำนวน 25,850 คน) ต่อยอดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้วยการสร้างเครือข่ายปราชญ์เพื่อความมั่นคง ในระดับภาคและจังหวัด (บูรณาการความร่วมมือกับสำนักงาน กปร. โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศ (GIS) ของศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 7,424 ตำบล) การสร้างวิทยากรต้นแบบ (ชุดขุนด่าน) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้กับประชาชน ในเรื่องสถาบันหลักของชาติ

การเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ จัดตั้งชุมชนปรองดองสมานฉันท์เพื่อการพัฒนา ที่สามารถสร้างความรักความปรองดอง และความยุติธรรมภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดความขัดแย้ง จำนวน 231 ชุมชน โดยมีเยาวชนจำนวน 30,800 คน เป็นตัวขับเคลื่อน ผ่านการพัฒนาจิตใจตามหลัก “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ที่เป็นต้นทางสังคมไทย สร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อความยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ในพื้นที่ 14 จังหวัด(ช.ม., พ.ย., ร.อ., ศ.ก.,บ.ร., ส.พ., พ.บ., พ.ท., อ.ต., พ.จ., ส.ร., ก.ส., ส.ก. และ ช.พ.) สร้างความเข้าใจกับสื่อมวลชนทั่วประเทศ (จำนวน 6,864 คน) จัดกิจกรรมเวทีสำหรับประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจ ลดข้อสงสัย และข้อขัดแย้ง เพื่อให้เกิดสถานการณ์ที่เกื้อกูลต่อการปรองดอง (จำนวน 695 ครั้ง รวม 139,160 คน) รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านรายการเดินหน้าปฏิรูป เพื่อรณรงค์เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ผลงานของรัฐบาล

การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจากการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีผลการจับกุมจำนวนมาก (ยาบ้า 314 คดี ของกลาง 308 ล้านเม็ดไอซ์ 36 คดี ของกลาง 2,232 กิโลกรัม และการลักลอบนำเข้ากัญชา 24 คดี ของกลาง 12,181 กิโลกรัม) สำหรับมาตรการป้องกันได้จัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งตามแนวชายแดนและพื้นที่ความมั่นคง (จำนวน 1,140 หมู่บ้าน/

ชุมชน ใน 28 จังหวัด) สร้างการรับรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน ร่วมกันป้องกันแก้ไขปัญหา สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยฝึกอบรมชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน ชุดวิทยากรกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง และชุดวิทยากรกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้เป็นกลไกสำคัญ และให้ความสำคัญต่อการจัดทำฐานข้อมูล (Big Data)

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การปฏิบัติของ กอ.รมน. มุ่งเน้นด้านการป้องกัน การใช้ไทยเป็นสถานที่ก่อเหตุ เป็นทางผ่าน เป็นพื้นที่หลบหนี เป็นพื้นที่จัดหาอาวุธ เป็นแหล่งระดมทุน และรวมถึงการบ่มเพาะแนวคิดรุนแรงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยบริหารจัดการฐานข้อมูล (Big Data) ที่มีประสิทธิภาพ จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เมืองใหญ่และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เพื่อการประเมินสถานการณ์และการแจ้งเตือนที่ทันเวลา รวมทั้งการกำหนดแผนการปฏิบัติที่เหมาะสม

การป้องกันภัยคุกคามด้านไซเบอร์และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยบริหารจัดการฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ มีกลไกในการประสานงานกับหน่วยงานรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และส่วนราชการที่อยู่ในโครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศของประเทศ (Critical Information Infrastructure : CII) แลกเปลี่ยน/เรียนรู้/แจ้งเตือนข่าวสาร และวิเคราะห์ภัยคุกคามเพื่อนำไปสู่การป้องกันด้านไซเบอร์ในภาพรวม

การพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยบูรณาการกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ยากไร้ ที่มีคุณสมบัติทำกินในที่ดินของรัฐ ตามแนวทางที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการรักษาและฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ที่ทวงคืน

1. ดำเนินการต่อผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและบุกรุกที่ดินของรัฐ สามารถนำเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายจำนวน 2851 คดี จับกุมผู้ต้องหาได้ จำนวน 521 คน และนำพื้นที่ของรัฐที่ถูกบุกรุกกลับคืน จำนวน 1 แสนไร่เศษ (108,385) นำไปสู่การเพิกถอนโฉนดที่ดินจำนวนมาก (ภูชี้โก้ จังหวัดเพชรบูรณ์ และ พื้นที่ ตำบลผาขาว จังหวัดเลย)

2. การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลการเกษตร เพื่อต่อยอดการสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้

3. และการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ เพื่อยกระดับศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 268 ชุมชน

4. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับเป็นแก้มลิงเพื่อเก็บกักน้ำไว้แก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง (ในพื้นที่รวม 5 จังหวัด) พัฒนาเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ใน 46 จังหวัด จำนวนรวม 9,200 คนและให้มีการฝึกซ้อมและทดสอบแผนเพื่อให้พร้อมปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤติ

5. การป้องปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าทางการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อราคาพืชผลทางการเกษตรของประชาชน โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำ “คู่มือการตรวจสอบสินค้าเกษตรที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร” ตามสั่งการของคณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินคณะที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจขั้นตอน เทคนิค ข้อสังเกตต่าง ๆ ตลอดจนข้อกำหนดและระเบียบที่สำคัญ

การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำ “ศาสตร์พระราชา” ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบในการดำเนินการ ให้ครอบคลุมทั้งมิติด้านความมั่นคง และมิติด้านการพัฒนา โดยประสานการปฏิบัติกับสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สส.คปต.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ (IGOs) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งในด้านความมั่นคง การพัฒนา และการสร้างความเข้าใจ ดังนี้

1. ด้านความมั่นคง จากการบูรณาการกำลัง และเครื่องมือเฝ้าตรวจ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และการปฏิบัติการเชิงรุก ทำให้สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดลดลง แต่ก็ส่งผลให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงหลบหนีเข้าไปใช้พื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาเพื่อเป็นแหล่งหลบซ่อน พักพิงและบ่มเพาะสมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่ง กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า ได้ปรับแผนปฏิบัติการให้สอดคล้อง โดยเข้าดำเนินการต่อจุดศูนย์กลางของปัญหา ลดขีดความสามารถของขบวนการและแนวร่วมในทุกระดับป้องกันประชาชนกลุ่มเสี่ยง ยับยั้งการบ่มเพาะเยาวชน ยุติการขยายแนวคิดที่ถูกบิดเบือนให้มีความสำคัญกับการขยายความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ นานาชาติ และภาคประชาชน

2. ด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง มีเป้าหมายเพื่อการสร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยสนับสนุนโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามนโยบายด้านการพัฒนาของรัฐบาล ตั้งแต่ปี 2560 โดยพัฒนาอำเภอหนองจิกจังหวัดปัตตานี เป็นเมืองต้นแบบอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร อำเภอสุโขทัย-ลพบุรี-ลพบุรี-ลพบุรี เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ อำเภอเบตงจังหวัดยะลา เป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งจะยึดโยงกันช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ เป็นการพัฒนาในระดับมหภาค ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการพัฒนาตามโครงการประชารัฐร่วมใจ สร้างอำเภอสันติสุขที่ลงสู่ครัวเรือนในระดับจุลภาค และขยายผลไปสู่เมืองต้นแบบที่ 4 อำเภอจะนะจังหวัดสงขลา เป็นเมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต ขับเคลื่อนพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และเมืองต้นแบบให้เชื่อมโยงกับทุกมิติอย่างไร้รอยต่อ ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ ได้แก่

จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 79 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นไปอีกหลังเปิดบริการท่าอากาศยานนานาชาติเบตงจังหวัดยะลา ในเดือนมิถุนายน 2563

การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป (พื้นที่ต้นแบบ อ.หนองจิก จว.ป.น.) โดยสร้างแรงจูงใจให้มีการลงทุนเพิ่มมากขึ้น (มีความต้องการแรงงานไม่น้อยกว่า 15,000 อัตรา)

3. ด้านการสร้างความเข้าใจ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเทียบกับปี 2561 สูงขึ้น ร้อยละ 16.67 ประชาชนนอกพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของภาครัฐสูงขึ้น ร้อยละ 6.19 และในส่วนของประชาชนที่เป็นกลุ่มเห็นต่างก็มีแนวโน้มกลับมาให้ความร่วมมือเพิ่มมากขึ้น สำหรับการดำเนินงานของ กอ.รมน. ในปี 2563 เพื่อให้ กอ.รมน. สามารถขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ที่ กอ.รมน. ได้รับมอบในการอำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล ในการขับเคลื่อน 2 แผนย่อย ได้แก่แผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ และแผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนย่อยทั้งสองนี้รวมจำนวน 23 แนวทางนั้น กอ.รมน. ได้จัดทำ**แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร**ซึ่งเป็นแผนระดับ 3 เพื่ออำนวยการและประสานงานกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 ทั้ง 23 แผนรวมทั้งหน่วยงานของ กอ.รมน. ให้เกิดการบูรณาการ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่เป็นรูปธรรม เกิดเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยมีกลไกการขับเคลื่อนและกลยุทธในการดำเนินการดังนี้

กลไกการขับเคลื่อนแผนฯ ประกอบด้วยกลไก 3 ระดับ คือ

1. กลไกระดับนโยบาย โดยจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามกฎหมายหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องเช่นคำสั่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่7/2563 ลง 13 มี.ค.63 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

2. กลไกระดับอำนวยการ ประกอบด้วย

การขับเคลื่อนตาม Function หรือการขับเคลื่อนตามหน้าที่ของสำนักฝ่ายอำนวยการของ กอ.รมน. เช่น ให้สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ กอ.รมน.รับผิดชอบในการเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

การขับเคลื่อนตามAgenda หรือการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการ โดยแบ่งมอบความรับผิดชอบต่อแผนระดับ 3 ทั้ง 23 แผนให้หน่วยขึ้นตรงของ กอ.รมน.เช่น ให้ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 2 กอ.รมน.รับผิดชอบแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

3. กลไกระดับปฏิบัติการในพื้นที่ โดย กอ.รมน.ภาคทั้ง 4 ภาค และ กอ.รมน.จังหวัดทั้ง 77 จังหวัด เพื่อขับเคลื่อนแผนระดับ 3 ร่วมกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ของหน่วยเจ้าภาพแผนระดับ 3

สำหรับกลยุทธ์ในการดำเนินการกอ.รมน. ได้กำหนดพันธกิจ 4 ประการ เป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความมั่นคงร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 และหน่วยงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย

1. การติดตามและประเมินแนวโน้มสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่น มีการจัดทำระบบปฏิบัติการหรือ War room ของกอ.รมน. กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด และสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 ได้ทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่

2. การบูรณาการแนวทางและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่น มีการประสานงานหรือจัดทำแผนระดับ 3 ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 และบูรณาการจัดทำแผนของ กอ.รมน.จังหวัด ร่วมกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

3. การอำนวยความสะดวก ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่นการเสริมสร้างความพร้อมของ กอ.รมน. จังหวัด การฝึกและทดสอบแผนปฏิบัติการในระดับจังหวัด และ

4. การติดตามและประเมินผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่น การติดตามและประเมินผลแผนระดับ 3 ว่ามีความสอดคล้อง รองรับแผนระดับ 1 และ ระดับ 2 หรือไม่ นอกจากนี้ยังมีพันธกิจเสริมอีก 2 ประการได้แก่

- 1) การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง และ
- 2) การสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนเข้าใจและสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.

การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง เกี่ยวกับปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน ปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องใน กอ.รมน. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 กล่าวคือ เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตามที่กำหนดไว้ในกล่าวนำของบทนี้ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับ

ปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงาน ปัญหา/อุปสรรค และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน สรุปสาระสำคัญ ได้ ดังนี้

1. ท่านคิดว่า ปัจจัย/กลไก ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย อะไรบ้าง

1.1 พล.อ. ณ์ฐพล นาควาณิชย์ ผช.ผอ.รมน. (สัมภาษณ์, 131400 เม.ย.63) : ปัจจัย/กลไกที่จะขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบความสำเร็จนั้น ได้แก่ ยุทธศาสตร์ การบูรณาการ และการเป็นมืออาชีพในด้านความมั่นคงภายใน อาจแบ่งออกเป็นปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในดังนี้

1.1.1 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาลด้านความมั่นคง** มุ่งในการรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านและประเทศมหาอำนาจทุกฝ่าย และ**นโยบายการปฏิรูประบบการบริหารราชการและวางรากฐานในการพัฒนา** โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารความมั่นคงภายในของ กอ.รมน.

ความเชื่อมั่นของรัฐบาลและผู้นำรัฐบาลในการใช้ กอ.รมน. เป็นเครื่องมือหลักของการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรอย่างมืออาชีพและเชื่อมโยงกับงานความมั่นคงมิติอื่น ๆ รวมทั้ง**ความเข้าใจของกระทรวงต่าง ๆ ต่ออำนาจหน้าที่ และกระบวนการทำงาน**ของ กอ.รมน. จะเป็นกลไกที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. อย่างบูรณาการ และตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

อย่างไรก็ตามปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลต่อการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ ความหลากหลายและซับซ้อนของภัยคุกคามที่มีมากขึ้น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคที่ง่ายขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากร การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมโลก แรงกดดันจากภายนอกประเทศมหาอำนาจ มีแนวโน้มการขยายอิทธิพล และเพิ่มบทบาทในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก อีกทั้งความผันผวนทางการเมืองของไทยเอง ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ได้อีกด้วย

1.1.2 ปัจจัยภายในได้แก่ **ยุทธศาสตร์ของ กอ.รมน. มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงในระดับชาติ** และมีความอ่อนตัวพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่ภายใต้กระบวนการที่ความมั่นคงที่มีการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วนอกจากนั้นแล้วผู้บริหารประเทศได้ให้ความสำคัญกับงานรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยได้มอบนโยบายในการปรับปรุงในหลายด้าน ซึ่งต้องมีการกำหนดแผนการพัฒนาระบบงานต่าง ๆ ในระยะยาวซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงในระดับชาติและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

รูปแบบการบริหารของ กอ.รมน. มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจนแต่ต้องมีความเข้าใจในสายการบังคับบัญชา และหลักเอกภาพในความพยายาม (Unity of Effort) เนื่องจากการบูรณาการหลายหน่วยงาน การทำงานของแต่ละศูนย์ประสานการปฏิบัติเป็นการประสานงานกันของฝ่ายต่าง ๆ จากหน่วยงานทั้งทหาร ตำรวจ กระทรวงต่าง ๆ และภาคเอกชนที่ต้องร่วมมือกันทำงานอย่างประสานสอดคล้องและมีการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ส่วน**บุคลากร**ของ กอ.รมน. มีการหมุนเวียนมาจากหลายหน่วยงานมีข้อดีที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เกิดความคิดริเริ่มที่หลากหลาย มีการผสมผสานวิธีคิดใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพขององค์กรอีกทั้งการที่บุคลากรส่วนใหญ่มาจากเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในงานด้านความมั่นคงอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังเป็นบุคลากรที่มีระเบียบ วินัยแต่อาจต้องมีการพัฒนาเพื่อทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจในการขับเคลื่อนงานขององค์กรร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงภายใน

1.2 พล.อ. จีรวัดน์ บุญยะวัฒน์ ลธ. รมน. (สัมภาษณ์, 011000 เม.ย. 63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) “คน” ต้องมีคุณภาพ คือ การกำหนดอัตรากำลังที่มาช่วยราชการให้เหมาะสมและมีระยะเวลาในการมาช่วยราชการระยะเวลานานพอสมควร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ กอ.รมน. มีบุคลากร 2 ประเภท คือ ข้าราชการพลเรือนประจำ (171 อัตรา) และ ข้าราชการพลเรือน/ตำรวจ/ทหาร ที่มาช่วยราชการ (1,452 อัตรา) ระยะเวลา 1 ปีทำให้ขาดความต่อเนื่องของงาน ในส่วนของ ทบ.ได้แก้ไขปัญหาเรื่องกำลังพล โดยจัดตั้ง สำนักงานปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายในกองทัพบก(สง.ปรมน.ทบ.) ซึ่งทำให้กำลังพลมีขวัญกำลังใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น 2) กอ.รมน.ไม่ใช่หน่วยงานทหาร แต่เป็นการบูรณาการ การทำงานร่วมกันระหว่างพลเรือน ตำรวจ และทหาร อย่างไรก็ตาม ทบ.เป็นส่วนราชการหลักที่สนับสนุนคนมาช่วยราชการ กอ.รมน. มากที่สุดในปัจจุบัน สำหรับในอนาคต จะต้องมีการปรับเพิ่มอัตรากำลัง ขรก.พลเรือนประจำภายใน กอ.รมน. ให้มากขึ้น ตามภารกิจงานและสัดส่วนที่ให้โอกาส ขรก.พลเรือนสามารถเจริญเติบโตได้ 3) “การยอมรับ” ในการดำเนินการตามภารกิจหน้าที่และบทบาท (ภาพลักษณ์) ของ กอ.รมน. กอ.รมน. ต้องดำเนินการให้ได้ใน 2 บทบาท คือ 1) การได้รับการยอมรับจากประชาชน และ 2) การได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ กระทรวง ทบวง กรม เป็นต้น จึงจะเกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

1.3 พล.อ. วุฒิไกร คล้ายวงษ์ จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 300915 มี.ค.63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ มี 2 ปัจจัยคือ 1) ผู้บริหารต้องมี

ความเข้าใจ ศึกษาข้อมูลและทันสมัยเสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน รวมทั้ง การศึกษา ภารกิจงานของหน่วยราชการอื่นทุกกระทรวง ทบวง กรม เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและ ให้อำนาจต่อการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. 2) ผู้บริหารควรมีความเข้าใจภาพงบประมาณของ กอ.รมน. จะทำให้บริหารจัดการงบประมาณได้ การบริหารจัดการงาน กอ.รมน. ต้องมีการปรับเปลี่ยน/ ปรับปรุงให้ทันสมัยตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้วงเวลานั้น ๆ อย่างเหมาะสมและทันเวลา เช่นการปรับ แผนงานเพื่อรองรับสถานการณ์โควิด-19 การปรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดสรรอุปกรณ์จุดตรวจ ผู้ติดเชื้อโควิด-19 และระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ eMENSQR เป็นต้น

1.4 พล.ท. พีระ ฉิมปรี รอง ลธ. รมน. (สัมภาษณ์, 301330 มี.ค.63) : ปัจจัย/กลไก ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ คือ 1) ผู้บริหารและกำลังพล กอ.รมน. ต้องเข้าใจ ภารกิจหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องและชัดเจน ตามแนวทางการดำเนินงาน/ กฎหมาย/ นโยบาย ของ กอ.รมน. ตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ภารกิจด้านความมั่นคง เพื่อการทำงานให้ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน 2) พ.ร.บ.ยุทธศาสตร์ชาติ ทำให้ กอ.รมน. มีบทบาทมากขึ้น และมีความชอบธรรมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ควรเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความรอบรู้ และประเด็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง รวมทั้งความรู้ในภารกิจหน้าที่ของส่วน ราชการอื่น กระทรวง ทบวง กรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้กับกำลังพลใน กอ.รมน.

1.5 พล.ท. สวัสดิ์ ชนะจิตราสกุล ผอ.สนย.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240930 มี.ค.63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงาน กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 3 ประการ

1.5.1 กลไกระดับนโยบาย คือ การดำเนินการตามแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติ กล่าวคือนอกจากภารกิจตาม พ.ร.บ การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 แล้วต้องปฏิบัติ ตามแผนย่อยใน 23 แผนงาน (ซึ่ง กอ.รมน. ต้องรับผิดชอบภารกิจแผนย่อยที่ 1 และ 2)

1.5.2 กลไกระดับอำนวยการ (ส่วนกลาง) ปัจจุบันมีการปรับโครงสร้าง กอ.รมน. ใหม่ มีส่วนงาน 17 ส่วนงาน ในส่วนของ กอ.รมน. ส่วนกลาง จะต้องปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

1.5.3 กลไกระดับปฏิบัติการ เช่น กอ.รมน. ระดับภาคหรือจังหวัด มีความ พยายามในการสร้างความเข้มแข็งในเกิดขึ้นในระดับจังหวัด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้กับ กอ.รมน. ส่วนกลางได้

1.6 พล.ท. ปิณฑิต กาญจนะวสิต ผอ.สมท.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 261030 มี.ค.63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงาน กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จต้องขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยดำเนินการในภารกิจงานด้านความมั่นคง มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาคนเป็นเป้าหมายสำคัญ แบ่งเป็น 2 ประเด็นสำคัญ คือ การพัฒนาองค์ความรู้ของกำลังพล และการจัดวางอัตรากำลังพลให้สอดคล้องต่อ ภารกิจงาน โดยต้องมีรายละเอียดภารกิจหน้าที่โดยสังเขป ดังนี้

1.6.1 กำลังพล กอ.รมน. ต้องรู้งานด้านความมั่นคง (Defense Study) และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน. โดยเฉพาะผู้ที่บรรจุใหม่ต้องได้รับการปฐมนิเทศ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจงานด้านความมั่นคง และเพื่อบูรณาการให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ไปในทิศทางเดียวกันคือ การนำนโยบาย (ตามยุทธศาสตร์ชาติ) แปลงลงสู่ภาคปฏิบัติ

1.6.2 อัตรากำลังพล กอ.รมน. ต้องมีทุกส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม ที่มาช่วยราชการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการรองรับภารกิจของ กอ.รมน. อันถือเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการ

1.7 พล.ท. วุฒิชัย นาควานิช ผอ.ศปป.3 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 081100 เม.ย.63) : ปัจจัย/กลไก ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การใช้อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ตามมาตรา 7 ตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด 2) แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กอ.รมน. พ.ศ. 2563 - 2565 ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนต่อหน่วยงานของ กอ.รมน. ตลอดจนการอำนวยความสะดวก และเสริมการปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแท้จริง ตามเจตนารมณ์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ 3) การใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการภาคเอกชนภาคประชาสังคมประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดโดยเฉพาะความร่วมมือในส่วนของ “หน่วยงานของรัฐ” ประกอบด้วย องค์กรหรือบุคคลที่ทำงานร่วมกันในระบบ รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรในกำกับของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.8 พล.ท. เรืองสิทธิ์ มิตรภานนท์ ผอ.ศปป.4 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 011340 เม.ย.63) : ปัจจัย/กลไก ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ การปรับโครงสร้างใหม่ ของ กอ.รมน. มี 17 ส่วนงาน ส่วนงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ศูนย์ประสานการปฏิบัติทั้ง 5 ศูนย์ 2) กอ.รมน.ภาค ทั้ง 4 ภาค และ 3) กอ.รมน. จังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด โดยศูนย์ประสานการปฏิบัติ เป็นหน่วยประสานงาน อำนวยการ ให้งานเป็นไปตาม นโยบาย/เป้าหมาย ที่กำหนด ส่วน กอ.รมน.ภาค ทั้ง 4 ภาค และ กอ.รมน. จังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด เป็นหน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชน และแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม

1.9 พล.ต. ดนัยวัฒนา รุ่งอุทัย รอง เสธ.ปรมน.ทบ. (สัมภาษณ์, 231115 มี.ค.63) : ความสำเร็จของ กอ.รมน. เกิดขึ้นได้จากความมั่นคงในองค์กร ซึ่งความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ เบื้องต้น แบ่งเป็น 2 มาตรการคือ 1) การป้องกันถือเป็นมาตรการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จมากที่สุด และ 2) การแก้ไขโดยการป้องกัน ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วยกลไกสำคัญ 4 ประการ คือ

1.9.1 บุคลากร (Man) ควรมีการพัฒนาให้มีศักยภาพ ทั้ง upskill และ reskill

1.9.2 การบริหารจัดการ (Management) กอ.รมน. ต้องมีบทบาทที่ชัดเจนขององค์กร เช่น บทบาทการเป็นโค้ช (Coach) ช่วยในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดบูรณาการร่วมกันของทุกฝ่าย เป็นต้น

1.9.3 งบประมาณ (Budget) ต้องมีการกำหนดเงินและแผนงาน รวมทั้งโครงการย่อยให้สอดคล้องกัน

1.9.4 วัสดุอุปกรณ์ (Material) ต้องคำนึงถึงแผนงานโครงการ การจัดสรรการใช้สอยเครื่องมือ อันเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม

ส่วนการแก้ไข ต้องหามาตรการที่เหมาะสมดำเนินการควบคู่กันไป

1.10 พล.ต. อนุชา สังข์สุวรรณ รอง ผอ.สบค.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240900 มี.ค.63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จหัวใจสำคัญอยู่ที่ 1) “คน” คือ การพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ เพราะคนถือเป็นบุคลากรสำคัญในการทำงานให้สำเร็จ ปัจจุบันกำลังพลส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 เป็นอัตรากำลังช่วยราชการทั้งพลเรือน / ทหาร/ ตำรวจ (อัตราข้าราชการพลเรือนประจำ 171 ช่วยราชการ 1,452 รวม 1,623 ไม่รวม กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด) อาจกล่าวได้ว่า กอ.รมน. ยังไม่มีแนวทางรับราชการที่ชัดเจน ส่วนหนึ่งเป็นการแก้ปัญหากำลังพล ทบ. การบรรจุกำลังพลทำงานใน กอ.รมน. เป็นลักษณะแผนรายปี (1 ต.ค.-30 ก.ย.ปีถัดไป) กำลังพลช่วยราชการ 1 ปี แล้วจบภารกิจ จำเป็นต้องคัดสรรคนที่มีคุณภาพมาช่วยราชการ 2) การช่วยราชการระดับ พ.อ.(พ) ในปัจจุบันนี้มีการปรับโครงสร้างใหม่ สามารถอยู่ได้นานขึ้น เพราะมีตำแหน่งขยายรองรับระดับนายพล ทำให้อยู่ได้นาน ซึ่งถือเป็นผลดีทำให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และทำให้กำลังพลเกิดความเชี่ยวชาญในการทำงานในหน้าที่ที่สามารถแก้ไขปัญหาได้

1.11 พล.ต. อรชัย บุญสุขจิตเสรี ผช.จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 301030 มี.ค.63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ คือ การปรับกลไกการบริหารจัดการภายใน กอ.รมน. โดยเฉพาะอัตรากำลังพล (ร้อยละ 90 มาจาก ทบ.) ให้สามารถเติบโตได้อย่างน้อยต้องอยู่ทำงานที่ กอ.รมน. 1-3 ปี เพื่อความเชี่ยวชาญในการทำงาน/ความต่อเนื่อง และความเข้าใจในเนื้องาน รวมทั้งสิทธิประโยชน์และความก้าวหน้าที่ยังได้รับ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ “เพราะเมื่อดันน้ำดี - กลางน้ำสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง-ปลายน้ำก็จะดีและมีคุณภาพ”

1.12 พล.ต. นพนนต์ ชั้นประดับ รอง ผอ.สนย.กอ.รมน. (สัมภาษณ์ 161100 เม.ย.63) : ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย

1.12.1 ความชัดเจนเรื่องบทบาทของ กอ.รมน. ต่อความมั่นคง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เนื่องจาก กอ.รมน. ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น โดยได้กำหนดอำนาจหน้าที่ และความเกี่ยวข้องกับส่วนราชการต่าง ๆ ไว้ชัดเจนแล้ว ดังนั้น การกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ กอ.รมน. และส่วนราชการต่าง ๆ ควรเป็นไปตาม

กฎหมายจัดตั้งส่วนราชการนั้น ๆ หรือไม่เช่นนั้นแล้ว ก็ต้องปรับหน้าที่ให้มีความชัดเจนสอดคล้องตามบทบาทและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง

1.12.2 อำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อมา เนื่องจากพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรฯ กำหนดให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวอยู่ที่ นรม.หรือ ผอ.รมน. เป็นผู้ใช้อำนาจนั้นต่อทุกกระทรวงในการเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาความมั่นคง แต่ในทางปฏิบัติแล้วผู้ที่มีบทบาทในการใช้อำนาจนั้น กลับเป็นของผู้บริหารระดับรองลงมา จึงทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานและขาดความยอมรับเท่าที่ควร เนื่องจากทุกส่วนราชการต่างก็มีกฎหมายและมีผู้บริหารระดับสูงรับผิดชอบเหมือนกัน

1.12.3 ความพร้อมของบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน กอ.รมน. เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะความรู้ความสามารถของบุคลากรจะต้องสามารถปฏิบัติงานในกองอำนวยการขนาดใหญ่ได้ มีความเข้าใจในระบบแผนงานโครงการและงบประมาณ การบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนการจัดและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ จึงจะสามารถขับเคลื่อนงานความมั่นคงของประเทศที่เกี่ยวข้องกับทุกส่วนราชการได้

1.12.4 ความเข้าใจเรื่องความมั่นคง ความมั่นคงเป็นหลักวิชาการ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้แบ่งภาวะปกติและภาวะไม่ปกติตามหลักวิชาความมั่นคง โดยคณะกรรมการวิสามัญร่าง พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรปี 50 ประกอบด้วยนักวิชาการด้านความมั่นคงจำนวนมาก ดังนั้น เราจึงควรเข้าใจบริบทของความมั่นคงให้ตรงกันเสียก่อน ประเด็นสำคัญคือไม่ใช่ทุกเรื่อง เพราะทุกเรื่องในการบริหารราชการแผ่นดินจะมีกระทรวงและส่วนราชการต่าง ๆ รับผิดชอบครบทุกเรื่องแล้ว ไม่มีที่ว่างให้ กอ.รมน. ดำเนินการ ถ้า กอ.รมน. เข้าไปดำเนินการ ก็จะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนทันที ดังนั้น กอ.รมน. ต้องเข้าใจว่า ความมั่นคงคือทุกเรื่องที่ต้องมีกฎหมายพิเศษ มีงบประมาณพิเศษ ปัญหาสำคัญคือบุคลากร กอ.รมน. ขาดความเข้าใจในเรื่องความมั่นคง จึงคิดว่าทุกเรื่องที่ได้รับมอบคือความมั่นคง และนำมาสู่ความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติกับส่วนราชการอื่นตามมา โดยเฉพาะงานที่มีสำนักงานเลขาธิการและคณะกรรมการรับผิดชอบ เช่นเดียวกับการ กอ.รมน. เช่น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

1.13 พ.อ.ฐาวิรัตน์ ยังน้อย ผอ.กองแผน สบข.กอ.รมน. อดีตรอง ผอ.รมน.จังหวัด พช.(ทหาร) (สัมภาษณ์, 311000 มี.ค. 63) : ปัจจัยกลไกในการขับเคลื่อนงาน กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 1) กำลังพลหรือบุคลากร จะต้องมีความเชี่ยวชาญในหน้าที่ มีความจงรักภักดีต่อองค์กร และการปฏิบัติงานใน กอ.รมน. มีความต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีผลตอบแทน และการจูงใจ เพื่อดึงคนเก่ง คนมีความสามารถเข้ามาทำงานใน กอ.รมน. 2) งบประมาณ ต้องสอดคล้องกับภารกิจของหน่วย และ

มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยระบบการตรวจสอบด้านงบประมาณที่เข้มแข็ง 3) ยานพาหนะ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ต้องมีการสนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่ต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับพื้นที่นั้น เช่น การจ่ายยานพาหนะให้กับหน่วยที่มีที่ตั้งเป็นป่าภูเขาควรเป็นรถขับเคลื่อน 4 ล้อ เป็นต้น 4) กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน จะต้องมีความชัดเจน เป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง พร้อมทั้งมีระเบียบคำสั่งในการปฏิบัติงานที่ครอบคลุม 5) ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเสียสละ ความทุ่มเท ควรมีการพัฒนาด้านความคิด ความรู้สึกของกำลังพล/บุคลากร ของ กอ.รมน. ให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านการงานในหน้าที่ งานด้านเทคโนโลยี และงานด้านมวลชน เช่น จัดงบประมาณสนับสนุนให้ กำลังพล/บุคลากร กอ.รมน. ได้มีโอกาสเรียนในระดับที่สูงขึ้น

2. ท่านคิดว่า กอ.รมน. มีปัญหา/อุปสรรค อะไรบ้างในการขับเคลื่อนงาน

2.1 พล.อ. อนุรักษ์ นาคพาณิชย์ ผช.ผอ.รมน. (สัมภาษณ์, 131400 เม.ย.63) : ปัญหา/อุปสรรคที่ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ซึ่งหากได้รับการแก้ไข หรือเสริมให้เข้มแข็งจะช่วยขับเคลื่อนได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ เรื่อง **ประเด็นยุทธศาสตร์** บางประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมและควรเพิ่มเติมคือการรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับต่างประเทศเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ และในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติควรเพิ่มแนวทางในการบริหารจัดการงานด้านการข่าว งานด้านการติดตามสถานการณ์ การสร้างการรับรู้ การส่งเสริมสถาบันหลักของชาติ และการให้มีการขับเคลื่อนเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนั้นแล้วยังขาด **ความต่อเนื่องเชิงนโยบาย** ในการมอบหมายงานให้กับ กอ.รมน. ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานโดยรวม

ด้านโครงสร้างยังมีบางประเด็นความมั่นคงที่ยังไม่มีหน่วยงานรองรับ ได้แก่ หน่วยงานประสานงานต่างประเทศ หน่วยงานบริหารงานมวลชน เป็นต้น

ด้านระบบงาน ส่วนที่ต้องปรับปรุงในเรื่องระบบงานกำลังพล แม้ว่าจะเป็นการทำงานอย่างบูรณาการจากหลายหน่วยงานแต่เป็นการใช้อัตรช่วยราชการเป็นรายปี นำไปสู่ปัญหาการจัดการกำลังพลได้แก่ การขาดแนวทางการรับราชการ และสิทธิประโยชน์ของกำลังพล ส่งผลกระทบถึงคุณภาพและความพร้อมของบุคลากร บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญ ทำให้ไม่มีทักษะและองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาองค์กรต่อไป ในการวางแผนการบริหารบุคลากร เกิดปัญหาทั้งเรื่องการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามตำแหน่งและการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบตามวงรอบการปรับย้ายประจำปี ถ้าไม่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการบังคับบัญชา

ระบบงานงบประมาณ มีการบูรณาการทั้งในส่วนของ กอ.รมน. เองกับส่วนราชการอื่นที่มีภารกิจด้านความมั่นคงทั้งตามความรับผิดชอบปกติ วาระพิเศษ และตามพื้นที่ ซึ่งเป็นผลดีที่ได้รับ

งบประมาณมาก แต่หากไม่สามารถบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดความสับสน ไม่สอดคล้องกัน เกิดความยากลำบากในการติดตามกำกับดูแล

ระบบงานส่งกำลังบำรุงมีปัญหาเช่นเดียวกับระบบงานงบประมาณเช่นกันที่มีมาจากหลายส่วนซึ่งต้องใช้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ รัดกุมเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

นอกจากนั้นแล้ว การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมากจะเป็นได้ด้วยความยากลำบาก เนื่องจากทุกหน่วยงานต่างก็มีสายงานและผู้บังคับบัญชาของตนเองมีกฎระเบียบในการปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างบูรณาการและการพัฒนาองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการที่มั่นคงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วความสัมพันธ์ของระบบงานและการแบ่งความรับผิดชอบที่ไม่ชัดเจนระหว่าง กอ.รมน. และหน่วยงานความมั่นคงอื่นในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. จึงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเอกภาพในความพยายาม ที่ต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานอย่างบูรณาการซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากขึ้นในสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงศตวรรษที่ 21

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ จำเป็นต้องมีการสร้างทักษะการบริหารจัดการความมั่นคงในองค์กรจากองค์ความรู้ จากประสบการณ์การทำงาน จากบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรร่วมจากภาพลักษณ์ที่ดี ความภาคภูมิใจ และมีประสบการณ์จากผลงานในอดีต ซึ่งต้องนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และองค์ความรู้ด้านความมั่นคงที่สอดคล้องกับสากล รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้ประชาชนและสังคมความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ในความเป็นมืออาชีพด้านความมั่นคงภายใน

2.2 พล.อ. ธีรวัฒน์ บุญยะวัฒน์ ลธ.รมน. (สัมภาษณ์, 011000 เม.ย. 63) : ปัญหา/อุปสรรค ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ การมีภารกิจหรือบทบาทที่ไม่ชัดเจนในสายตาประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ ยังไม่ทราบว่า กอ.รมน. มีหน้าที่และบทบาทอย่างไร

2.3 พล.อ. วุฒิไกร คล้ายวงษ์ จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 300915 มี.ค. 63) : ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนงาน ของ กอ.รมน. คือ 1) การไม่ติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องตามความเป็นจริงของ นขต. ทำให้องค์ประกอบในการเสนอความคิดเห็นให้ผู้บังคับบัญชาไม่ครบถ้วนรอบด้าน 2) การไม่เรียนรู้และศึกษางานในหน้าที่ของกำลังพล กอ.รมน. อย่างถ่องแท้ 3) การไม่มีฐานข้อมูลหลักเกณฑ์ หรือหลักการ ที่ปรับให้เป็นปัจจุบัน ทำให้เกิดปัญหาในการนำมาใช้ 4) นขต.กอ.รมน. ควรจัดทำ web site เป็นของหน่วย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ประชาสัมพันธ์ และติดต่อราชการ

2.4 พล.ท. พีระ ฉิมปรี รอง ลธ. รมน. (สัมภาษณ์, 301330 มี.ค.63) : ปัญหา/อุปสรรคของ กอ.รมน. คือ การไม่ใช้คณะอนุกรรมการในการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามแผนงานของ กอ.รมน. ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในการไม่พัฒนาศักยภาพของ “คน” หรือกำลังพลในหน่วย

2.5 พล.ท. สวัสดิ์ ชนะจิตราสกุล ผอ. สนย. กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240930 มี.ค. 63) : ปัญหา/อุปสรรค ของ กอ.รมน. ได้แก่ 1) อำนาจ/หน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ความมั่นคง มาตรา 7 อำนาจและหน้าที่ของ กอ.รมน. ยังไม่ชัดเจน อาจจะต้องมีการแก้ไข พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ต่อไปในอนาคต 2) บุคลากร กอ.รมน. มีบุคลากร 2 ประเภท คือ อัตราประจำจำนวน 171 คน และอัตราช่วยราชการ 1,452 คน ควรจะมีการปรับสมดุลให้มากขึ้น รวมทั้งขอความร่วมมือภาคส่วนราชการในจัดส่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยราชการมากขึ้น 3) แผนงานโครงการ ของ กอ.รมน. ต้องปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ eMENSOCR มากขึ้น

2.6 พล.ท. ปณิต พัด กัญจนะวสิต ผอ. สมท. กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 261030 มี.ค. 63) : ปัญหา/อุปสรรค ของ กอ.รมน. คือ 1) การขาดการพัฒนาบุคลากร (กำลังพล) และ 2) การขาดการบริหารจัดการงานที่ดี อันเนื่องจากการขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ ตามภารกิจหน้าที่ของ กอ.รมน.

2.7 พล.ท. วุฒิชัย นาควานิช ผอ.ศปป.3 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 081100 เม.ย.63) : ปัญหา/อุปสรรค ในการขับเคลื่อนงานคือ 1) การใช้อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ตามมาตรา 7 ตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยเฉพาะการเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและความสงบเรียบร้อยของสังคม 2) แผนการขับเคลื่อนต่อหน่วยงานของ กอ.รมน. ตลอดจนการอำนวยความสะดวก กำกับดูแล และเสริมการปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความมั่นคง ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง 3) การใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการภาคเอกชนภาคประชาสังคมประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ยังไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด 4) ไม่สามารถบูรณาการการระบบฐานข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Bigdata) ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง

2.8 พล.ท. เรืองสิทธิ์ มิตรภานนท์ ผอ.ศปป.4 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 011340 เม.ย.63) : ปัญหา/อุปสรรค ในการขับเคลื่อนงาน คือ 1) บทบาทของ กอ.รมน. ในความเข้าใจ/การรับรู้ของส่วนราชการอื่นยังไม่ชัดเจน กล่าวคือในบางเรื่องที่ต้องประสานงานกับส่วนราชการอื่น บทบาทของ กอ.รมน. ยังไม่ได้รับรู้ไว้ในกฎหมาย เช่น แผนแม่บท/แผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแผนระดับ 3 ตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังนั้น นขต.กอ.รมน. ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจึงควรประสานงานกับส่วนราชการอื่นเพื่อให้เกิดความชัดเจนและประโยชน์ในการปฏิบัติงาน 2) กำลังพล ระดับผู้บริหาร อาจมีขวัญกำลังใจได้รับผลตอบแทนจากผลการปฏิบัติงาน แต่กำลังพลระดับรองลงมา โดยเฉพาะระดับ พ.ต. และ พ.ท. ซึ่งเป็นมดงานทางสมองและเป็นตัวจักรในการช่วยขับเคลื่อนงาน กลับได้รับการสนับสนุนน้อยมากถึงไม่

มีเลย ทำให้ขาดกำลังพลระดับ พ.ต. และ พ.ท. ที่ปฏิบัติงานจริง 3) การมาช่วยราชการในตำแหน่งประจำยังมีจำนวนน้อยมากทำให้ขาดบุคลากรและโดยเฉพาะส่วนราชการต่าง ๆ ยังไม่ยอมให้กำลังพลมาช่วยราชการ เพราะเสียกำลังพลทำงาน หาก กอ.รมน. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับข้าราชการที่มาช่วยราชการก็จะทำให้ได้ข้าราชการที่มีความรู้ ความสามารถ มาช่วยทำงานมากขึ้น

2.9 พล.ต. ดนัยวัฒนา รุ่งอุทัย รอง เสธ.ปรมน.ทบ. (สัมภาษณ์, 231115 มี.ค. 63) : ปัญหา/อุปสรรค ของ กอ.รมน. อยู่ที่ยุทธศาสตร์ หรือวิสัยทัศน์ (Vision) ให้ชัดเจนให้ได้ อาทิ การทำหน้าที่กำกับ หรือ coaching เพื่อพัฒนาคนและการบูรณาการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ต่อไป ตลอดทั้งการเกิดการยอมรับของกำลังพลใน กอ.รมน. ต่อวิสัยทัศน์ดังกล่าว และนำไปสู่การสร้างทีมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การมีภาพลักษณ์ในการทำงานเพื่อประชาชน ไม่ใช่ทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง ก็เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญเช่นกัน

2.10 พล.ต. อนุชา สังฆสุวรรณ รอง ผอ. สบค. กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240900 มี.ค.63) : ปัญหา/อุปสรรค ของ กอ.รมน. อยู่ที่ 1) อัตรากำลังพลกว่าร้อยละ 90 เป็นอัตราช่วยราชการ เมื่อมาช่วยราชการครบปี ก็กลับต้นสังกัดทำให้เกิดการผลัดเปลี่ยนงานกันบ่อย ระดับความชำนาญ/เชี่ยวชาญ ในการทำงานไม่มากพอ 2) การคัดกรองบุคคลมาช่วยราชการปัจจุบันขึ้นอยู่กับ หน.นขต. กอ.รมน. แต่ละหน่วยดำเนินการ คัดเลือก/บรรจุกำลังพลเอง ไม่ได้ผ่านหน่วยคัดกรองตามมาตรฐานกลาง และระดับกำลังพลที่มาช่วยราชการส่วนใหญ่เป็นระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ซึ่งระดับคุณภาพในการแก้ไขปัญหาควรเป็นระดับ รองอธิบดี (ระดับ 9)

2.11 พล.ต. อรชัย บุญสุขจิตเสรี ผช.จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 301030 มี.ค.63) : ปัญหา/อุปสรรค ของ กอ.รมน. คือ การมีนโยบายที่ไม่ชัดเจน ทำให้การทำงานในการขับเคลื่อนและบูรณาการทำได้ไม่ชัดเจน เนื่องจากหน่วยงานราชการส่วนต่าง ๆ ยังไม่เข้าใจบทบาทของ กอ.รมน. อย่างชัดเจน

2.12 พล.ต. นพรัตน์ ชั้นประดับ รอง ผอ.สนย.กอ.รมน.(สัมภาษณ์ 161100 เม.ย.63) : ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนงาน

2.12.1 ปัญหาในการขับเคลื่อนงาน กอ.รมน. ที่สำคัญที่สุดคือ การขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน เนื่องจากพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กำหนดให้ส่วนราชการต่างๆ จัดกำลังพลมาปฏิบัติงานในลักษณะอัตราแทน ไม่ใช่อัตราประจำ ซึ่งในการปฏิบัติจริง ก็ยังไม่มีส่วนราชการใดจัดอัตราปฏิบัติงานและสำนักงาน ก.พ. หรือองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลแต่ละส่วนราชการก็ไม่ได้จัดกำลังพลอัตราแทนที่ชัดเจน จะมีก็เพียงการจัดตั้ง สง.ปรมน.ทบ. และเหล่าทัพอื่น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง แต่ก็เพิ่งจัดตั้งและก็ยังคงมีการหมุนเวียนจากภายนอกเข้ามาจำนวนมาก ผลของการขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานดังกล่าว ทำให้ขาดความรู้ประสบการณ์ทั้งในด้านเนื้อหาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ตลอดจนขาดความคุ้นเคยระหว่างส่วนราชการ จึงทำให้การขับเคลื่อนเป็นไปด้วยความยากลำบากตามมา

2.12.2 ปัญหาต่อมาคือการขาดความยอมรับในสองประการ

ประการแรกคือ กอ.รมน. ควรเป็น กอ.รมน. ที่เป็นของรัฐ กล่าวคือ ทุกส่วนราชการต้องจัดผู้แทนเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ในห้วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนราชการพลเรือนไม่ได้ส่งบุคลากรมาปฏิบัติงาน จึงต้องจัดกำลังพลฝ่ายทหารมาปฏิบัติงานจำนวนมากผลที่ตามมาคือ ในสายตาของภายนอกทั้งส่วนราชการอื่นและภาคประชาสังคม ต่างก็มีมุมมองที่ว่า กอ.รมน. เป็นหน่วยงานเดียวกับกองทัพ ดังนั้น การที่ กอ.รมน. จะทำอะไร จึงเกิดกระแสสนับสนุนและต่อต้านเสมอ ตามความขัดแย้งทางการเมืองฝ่ายที่ต่อต้านและสนับสนุนกองทัพ

ประการที่สอง การขาดการยอมรับในเรื่องความรู้ความสามารถในแต่ละงาน ตามที่ได้อธิบายแล้วว่า งาน กอ.รมน. เป็นงานความมั่นคงในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนราชการรับผิดชอบ มีความรู้ในสาขาต่าง ๆ ร่องรับมายาวนาน ดังนั้น การที่เราจะไปบูรณาการและขับเคลื่อนตามบทบาทใหม่ เราต้องมีความรู้และต้องใช้เวลาสะสมมายาวนาน แต่ในห้วงที่ผ่านมา กำลังพลที่มาปฏิบัติงานใน กอ.รมน. เป็นอัตราช่วยราชการรายปี จึงทำให้ขาดความรู้และนำมาซึ่งการขาดการยอมรับจากหลายส่วนราชการต่าง ๆ ในบางงาน แทนที่ กอ.รมน. เป็นตัวชี้หน้า กลับให้ส่วนราชการต่าง ๆ มาชี้หน้า กอ.รมน.

2.12.3 ปัญหาและอุปสรรคสำคัญคือ อำนาจหน้าที่ในการไปบูรณาการและขับเคลื่อนงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามที่อธิบายไว้แล้วว่า อำนาจดังกล่าว ตามกฎหมาย กำหนดไว้ที่ นรม. ในฐานะ ผอ.รมน. โดยส่วนงานต่าง ๆ มีหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวก ดำเนินการตามขั้นตอนและนำเรียนขออนุมัติใช้อำนาจ ผอ.รมน. แต่กระบวนการดังกล่าวไม่เคยมีใน กอ.รมน. โดยอำนาจตาม พ.ร.บ. ที่เป็นอำนาจเฉพาะตัว ผอ.รมน. เพื่อสั่งการส่วนราชการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาได้ถูกมอบโดยคำสั่งภายใน กอ.รมน. เองให้กับผู้บริหารระดับรอง ๆ ลงมาจนทำให้ขาดการยอมรับในอำนาจดังกล่าว

2.13 พ.อ. ฐาวิรัตน์ ยังน้อย ผอ.กองแผน สบช.กอ.รมน. อดีตรอง ผอ.รมน. จังหวัด พ.ช.(ทหาร) (สัมภาษณ์, 311000 มี.ค. 63) : ปัญหา/อุปสรรค ของ กอ.รมน. อยู่ที่ 1) ปัญหาด้านกำลังพล/บุคลากร เช่น การสับเปลี่ยนตัวบุคคลในการทำงาน การขาดแรงจูงใจในการทำงานให้กับ กอ.รมน. 2) กอ.รมน. มีองค์กร และหน่วยงานที่อยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานและบูรณาการกันอย่างแท้จริง เช่น การขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยปฏิบัติในหัวข้อเดียวกันต่างหน่วย/ต่างสำนักงาน แยกกันขอข้อมูลทำให้หน่วยปฏิบัติเกิดภาระงาน

3. ท่านคิดว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.ประกอบด้วยอะไรบ้าง

3.1 พล.อ. ณ์ฐพล นาคพาณิชย์ ผช.ผอ.รมน. (สัมภาษณ์, 131400 เม.ย.63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.ประกอบด้วย

3.1.1 ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. ต้องมียุทธศาสตร์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และนโยบายด้านความมั่นคงในระดับชาติ และมีความอ่อนตัวพร้อมที่จะรับกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงภายใต้กระบวนการที่มั่นคงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศที่รวดเร็วการที่ผู้บริหารประเทศได้ให้ความสำคัญกับงานรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรโดยได้มอบนโยบายในการปรับปรุงในหลายด้านซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ กอ.รมน. มีความเข้มแข็งมากขึ้น

3.1.2 โครงสร้างโครงสร้างของ กอ.รมน. มีความยืดหยุ่น เอื้อให้เกิดการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีพลวัตสูง โครงสร้างการจัดมีการบูรณาการกำลังพลจากทั้ง ทหาร ตำรวจ และพลเรือน และมีเครือข่ายมวลชนทั่วประเทศ มีการกำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจน บูรณาการทุกส่วนราชการอย่างเป็นระบบจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน

3.1.3 รูปแบบการบริหาร กอ.รมน. มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน มีการจัดระเบียบงานตามประเภทของงาน มีผู้รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ทำให้งานมีความรอบคอบ รัดกุม แต่สายการบังคับบัญชาแบบราชการนี้ มีความล้าสมัยทำให้งานล่าช้าการทำงานของแต่ละศูนย์ประสานการปฏิบัติเป็นการประสานงานกันของฝ่ายต่าง ๆ จากหน่วยงานทั้งทหาร ตำรวจ กระทรวงต่าง ๆ และภาคเอกชน ที่ต้องร่วมมือกันทำงานอย่างประสานสอดคล้องการจัดองค์กรเพื่อการบริหารงานที่สามารถทำให้การบริหารจัดการกระทำได้อย่างต่อเนื่อง แต่การที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมากจะเป็นได้ด้วยความยากลำบาก เนื่องจากทุกหน่วยงานต่างก็มีสายงานและมีผู้บังคับบัญชาของตนเองจนถึงระดับกระทรวง และขึ้นต่อนายกรัฐมนตรีอีกสายหนึ่ง โดยมีกฎระเบียบในการปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ ทำให้ขาดความชัดเจนในการควบคุมบังคับบัญชาและลดประสิทธิภาพการบูรณาการจึงมีความจำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจเอกภาพในความพยายามตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

3.1.4 ระบบงานระบบงานกำลังพล มีความสำคัญในการในการปฏิบัติงานวางแผนการจัดการกำลังพลหลายด้านซึ่งส่งผลกระทบต่อถึงคุณภาพและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการทักษะและองค์ความรู้ และเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาองค์กรต่อไป ระบบงานงบประมาณมีการบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกัน และสามารถติดตามกำกับดูแล ระบบงานส่งกำลังบำรุงเช่นเดียวกับระบบงานงบประมาณที่มีมาจากหลายส่วนซึ่งต้องใช้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ รัดกุมเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3.1.5 บุคลากรปัจจัยภายในด้านบุคลากรมีส่วนที่ช่วยขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุด โดยต้องมีการวางแผนการบริหารบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ การคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามตำแหน่งและการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพเพราะส่งผลถึงการพัฒนาและการขับเคลื่อนงาน กอ.รมน. จึงต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงานทั้งปัจจัยรักษา ได้แก่ ค่าตอบแทนต่าง ๆ

สิทธิและสวัสดิการกำลังพล ความสัมพันธ์ของบุคคลในหน่วยงาน การควบคุมบังคับบัญชา เป็นต้น และ ปัจจัยจูงใจได้แก่ ความก้าวหน้า สถานภาพ ความสำเร็จ เป็นต้น

3.1.6 ค่านิยมองค์กรภาพลักษณ์ของ กอ.รมน. เป็นที่น่าเชื่อถือและชื่นชม จากการ ดำเนินการในอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่ครั้งยังมีภัยคุกคามจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จนถึงปัจจุบันทำให้ กอ.รมน. มีองค์ความรู้ที่แข็งแกร่ง สืบเนื่องจากประสบการณ์ในการแก้ปัญหาความมั่นคงที่มีมาต่อเนื่อง สามารถเป็นตัวอย่างให้หลายประเทศนำไปศึกษาและพัฒนาใช้งานแต่ในปัจจุบัน กอ.รมน. ขาดการสร้าง ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรร่วมจากภาพลักษณ์ที่ดี ความภาคภูมิใจ และการมีประสบการณ์จาก ผลงานในอดีต

3.2 พล.อ. อีรวัฒน์ บุญยะวัฒน์ ทร. ร मन. (สัมภาษณ์, 011000 เม.ย. 63) : ปัจจัย แห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ 1) “คน” ต้องมีความรู้ ความสามารถในการ ชี้แนะและแก้ไขปัญหาได้ คือ กำลังพลของ กอ.รมน. ต้องเข้าใจบทบาทการเป็นผู้ชี้แนะ (coaching) ถึงจะนำไปสู่ความสำเร็จได้ 2) การมีทรัพยากร หมายถึง งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและแผนงาน โครงการ (เป้าหมาย) ที่ชัดเจนเพื่อใช้ขับเคลื่อนไปสู่บทบาทการเป็น coaching

3.3 พล.อ. วุฒิไกร คล้ายวงษ์ จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 300915 มี.ค. 63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ การศึกษาภารกิจหน้าที่ของ กอ.รมน. และการทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน (กำลังพล) อย่างถ่องแท้

3.4 พล.ท. พีระ ฉิมปรี รอง ทร.รมน. (สัมภาษณ์, 301330 มี.ค.63) : ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย 1) การปรับโครงสร้าง ของ กอ.รมน. ปัจจุบันได้ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยแบ่งเป็น 17 ส่วนงาน และมีหน่วยปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ คือ กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด การมีส่วนร่วมใน กอ.รมน.ส่วนกลาง คือ สบข.กอ.รมน. เป็นหน่วย บูรณาการและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจของ กอ.รมน. เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ในบรรลุภารกิจของ กอ.รมน. 2) การกำหนดแนวทางการดำเนินงานของ กอ.รมน. ให้ชัดเจนเพื่อการ บรรลุเป้าหมายด้านความมั่นคง

3.5 พล.ท. สวัสดิ์ ชนะจิตราสกุล ผอ.สนย.กอ.รมน.(สัมภาษณ์, 240930 มี.ค.63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างพล เรือรบ/ตำรวจ/ทหาร ให้มีความเข้าใจและร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง

3.6 พล.ท. ปิณฑิต กาญจนะวสิต ผอ.สมท.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 261030 มี.ค. 63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย 1) การสร้างความรู้/ ความเข้าใจ งานด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นภารกิจหลักของ กอ.รมน. ให้กำลังพลในหน่วยรับรู้และเกิดความเข้าใจ เพื่อบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) การสร้างเป้าหมาย (วิสัยทัศน์) ของ กอ.รมน. ร่วมกันให้เกิด ขึ้นกับกำลังพลในหน่วยเพื่อความชัดเจนของการเดินไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน

3.7 พล.ท. วุฒิชัย นาควานิช ผอ.ศปป.3 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 081100 เม.ย.63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย 1) การใช้คณะกรรมการ อำนวยการ กอ.รมน. ทั้ง 3 ระดับในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตามมาตรา 10 คณะกรรมการที่ปรึกษากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ตามมาตรา 12 คณะกรรมการที่ปรึกษากองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ตามมาตรา 142) การขับเคลื่อนปัจจัย/กลไกจำนวน 3 ปัจจัย/กลไก ตามข้อ 1.6 ให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดเพื่อให้การแก้ไขปัญหาความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผลแท้จริง ตามเจตนารมณ์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการภาคเอกชนภาคประชาสังคมประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

3.8 พล.ท. เรืองสิทธิ์ มิตรภานนท์ ผอ.ศปป.4กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 011340 เม.ย.63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ 1) “คน” ต้องมีความรู้ ความสามารถ และแรงจูงใจในการทำงาน 2) “องค์ความรู้” การปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสามารถถ่ายทอดเป็นวัฒนธรรมองค์กรได้ 3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Big Data) เพื่อนำข้อมูลจากระบบฐานข้อมูล มาใช้ประโยชน์แทนระบบเอกสาร

3.9 พล.ต. ดนัยวัฒนา รุ่งอุทัย รอง เสธ.ปรมน.ทบ (สัมภาษณ์, 231115 มี.ค. 63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำหรือผู้บริหาร ต้องมองการณ์ไกลใน 10 ปี และ 20 ปีข้างหน้าตามยุทธศาสตร์ชาติ 2) การหาแนวร่วมของกำลังพลในหน่วย คือการยอมรับวิสัยทัศน์ของผู้นำ ความเข้าใจในวิสัยทัศน์ของกำลังพลในหน่วย ไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชน และภาคเอกชน 3) การนำไปใช้งาน (Implementation) เป็นเรื่องสำคัญ ที่จะทำให้ภารกิจของ กอ.รมน. ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

3.10 พล.ต. อนุชา สังข์สุวรรณ รอง ผอ. สบค. กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240900 มี.ค.63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ การนำระบบ IT เข้ามาช่วยในระบบการทำงาน เช่น การจัดทำระบบฐานข้อมูลของกำลังพล และการจัดทำระบบข้อมูลงานธุรการต่าง ๆ ในรูปแบบคลิพวิดีโอและ Power Point เป็นต้น เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ และเรียนรู้งาน กอ.รมน. โดยไม่ต้องเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ทุกครั้งที่มีการผลัดเปลี่ยนกำลังพล ทั้งนี้ ควรมีการแก้ไขปัญหาการถ่ายทอดองค์ความรู้และการขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

3.11 พล.ต. อรชัย บุญสุขจิตเสรี ผช.จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 301030 มี.ค.63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. คือ ต้องเพิ่มอัตรากำลัง ขรก.พลเรือนให้มากขึ้น เพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่ไม่ใช่ทหารให้กับ กอ.รมน.และนำไปสู่การประสานงานเชิงบูรณาการกับส่วนราชการต่าง ๆ ให้ได้รับความไว้วางใจมากขึ้น

3.12 พ.อ. ฐาวิรัตน์ ยั่งยืน ผอ.กองแผน สบช.กอ.รมน. อดีตรอง ผอ.รมน.จังหวัด พ.ช.(ทหาร) (สัมภาษณ์, 31100 มี.ค. 63) : ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย 1) ปัจจัยการพัฒนา : กอ.รมน. จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงด้านกำลังพล/บุคลากร ที่ประกอบไปด้วย พลเรือน ตำรวจ ทหาร ให้คนที่มาปฏิบัติงานใน กอ.รมน. มีตำแหน่งหน้าที่ตามจริง และปฏิบัติงานจริง 2) ปัจจัยการส่งเสริม : กำลังพล/บุคลากร ของ กอ.รมน. จะต้องประกอบไปด้วย ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานใน กอ.รมน. อย่างเป็นอย่างเป็น รูปธรรม ไม่ใช่ขับเคลื่อน กอ.รมน. ด้านความมั่นคงเฉพาะภาคราชการเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องใน กอ.รมน. มาวิเคราะห์ โดยได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร รวมทั้ง งานวิจัยในบทที่ 2 มาเป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์ เพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่ได้กล่าวถึง ตลอดจนได้นำมาประสบการณ์ในการทำงานของผู้วิจัยมาร่วมเป็นข้อพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยภายใน

1.1.1 คน/บุคลากร/กำลังพล ต้องมีคุณภาพ กอ.รมน. เป็นส่วนราชการ รูปแบบเฉพาะ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มี นรม. เป็น ผอ.รมน. ผบ.ทบ. เป็นรอง ผอ.รมน. และ เสธ.ทบ. เป็น ลธ.รมน. ตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 กอ.รมน. ไม่ใช่ทหาร แต่เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างข้าราชการพลเรือน ตำรวจ และทหาร (พ.ต.ท.) โดยมี อัตราข้าราชการพลเรือนประจำ จำนวน 171 อัตรา และอัตราข้าราชการ พ.ต.ท. ช่วยราชการ จำนวน 1,452 อัตรา (ไม่รวม กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด) กล่าวได้ว่าเป็นอัตราช่วยราชการมากกว่า ร้อยละ 90 จึงจำเป็นต้องคัดเลือกคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนดี เข้ามาทำงาน ใน กอ.รมน. ซึ่งในปัจจัยเรื่องคน แบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1.1.1.1 ระดับผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหาร ต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่งานตามตำแหน่งและภารกิจของ กอ.รมน. ที่รองรับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมทั้งหากเป็นระดับ หน.นขต.กอ.รมน. ควรต้องมีคุณธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานและปกครองดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา

1.1.1.2 ระดับผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ต้องมีความรู้ และเข้าใจงานในหน้าที่ตามบทบาทของตน รวมถึงเข้าใจงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่

ตลอดจนภารกิจของ กอ.รมน. โดยรวม นอกจากนี้ยังควรมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานด้วย

1.1.2 ยุทธศาสตร์ของ กอ.รมน. มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และนโยบายด้านความมั่นคงในระดับชาติ และมีความอ่อนตัวพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่มีการเปลี่ยนแปลง

1.1.3 รูปแบบการบริหาร ต้องมีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีหลักเอกภาพในความพยายาม (Unity of Effort) เนื่องจากการบูรณาการหลายหน่วยงาน

1.2 ปัจจัยภายนอก

1.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาลด้านความมั่นคง อันถือเป็นหลักยึดในการทำงานของ กอ.รมน. ซึ่ง กอ.รมน. ต้องสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2.2 ความเชื่อมั่นของรัฐบาลและผู้นำรัฐบาลในการใช้ กอ.รมน. เป็นเครื่องมือหลักของการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรรวมทั้งความเข้าใจของกระทรวงต่าง ๆ ต่อบทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน.

1.2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การทำงานของ กอ.รมน. ยึดถือตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 และได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมตามคำสั่ง หน.คสช. ที่ 51/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ลง 21 พ.ย. 2560 เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามสถานการณ์ ทั้งนี้ในอนาคตอาจจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในบางมาตราเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการทำงานของ กอ.รมน. มากยิ่งขึ้น เช่น กรณีการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของ รอง ผอ.รมน.จังหวัด (ทหาร) ตามที่มีผู้ให้ข้อสังเกต เป็นต้น โดยในการดำเนินการนั้น นขต.กอ.รมน. ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปพิจารณาความเหมาะสมต่อไป

1.3 กลไกในการทำงานของ กอ.รมน.

1.3.1 กลไกระดับนโยบาย พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (นรม. หรือรอง นรม. ซึ่ง นรม. มอบหมาย เป็นประธาน) มีอำนาจหน้าที่กำกับให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อ กอ.รมน. ซึ่ง กอ.รมน. มีภาระงานในการดำเนินการตามแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติ

1.3.2 กลไกระดับอำนวยการ (ส่วนกลาง) กอ.รมน. ได้รับการปรับโครงสร้าง (ใหม่) และการแบ่งส่วนงานเป็น 17 ส่วนงาน เมื่อ 25 ต.ค. 62 โดยใน ส่วนบริหาร (นรม./ ผอ.รมน., ผบ.ทบ./ รอง ผอ.รมน., เสธ.ทบ./ ลธ.รมน.) และกลไกระดับอำนวยการแบ่งตามลักษณะงานเป็น ส่วนอำนวยการ (12 สำนัก, 2 ศูนย์) และส่วนประสานงาน (ศูนย์ประสานการปฏิบัติ จำนวน 5 ศูนย์) ทั้งนี้

ในส่วนของกลไกระดับอำนาจการเป็นสำคัญในการวางแผน อำนาจการ บูรณาการ และ ประสานงาน รวมทั้งถ่ายทอดนโยบายไปสู่ส่วนปฏิบัติงานในพื้นที่

1.3.3 กลไกระดับปฏิบัติการหรือส่วนปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ กอ.รมน.ภาค จำนวน 4 ภาค (มทก. เป็น ผอ.รมน.ภาค) และ กอ.รมน.จังหวัด จำนวน 77 จังหวัด (ผวจ. เป็น ผอ.รมน.จังหวัด) ซึ่งในส่วนของ กอ.รมน.จังหวัด มี รอง ผอ.รมน.จังหวัด (ฝ่ายทหาร) เป็นผู้ช่วยคนสำคัญของ ผวจ. และเป็นผู้ขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. และรับนโยบายจากกลไกระดับอำนาจการ (ส่วนกลาง) เพื่อ แปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.3.4 ปัจจัยสนับสนุน นอกจากกลไกทั้ง 3 ระดับ ดังกล่าวแล้วยังมีปัจจัย สนับสนุน เช่น การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ งบประมาณในการดำเนินงาน และวัตถุดิบ เช่น สิ่งอุปกรณ์ ยานพาหนะ และเครื่องมือ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จ

2. ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

2.1 การบริหารจัดการกำลังพล อัตรากำลังพลของ กอ.รมน. ประมาณร้อยละ 90 เป็นอัตราช่วยราชการ โดยการออกคำสั่งช่วยราชการเป็นรายปีเมื่อมาช่วยราชการครบปี ก็กลับต้น สังกัดทำให้ขาดความต่อเนื่องของงาน และส่วนราชการต่าง ๆ ไม่ยินยอมให้กำลังพลมาช่วยราชการ จึงควรสร้างแรงจูงใจให้กับข้าราชการที่มาช่วยราชการ นอกจากนี้ กำลังพลระดับปฏิบัติงานหรือมด งานทางสมอระดับ พ.ต.-พ.ท. ได้รับการสนับสนุนน้อยมาก

2.2 การใช้อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ตามมาตรา 7 ของ พ.ร.บ.การรักษาความ มั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ซึ่งรวมถึงกลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วน ราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

2.3 การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะระบบ ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนงาน/ โครงการของ กอ.รมน. ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งต้องป้อนข้อมูลแผนงาน/โครงการในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ eMENSER ด้วย

2.4 บทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน. ในความเข้าใจ/การรับรู้ของส่วนราชการอื่น ในบางเรื่องที่ต้องมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกัน ยังไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย เช่น แผนแม่บท/ แผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแผนระดับ 3 ตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นขต.กอ.รมน. ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง จึงควรประสานงานกับส่วนราชการอื่น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

2.5 ระบบงานงบประมาณและระบบงานส่งกำลังบำรุง ซึ่งต้องมีการบูรณาการ ทั้งในส่วนของ กอ.รมน. กับส่วนราชการที่มีภารกิจด้านความมั่นคง ต้องใช้การบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

3.1 คน/กำลังพล/บุคลากร โดยเฉพาะระดับ หน.นขต.กอ.รมน. ต้องมีวิสัยทัศน์ (Vision) มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. มีความเป็นผู้นำที่ดีสามารถขับเคลื่อนภาระงานขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะยังให้เกิดผลสำเร็จโดยรวมต่อ กอ.รมน. ส่วนระดับปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจงานในหน้าที่ และมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

3.2 ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. กอ.รมน. ต้องมียุทธศาสตร์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายด้านความมั่นคงระดับชาติ

3.3 การบูรณาการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง กอ.รมน. กับ ส่วนราชการอื่น และการใช้ประโยชน์จากคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร คณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตลอดจนการได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและภาคเอกชน

3.4 การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างสูงสุด

3.5 การได้รับการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรที่เพียงพอจากรัฐบาล

3.6 ในอนาคตควรมีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการหรือ การพัฒนาศักยภาพกำลังพลของ กอ.รมน. ซึ่งควรมีการกำหนดแนวทางการรับราชการ การเพิ่ม สัดส่วนข้าราชการพลเรือนในบางตำแหน่งที่เหมาะสม การปฐมนิเทศผู้มาปฏิบัติงานใหม่ใน กอ.รมน. (ทุกปี) การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ฯลฯ เป็นต้น เพื่อให้ กอ.รมน. เป็นองค์กรแห่งการบูรณาการ การทำงานร่วมกันของข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร อย่างแท้จริง

3.7 ค่านิยมองค์กร ต้องมีการสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรร่วมจาก ภาพลักษณ์ที่ดี ความภาคภูมิใจ และผลงานในอดีต

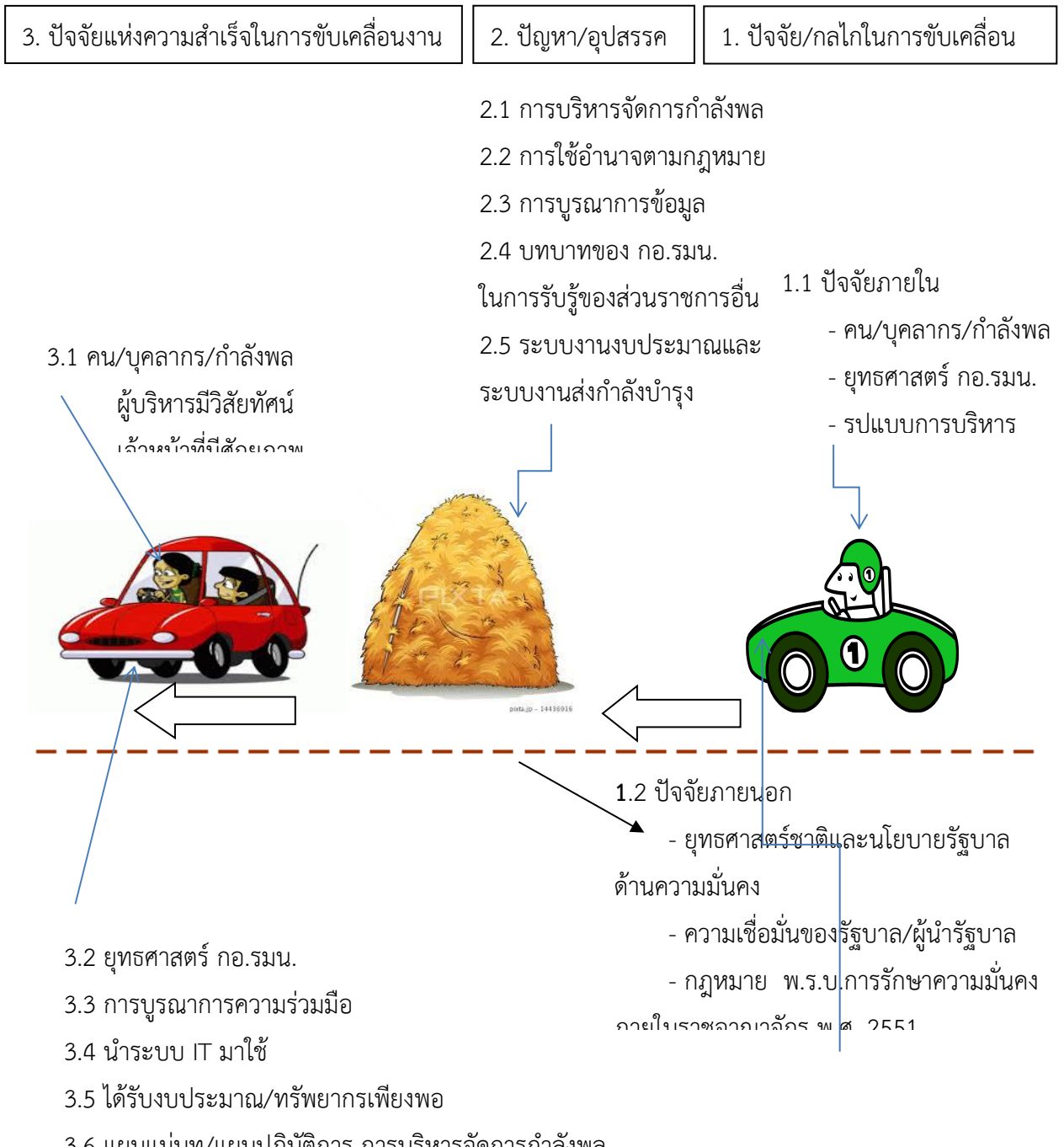
3.8 การพัฒนาองค์กรไปสู่ 3 เป้าหมาย คือ (1) องค์กรแห่งการบริหารจัดการ เชิงยุทธศาสตร์ (2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (3) องค์กรแห่งการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

3.9 การทำงานให้ได้รับการเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชน

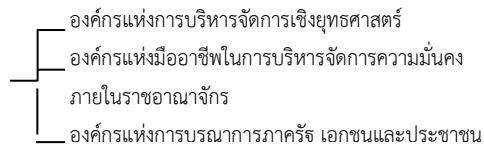
จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ข้อ กล่าวได้ว่าผลลัพธ์ที่ได้อยู่ในกรอบแนวทางของ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร รวมทั้งงานวิจัยในบทที่ 2 โดยเฉพาะคน/กำลังพล/บุคลากร ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนงาน ทั้งในระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ การรักษาคณตคนเก่งให้คงอยู่กับองค์กรจึงถือเป็นความสำคัญเร่งด่วนแรก เนื่องจากทุนมนุษย์เป็นทรัพย์สินที่มีค่ายิ่งและมีบทบาทสำคัญที่ทำให้องค์กรอยู่รอดในระยะยาว ทั้งนี้ การทำงานในภาพรวมของ กอ.รมน. ได้ยึดถือแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 - 2580) ได้ยึดถือผลประโยชน์แห่งชาติเป็นกรอบแนวทางภายใต้

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนั้น การตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผู้วิจัยจึงขอแสดงเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ได้ตามแผนภาพที่ 3-2 ในหน้าถัดไป

แผนภาพที่ 3-2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

1.3 กลไกในการทำงาน

- ระดับนโยบาย
- ระดับอำนาจการ
- ระดับปฏิบัติการ
- ปัจจัยสนับสนุน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2563

สรุป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนงาน และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. สรุปได้ว่า ปัจจัย/กลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายใน คือ คน/บุคลากร/กำลังพลทั้งในระดับผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. รูปแบบการบริหาร 2) ปัจจัยภายนอกคือ ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาลด้านความมั่นคง ความเชื่อมั่นของรัฐบาลตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ 3) กลไกทั้งระดับนโยบาย ระดับอำนาจการ ระดับปฏิบัติการ และปัจจัยสนับสนุน ส่วนปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญ คือ เรื่องการบริหารจัดการกำลังพลที่ประมาณร้อยละ 90 เป็นการช่วยราชการรายปี โดย ทบ. เป็นส่วนราชการหลักที่สนับสนุนกำลังพลมาทำงานที่ กอ.รมน. มากที่สุด และบทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน. ในความเข้าใจ/การรับรู้ของส่วนราชการอื่น ในบางเรื่องที่ต้องมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกัน ยังไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ที่สำคัญ คือ คน/บุคลากร/กำลังพล ที่มาทำงานใน กอ.รมน. การบูรณาการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง กอ.รมน. กับส่วนราชการอื่น และการได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชนและภาคเอกชน รวมทั้งการสร้างค่านิยมขององค์กร สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัยในบทที่ 2 คือ กอ.รมน. ควรพัฒนาองค์กรไปสู่ 3 เป้าหมาย คือ (1) องค์กรแห่งการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (3) องค์กรแห่งการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน นอกจากนี้ กอ.รมน. เป็นหน่วยงาน

ความมั่นคงที่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในทุกระดับตั้งแต่ส่วนกลางลงมาจนถึงระดับจังหวัด และการพัฒนาส่งผลโดยตรงถึงประชาชน ซึ่งควรใช้ปัจจัยนี้สนับสนุนการทำงานของ กอ.รมน. ให้ได้รับการเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชน อนึ่ง ในอนาคต กอ.รมน.ควรมีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการหรือการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจ และทหาร อันจะช่วยส่งเสริมปัจจัยเรื่อง คน/บุคลากร/กำลังพล เพื่อผลักดันและขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

บทที่ 4

แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

ในห้วงปี 2563-2567

กล่าวนำ

บทนี้เป็นการศึกษา แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567 ซึ่งเป็นเรื่องต่อเนื่องจาก บทที่ 3 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 กล่าวคือ เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เอกสารการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้วิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างรอบคอบและครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในภาพรวมดังกล่าว โดยรายละเอียดของบทนี้ประกอบด้วย

1. การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับ แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพในห้วงปี 2563-2567
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุป

การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพในห้วงปี 2563-2567

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องใน กอ.รมน. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 กล่าวคือเพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ตามที่กำหนดไว้ในกล่าวนำของบทนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. พล.อ. ธีรพล นาคพานิชย์ ผช.ผอ.รมน. (สัมภาษณ์, 131400 เม.ย.63) : แนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ให้มีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็งสามารถเป็นกลไกหลักด้านความมั่นคงของรัฐได้อย่างแท้จริงมีแนวทางการพัฒนาการ

บริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร 2 ส่วน คือ(1) การเตรียมความพร้อมภายในของ กอ.รมน.และ (2) การขับเคลื่อนงานการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

1.1 การเตรียมความพร้อมของ กอ.รมน.

1.1.1 ความพร้อมด้านบุคลากร มีแนวทางการดำเนินการโดย การสร้างกลไกในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อให้สามารถวางแผนบริหารบุคลากรได้อย่างเหมาะสม การวางแผนการบริหารบุคลากรทั้งการสรรหา การเสริมสร้าง และการทดแทน แนวทางการรับราชการ สิทธิและสวัสดิการกำลังพล ควรมีแผนและระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรทุกระดับ โดยเฉพาะขีดความสามารถที่รองรับงานด้านความมั่นคงของรัฐ

สิ่งสำคัญที่สุดคือ บุคลากร เพื่อให้พร้อม ในการมุ่งสู่องค์กรแห่งอนาคต เพราะ “คน” เป็นปัจจัยที่ชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรที่เป็นกลไกหลักด้านความมั่นคงของประเทศ ดังเช่น กอ.รมน. ซึ่งประกอบด้วย พลเรือน ตำรวจ ทหาร จากหลากหลายหน่วยงานทำให้วิธีคิด แบบแผนการทำงานที่แตกต่าง เมื่อมาทำงานร่วมกันจึงต้องอาศัยการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในงานขององค์กร เป็นสำคัญ ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรของ กอ.รมน. และทักษะขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ซึ่งควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก

แนวทางในการพัฒนา ได้แก่ การสร้างกลไกในการบริหารจัดการบุคลากร เพื่อให้สามารถวางแผนบริหารบุคลากรได้อย่างเหมาะสม การวางแผนการบริหารบุคลากรทั้งการสรรหา การเสริมสร้าง และการทดแทนการกำหนดแนวทางการรับราชการ ค่าตอบแทนและสิทธิกำลังพลการสร้างกลไกการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ ความเข้าใจในงาน การเสริมสร้างขีดความสามารถในงานการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยช่วยในการปฏิบัติงาน และการสร้างกลไกในการคิดไปข้างหน้า ซึ่ง กอ.รมน. มีความจำเป็นต้องคิดไปข้างหน้า ในลักษณะองค์กรหลักที่เป็นมืออาชีพด้านความมั่นคง

1.1.2 ความพร้อมด้านทรัพยากรมีแนวทางการดำเนินการโดยการกำหนดอัตราสิ่งอุปกรณ์ ยุทโธปกรณ์ อย่างชัดเจน เพียงพอ และมีระบบการควบคุมสิ่งอุปกรณ์การวางแผนงบประมาณล่วงหน้ารายปี และมีระบบการควบคุมงบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

1.1.3 ความพร้อมด้านการบริหารจัดการ มีแนวทางการดำเนินการโดยมีระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างองค์กรที่รองรับกระบวนการที่มั่นคงใหม่ที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน

1.1.4 ความพร้อมด้านทักษะและองค์ความรู้ขององค์กร มีแนวทางการดำเนินการโดยการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและการศึกษาวิจัยด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเพื่อสร้างองค์ความรู้ขององค์กร เป็นต้น

1.2 การขับเคลื่อนงานการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติ ด้านการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยการพัฒนาการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร สามารถเป็นกลไกหลักด้านความมั่นคงของรัฐได้อย่างแท้จริง ดังนี้

1.2.1 การกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติอย่างชัดเจน ทุกประเด็น การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีการประเมินภัยคุกคามทุกระดับ และมีการประเมินผลกระทบเพื่อการตัดสินใจ ติดตาม วางแผน วิเคราะห์และประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้น แล้วนำกลับมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไปและสร้างระบบการบริหารจัดการความมั่นคงยุคประเทศไทย 4.0

1.2.2 สร้างความเป็นองค์กรหลักในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร นำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงานมาใช้พัฒนาองค์กร และใช้ขับเคลื่อนงาน และส่งเสริมวิจัยพัฒนาสู่อนาคตที่เป็นรูปธรรมแสดงถึงความเป็นมืออาชีพด้านความมั่นคง เพื่อให้ได้รับความมั่นใจจากรัฐบาลและประชาชนในเรื่องความมั่นคง

1.2.3 การบูรณาการภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เชื่อมโยงการทำงานทุกระดับสอดคล้องกับสภาวะการณ์อย่างแท้จริง สร้างความเข้าใจในสายการบังคับบัญชาและหลักเอกภาพในความพยายาม (Unity of Effort) เนื่องจากมีการบูรณาการหลายหน่วยงาน การทำงานของแต่ละศูนย์ประสานการปฏิบัติเป็นการประสานงานกันของฝ่ายต่าง ๆ จากหน่วยงานทั้งทหาร ตำรวจ กระทรวงต่าง ๆ และภาคเอกชนที่ต้องร่วมมือกันทำงานอย่างประสานสอดคล้องและมีการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

2. พล.อ. อีรวัดน์ บุญยะวัฒน์ ลธ. รมน. (สัมภาษณ์, 011000 เม.ย. 63) : แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.ในห้วงปี 2563 - 2567ประกอบด้วย (1) ความรอบรู้ของกำลังพลใน กอ.รมน. ในบทบาทการเป็น Coaching (2) ความรู้ ความเข้าใจ และวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ในการมอบนโยบายและกำหนดแนวทางที่จะมอบหมายงานให้ตรงกับเจตนารมณ์ของรัฐบาลและ (3) ความรู้และความเข้าใจของผู้รับ (หมายถึง ผู้รับบริการ คือ ประชาชน) กอ.รมน. ต้องสร้างการรับรู้ บทบาทหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน เป็นที่พึงให้กับประชาชนในทุกโอกาส ความสำเร็จส่วนหนึ่งมาจากเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้ประสานลืบทิศ กอ.รมน.ส่วนกลาง ซึ่งเป็นระดับอำนวยการ บูรณาการ และประสานงานด้านนโยบาย เปรียบเสมือนการทำหน้าที่เป็น

conductor หรือผู้ควบคุมวงดนตรี ควบคุมให้ผู้เล่นดนตรีหรือส่วนราชการที่ดำเนินงาน เล่นไปตามที่ conductor ชี้นำ จึงจะถือได้ว่าประสบผลสำเร็จ

3. พล.อ. วุฒิไกร คล้ายวงษ์ จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 300915 มี.ค.63) :
 ห้วงปี 2563 - 2567 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ต้องมีการทบทวนและปรับแผนงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังนี้ (1) ปรับแผนใน ห้วง 5 ปี ให้เป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมีการวิเคราะห์ ประเมินผลในห้วงเวลา รวมทั้งปรับ งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน (2) ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน. รองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ปรับลดหรือเพิ่มเติมภารกิจงานของ กอ.รมน. โดยเน้นฐานข้อมูลรอบด้าน (3) ทบทวนแผนงาน กอ.รมน. ในห้วง 5 ปี และ (4) ต้องมีฐานข้อมูลที่ทันสมัยเสมอ

4. พล.ท. พีระ ฉิมปรี รอง ลธ. รมน. (สัมภาษณ์, 301330 มี.ค.63) : ต้องมีการพัฒนาการ บริหารจัดการภายใน กอ.รมน. ให้เกิดความชัดเจนและได้รับการยอมรับจากประชาชน ในการเป็น ผู้ขับเคลื่อนภารกิจด้านความมั่นคงตามยุทธศาสตร์ชาติโดยเฉพาะ โครงการ ตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โครงการ Big Data และ eMENSUR ซึ่งเป็นระบบสารสนเทศใช้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานของส่วนราชการ ผ่านแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี หากบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว จะช่วยเสริมการทำงาน ของ กอ.รมน. เป็นอย่างดี

5. พล.ท. สวัสดิ์ ชนะจิตราสกุล ผอ.สนย.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240930 มี.ค.63) :
 แนวทางขับเคลื่อน กอ.รมน. ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้ (1) ปรับระบบการปฏิบัติการต่าง ๆ ของ กอ.รมน. ให้มีความชัดเจนมากขึ้นและสามารถเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม (2) กำลังพลควรมีการ ปรับสัดส่วนกำลังพล ทั้งกำลังพลประจำ และกำลังพลช่วยราชการ โดยให้มีการลดกำลังพลทหาร และตำรวจ เพื่อเพิ่มอัตรากำลังพลพลเรือนมากขึ้น (3) แต่งตั้งผู้แทนส่วนราชการ เข้ามามีส่วนร่วม ในการทำงาน/ขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. โดยเสนอให้ปรับแก้ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายใน ปี 2551 เพื่อดึงบุคลากรจากส่วนราชการอื่น (กระทรวง) ในระดับผู้บริหาร เช่นรองอธิบดี หรืออธิบดี เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ กอ.รมน. มากขึ้น

6. พล.ท. ปิณฑทัต กาญจนะวสิต ผอ.สมท.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 261030 มี.ค.63) :
 อีก 5 ปีข้างหน้า (ปี 2563 – 2567) แนวทางการขับเคลื่อน กอ.รมน. ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กล่าวในภาพรวม คือ (1) การพัฒนาคนอย่างเป็นรูปธรรมให้มีองค์ความรู้ โดยเฉพาะงานด้านความ มั่นคงรวมไปถึงการจัดฝึกอบรมหลักสูตรด้านความมั่นคงให้กับข้าราชการทุกภาคส่วนใน กอ.รมน. (2) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ (รวมทั้งงบประมาณ) และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติใน 20 ปีข้างหน้า

7. พล.ท. วุฒิชัย นาควานิช ผอ.ศปป.3 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 081100 เม.ย.63) :
 ในช่วงปี 2563-2567 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพควรดำเนินการ ดังนี้

7.1 การติดตามแจ้งเตือนและประเมินแนวโน้มสถานการณ์โดยมีเป้าหมาย คือ (1) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสามารถวางแผนปฏิบัติการหรือแผนงานโครงการหรือปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นกรณีที่มีทรัพยากรในการแก้ปัญหาอย่างจำกัดหน่วยงานสามารถจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหาตามการประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ (2) ระบบติดตามตรวจสอบและแจ้งเตือนข่าวด้านความมั่นคงมีประสิทธิภาพ (3) มีกลไกการบูรณาการด้านการข่าวทุกภาคส่วนและ (4) มีระบบเครือข่ายข่าวภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ

7.2 การบูรณาการแผนงานแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง โดยมีเป้าหมายคือ (1) เพื่อให้มีแผนงานและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาครอบคลุมในทุกมิติ (2) เพื่อให้เกิดความมั่นคงแบบองค์รวมโดยมีการบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนในการวางแผนเพื่ออุดช่องว่างหรือความซ้ำซ้อนทั้งมิติ มาตรการ แนวทางปฏิบัติ พื้นที่ปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายและการใช้ทรัพยากรดำเนินการ (3) มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยมีการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และ (4) เพื่อให้มีการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

7.3 การอำนวยความสะดวกการประสานการปฏิบัติ และการเสริมการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง โดยมีเป้าหมายคือ (1) เพื่อให้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน/โครงการ หรือการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่วางไว้และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (2) เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีความพร้อมเผชิญต่อภัยคุกคามหรืออาจเป็นภัยคุกคามตลอดเวลาและสามารถควบคุมสถานการณ์ให้กลับสู่สภาวะปกติได้โดยเร็ว (3) เพื่อบูรณาการและผนึกกำลังทุกภาคส่วนเข้าร่วมปฏิบัติเพื่อเสริมการปฏิบัติซึ่งกันและกันลดการปฏิบัติที่ซ้ำซ้อนและอุดช่องว่าง (4) ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเรียบร้อยตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และ (5) เพื่อปฏิบัติการเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงกรณีที่ไม่มีความหมาย หน่วยงานใดรับผิดชอบในมิติมาตรการ, พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมาย

7.4 การติดตามและประเมินผลโดยมีเป้าหมายคือ (1) เพื่อติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ แผนปฏิบัติการเพื่อให้ทราบถึงความสอดคล้องรองรับแผนระดับ 1 และระดับ 2 หรือไม่และบรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ (2) เพื่อให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านแผนงาน/โครงการและ (3) เพื่อรับทราบปัญหาข้อขัดข้องข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านแผนงาน/โครงการในปีต่อไป

7.5 การเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์การสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติรวมทั้งการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรโดยมี

เป้าหมายคือ (1) เพื่อให้ประชาชนและสังคมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ภัยคุกคามหรืออาจเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และ (2) เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักรู้มีความภูมิใจเข้าใจบทบาทและความสำคัญและคุณค่าของสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์นำมาซึ่งความจงรักภักดีความรักความสามัคคีของคนในชาติและเข้าร่วมปกป้องสถาบันหลักของชาติ

7.6 การสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายคือ (1) สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน สังคม และทุกภาคส่วนเข้าใจสถานการณ์ภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (2) ให้ประชาชนสังคมและทุกภาคส่วนเข้าใจและสนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และ (3) สร้างภูมิคุ้มกันการเสพข้อมูลของประชาชนและสังคม

8. พล.ท. เรืองสิทธิ์ มิตรภานนท์ ผอ.ศป.4 กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 011340 เม.ย.63) : หัวปี 2563 - 2567 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.ประกอบด้วย (1) แผนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นแผนระยะเวลา 5 ปี เปรียบเหมือนแผนปฏิบัติการ ของ กอ.รมน. ต้องเป็นแผนที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง เป็นรูปธรรม และ สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2) “คน” ต้องมีแรงจูงใจในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นทางการ คนที่ทำงานต้องมีความก้าวหน้าในสายงานตามขีดความสามารถที่เขาควรจะเป็นเพื่อทำให้เกิดความตั้งใจในการทำงานซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพของงานในที่สุด (3) เทคโนโลยี (IT) มาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ระบบอินเทอร์เน็ต แทนระบบเอกสาร

9. พล.ต. ดนัยวัฒนา รุ่งอุทัย รอง เสธ.ปรมน.ทบ. (สัมภาษณ์, 231115 มี.ค. 63) : อีก 5 ปีข้างหน้า แนวทางขับเคลื่อน กอ.รมน. (1) รับผิดชอบเรื่องการทำให้อำนาจ กอ.รมน. ทำงานเพื่อประเทศชาติ และ ประชาชนมีผลงานที่ชัดเจนอะไรบ้างในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า (Mission Plan) ต้องมีผลงานหรือเป้าหมายเป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชนและส่วนราชการ ที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการกำหนดแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายผลงาน (2) วางมาตรการการทำงานให้กำลังพลระดับรอง ผอ. กอ.รมน.จังหวัด ฝ่ายทหาร (ระดับพันเอกพิเศษ) ให้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและได้รับการยอมรับในการขับเคลื่อนการทำงานได้ ทั้งนี้ อาจมีการแก้ไข พ.ร.บ. ฉบับปี 2551 หรือแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนอำนาจหน้าที่ของรอง ผอ.กอ.รมน.จังหวัด ฝ่ายทหาร เนื่องจาก กอ.รมน. เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

10. พล.ต. อนุชา สังขสุวรรณ รอง ผอ. สบค. กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 240900 มี.ค.63) : อีก 5 ปีข้างหน้า แนวทางขับเคลื่อน กอ.รมน.ในภาพรวมต้องมีการนำระบบ IT มาใช้ในการบริหารจัดการงานของ กอ.รมน. อย่างเป็นระบบรูปธรรมทั้งระบบฐานข้อมูล และการใช้เป็นเครื่องมือที่สามารถแทนกำลังคนได้

11. พล.ต. อรชัย บุญสุขจิตเสรี ผช.จเร กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 301030 มี.ค.63) : ห้วงปี 2563 - 2567 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร/ผู้มีอำนาจ กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ให้ชัดเจนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2) ผู้บริหาร/ผู้มีอำนาจ กำหนดศักยภาพของบุคลากรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจงาน

12. พล.ต. นพรัตน์ ชั้นประดับ รอง ผอ.สนย.กอ.รมน. (สัมภาษณ์, 161100 เม.ย.63) : แนวทางในการขับเคลื่อนงาน กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพในช่วงปี 2563-2567 ประกอบด้วย

12.1 กำหนดบทบาท หน้าที่และอำนาจของ กอ.รมน. ให้มีความชัดเจนเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง โดยเฉพาะสถานะของ กอ.รมน. จะมีลักษณะเป็นฝ่ายอำนวยการด้านความมั่นคงของ นรม. มากกว่าจะอยู่ในระดับเดียวกับส่วนราชการกระทรวงต่าง ๆ จากการนำแผนแม่บทรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคงมาจัดทำแผนงานโครงการรองรับ หลายส่วนงานมีความรู้สึกชัดเจนว่าบทบาท กอ.รมน. ยังขาดความชัดเจนโดยเฉพาะการไปขับเคลื่อนส่วนราชการอื่นที่มีกฎหมาย ระเบียบ หน้าที่และอำนาจ และคณะกรรมการต่าง ๆ ไว้ครบสมบูรณ์แล้ว โดยสถานะของ กอ.รมน. เป็นเพียงกองอำนวยการในทุกระดับตั้งแต่ระดับรัฐ ระดับภาค ระดับจังหวัดมากกว่าหน่วยปฏิบัติแต่ในแผนแม่บทฯ กำหนดบทบาท กอ.รมน. ในลักษณะเดียวกับส่วนราชการทั่วไป

12.2 พัฒนาโครงสร้างการจัด และอัตรากำลัง กอ.รมน. ให้มีความเพียงพอและมีความชัดเจนเรื่องมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง เพื่อนำไปบรรจุกำลังพลมาปฏิบัติงานให้ตรงตามหน้าที่ทั้งอัตราประจำ และอัตราแทน (อัตราช่วยราชการ) เนื่องจากการทำงานตามหน้าที่ของ กอ.รมน. จะเกี่ยวข้องกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และความชำนาญเฉพาะ ดังนั้น กอ.รมน. จึงต้องมีความรู้ความชำนาญเท่าหรือมากกว่าส่วนราชการที่รับผิดชอบประเด็นความมั่นคงนั้น ๆ แต่ในห้วงที่ผ่านมา กอ.รมน. ไม่ได้จัดทำระบบอัตรากำลังและระบบการบริหารงานบุคคลให้ครบทั้งระบบ จึงเป็นเพียงการบรรจุกำลังพลมาปฏิบัติงานเป็นรายปีในลักษณะที่ไม่จำเป็นต้องมีมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ผลการปฏิบัติงานจึงขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าในระยะหลังจะเริ่มมีการจัดตั้ง สง.ปรมน.ทบ. และเหล่าทัพ และมีการจัดทำบรรยายลักษณะงาน (job Description) แล้วก็ตาม แต่ยังมีการหมุนเวียนกำลังพลเข้าออกตลอดเวลาโดยเฉพาะระดับผู้บริหาร จึงขาดความรู้ความชำนาญ ซึ่งปัญหาเรื้อรังดังกล่าวจำเป็นต้องแก้ไขให้เป็นรูปธรรม

12.3 พัฒนาระบบการรายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ให้มุ่งไปที่ ผอ.รมน. ซึ่งมีอำนาจเต็มตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร แทนการมอบอำนาจให้ผู้บริหารในระดับรองลงมาแทบทั้งหมด เนื่องจาก ผอ.รมน. หรือ นรม. โดยตำแหน่ง จะมีความสามารถในการเชื่อมโยงการบริหารราชการปกติเข้ากับความมั่นคงได้ ในขณะที่ผู้บริหารระดับรองลงไปจะเป็นหัวหน้าส่วนราชการเช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น ๆ จึงทำให้การขับเคลื่อนส่วนราชการในระดับเดียวกันจำนวนมากเป็นไปได้ยาก เพราะผู้บริหารใน กอ.รมน.

ทุกระดับ ล้วนแล้วแต่มีตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้บริหารของทุกส่วนราชการ และไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการสั่งส่วนราชการอื่นไว้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดบทบาทแต่ละตำแหน่งใน กอ.รมน. ให้มีความชัดเจนโดยเฉพาะการใช้อำนาจของ นรม./ผอ.รมน. เพื่อให้สามารถนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในฐานะ ผอ.รมน. ไปสั่งการส่วนราชการต่าง ๆ ในฐานะ นรม. ได้ชัดเจนไม่ใช่ให้ผู้บริหารใน กอ.รมน. ในระดับต่าง ๆ ไปใช้อำนาจแทน

12.4 พัฒนาความรู้บุคลากรใน กอ.รมน. ทุกระดับให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความมั่นคงซึ่งเป็นความรู้ทางวิชาการที่มีการศึกษาอย่างเป็นสากล ไม่เช่นนั้น จะเกิดปัญหาที่มีมายาวนานคือไปทำทุกเรื่องและเกิดความซ้ำซ้อน ความไม่ชัดเจน และพัฒนาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความมั่นคงต่าง ๆ การบริหารราชการแผ่นดิน ระบบโครงการและงบประมาณ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

13. พ.อ. ฐาวิรัตน์ ยั่งยืน ผอ.กองแผน สบข.กอ.รมน. อดีตรอง ผอ.รมน.จังหวัด พ.ช. (ทหาร) (สัมภาษณ์, 311000 มี.ค. 63) : แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพประกอบด้วย

13.1 ผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารระดับสูง จะต้องเห็นชอบ/อนุมัติแนวทางขับเคลื่อนฯ พร้อมทั้งกำหนดเป็นแผนงาน/แผนโครงการ และแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับแนวทางขับเคลื่อนฯ

13.2 ผู้บริหารในระดับปฏิบัติจะต้องได้รับทราบ และมีความเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนงานฯ มีการวางแผน กำหนดแนวทางที่ชัดเจนสอดคล้องกัน พร้อมทั้งมีการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง รวมทั้งมีการกำหนดระบบการตรวจสอบในทุกแผนงาน/แผนโครงการ และแผนงบประมาณ

13.3 ผู้ปฏิบัติเข้าใจในแนวทางการขับเคลื่อนฯ ในทุกระดับชั้น แผนงาน/แผนโครงการ ที่แปลงมาจากแนวทางการขับเคลื่อนฯ จะต้องถูกนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง

13.4 มีการพัฒนากระบวนการทำงาน และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานตามแนวทางที่กำหนด

13.5 มีการกำหนดโมเดล และองค์กรต้นแบบ เพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติให้กับหน่วยต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเรียนรู้

13.6 จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

13.7 พัฒนานวัตกรรม กระบวนการและเทคโนโลยี นำมาสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เปิดรับความรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายจะองค์กรภูมิปัญญา เพื่อนำมาสนับสนุนงาน กอ.รมน.

13.8 ผลักดันให้ทั้งองค์กร กอ.รมน. ใช้แนวทาง/ปฏิบัติงาน ไปในทิศทางเดียวกันอย่างแท้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงดังกล่าวข้างต้น มาจัดระเบียบเป็นหมวดหมู่ได้เป็นปัจจัยภายใน (บุคลากร/กำลังพล/คน, โครงสร้างการองค์กร, ยุทธศาสตร์ กอ.รมน., การบริหารจัดการในองค์กร) และปัจจัยภายนอก (ยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาลด้านความมั่นคง, ความเชื่อมั่นของผู้นำรัฐบาลที่มีต่อ กอ.รมน., ความเชื่อถือและศรัทธาจากส่วนราชการอื่น รวมทั้งภาคเอกชนและประชาชน) ข้อสรุปจากบทที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย มาประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างรอบคอบและครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี พ.ศ. 2563 – 2567 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 โดยผลการวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

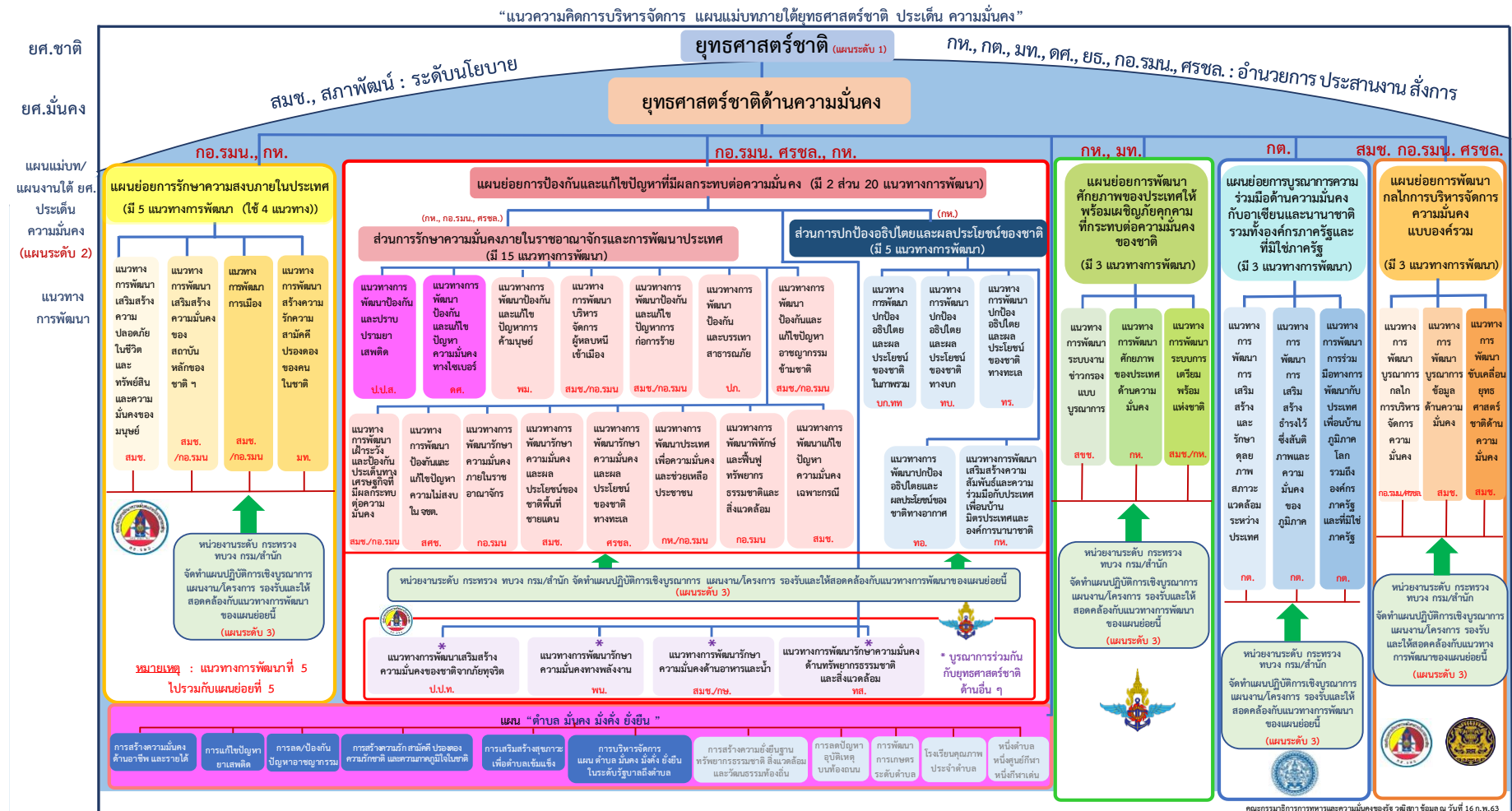
1. เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง : (1) ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุข (2) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ (3) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (4) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ (5) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด : (1) ความสุขของประชากรไทย (2) ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (3) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (4) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ (5) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

3. เป้าหมายตามช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง : (1) พ.ศ. 2561-2565 ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา (2) พ.ศ. 2566-2570 ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด (3) พ.ศ.2571-2575 ประเทศชาติพัฒนา ปวงประชาร่วมผลึกดิน (4) พ.ศ. 2576-2580 ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข

4. แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีรายละเอียดตามแผนภาพที่ 4-1

แผนภาพที่ 4-1 แนวความคิดการบริหารจัดการแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง

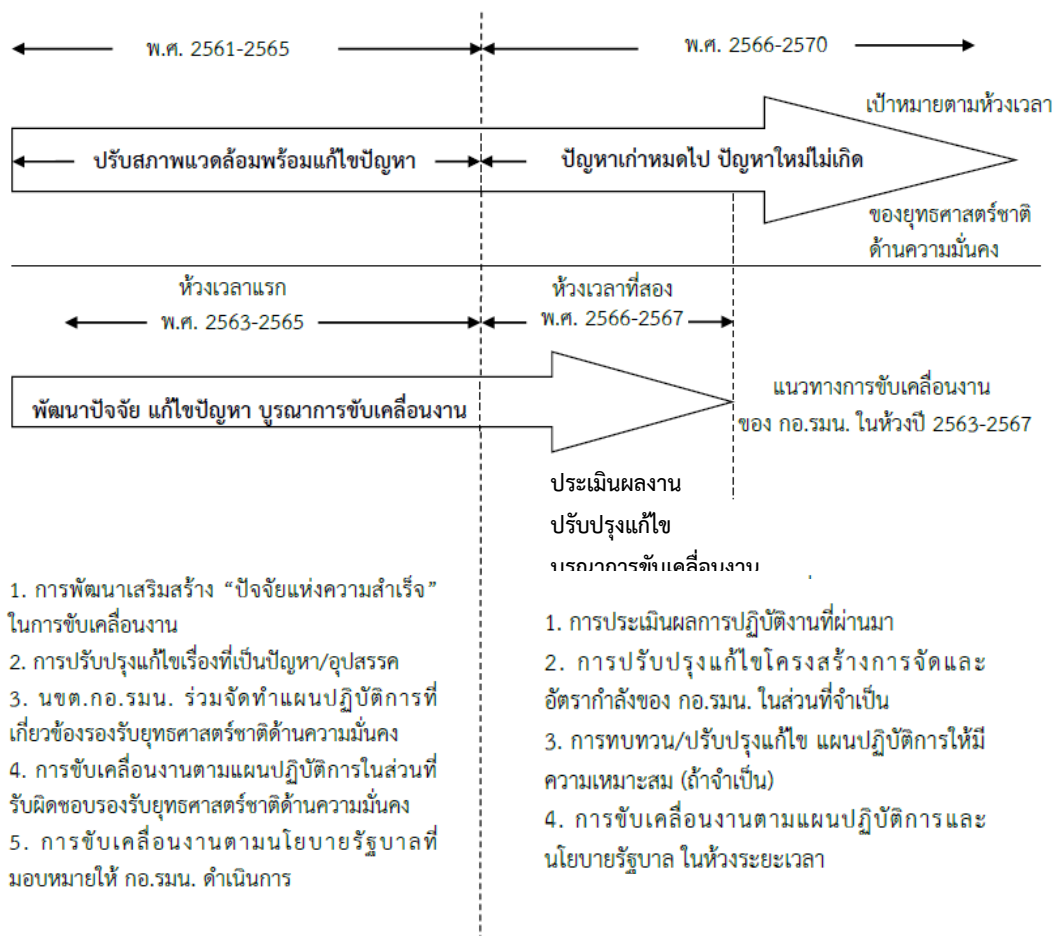

ที่มา : คณะกรรมาธิการการทหารและความมั่นคงของรัฐ วุฒิสภา, 2563

5. บทบาทของ กอ.รมน. รองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง : กอ.รมน. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ อำนาจการ ประสานงาน และสั่งการในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกำหนดไว้ในแผนแม่บทด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม คือ “กอ.รมน. เป็นหน่วยงานความมั่นคง มีหน้าที่ อำนาจการ ประสานงาน กำกับการ ติดตาม ประเมินผล และสั่งการ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงตาม แผนแม่บทด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ และแผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มี ผลกระทบต่อความมั่นคง” ทั้งนี้ กอ.รมน. และ ศรชล. เป็นส่วนราชการระดับอำนาจการในการแก้ไขปัญหา ภัยคุกคามระดับต่ำ โดยเมื่อภัยคุกคามมีความรุนแรงมากขึ้น (ระดับปานกลาง-ระดับสูง) เกินขีดความสามารถของ กอ.รมน. และ ศรชล. แล้ว กท. และส่วนราชการด้านความมั่นคงรวมทั้งหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาแก้ไขปัญหาแทน

6. แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567 เพื่อให้สอดคล้องกับ เป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในข้อ 3 แสดงได้ตามแผนภาพที่ 4-2

แผนภาพที่ 4-2 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567

7. แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567 ตามแผนภาพที่ 4-2 อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

7.1 ห้วงเวลาแรก ปี พ.ศ. 2563-2565 (3 ปี) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2561-2565 “ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา” โดยแนวทางการขับเคลื่อนงานในห้วงระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) เป็น “พัฒนาปัจจัย แก้ไขปัญหา บูรณาการขับเคลื่อนงาน” ประกอบด้วย

7.1.1 การพัฒนาเสริมสร้าง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนงาน” ซึ่งเป็นผลการจากวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จนี้ ประกอบด้วย

7.1.1.1 คน/บุคลากร/กำลังพล ทั้งระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยการสร้างกลไกในการบริหารจัดการบุคลากรทั้งการสรรหา การเสริมสร้างและทดแทน การกำหนดแนวทางการรับราชการ ทั้งใน สง.ปรมน.ทบ. ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือนของ กอ.รมน. และการสร้างกลไกการคิดไปข้างหน้า ซึ่ง กอ.รมน. มีความจำเป็นต้องคิดไปข้างหน้าในฐานะองค์กรหลักที่เป็น มืออาชีพด้านความมั่นคง

7.1.1.2 ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. กำหนดยุทธศาสตร์ของ กอ.รมน. โดยตอบสนองและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และนโยบายระดับชาติ ที่สำคัญคือ การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

7.1.1.3 การบูรณาการความร่วมมือ พัฒนาเสริมสร้าง การบูรณาการภาครัฐ ภาคเอกชน และสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องว่า กอ.รมน. ไม่ใช่ทหาร แต่เป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ และทหาร พร้อมจะร่วมมือในการทำงาน

7.1.1.4 การนำระบบ IT มาใช้ พัฒนาเสริมสร้างระบบข้อมูลด้านความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ หน่วยงานด้านความมั่นคงทุกระดับต้องเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

7.1.1.5 การพัฒนาเสริมสร้างความพร้อมด้านงบประมาณ และทรัพยากร ในด้านงบประมาณควรได้รับอย่างเพียงพอเท่าที่จำเป็นให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านทรัพยากร มีการกำหนดอัตราสิ่งอุปกรณ์พอเพียงต่อการใช้งาน และไม่สิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์

7.1.1.6 การกำหนดแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการ เรื่องการบริหารจัดการกำลังพล กอ.รมน. เนื่องจาก กอ.รมน. เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ และทหาร ซึ่งควรมีรูปแบบการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรซึ่งเป็นข้าราชการทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว โดยส่วนงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสม

7.1.1.7 การพัฒนาเสริมสร้างค่านิยมองค์กรให้ผู้ปฏิบัติงานใน กอ.รมน. มีความภาคภูมิใจในเกียรติประวัติ ผลงานขององค์กร กอ.รมน. และสร้างความเป็นองค์กรหลักในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อันแสดงถึงความเป็นมืออาชีพด้านความมั่นคง เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากรัฐบาลและประชาชน

7.1.1.8 การพัฒนาองค์กรไปสู่ 3 เป้าหมาย คือ (1) องค์กรแห่งการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (3) องค์กรแห่งการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

7.1.1.9 การทำงานให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธา

7.1.2 การปรับปรุงแก้ไขเรื่องที่เป็นปัญหา/อุปสรรค เช่น ในเรื่องการบริหารจัดการกำลังพล ซึ่งจะสัมพันธ์กับการพัฒนาเสริมสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จในข้อ 7.1.1.1 และข้อ 7.1.1.6 การใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งอาจขาดการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการอื่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง บทบาทของ กอ.รมน. ในการรับรู้ของส่วนราชการอื่นที่ต้องมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกัน รวมทั้งระบบงานงบประมาณและระบบงานส่งกำลังบำรุงซึ่งต้องมีการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่มีภารกิจด้านความมั่นคง ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของ รอง ผอ.รมน.จังหวัด(ท.) ซึ่งเป็นกลไกหลักของส่วนปฏิบัติงานในพื้นที่

7.1.3 นขต.กอ.รมน. ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ในห้วงเวลา พ.ศ. 2561 – 2565 เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คือ “ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา” โดยมี สมช., สศช. กำกับดูแลระดับนโยบาย ส่วน กท., กต., มท., ดศ., ยธ., กอ.รมน. และ ศรชล เป็นหน่วยอำนวยการประสานงาน ทั้งนี้ นขต.กอ.รมน. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (แผนระดับ 3) ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพหลัก รายละเอียดตามตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4 – 1 การแบ่งงานตามแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง

ลำดับ	ชื่อแผนปฏิบัติการ	นขต.กอ.รมน. ร่วมจัดทำ	เจ้าภาพหลัก
1	แผนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ พื้นที่ชายแดน	สนย.กอ.รมน.	สมช.
2	แผนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ ทางทะเล	สนย.กอ.รมน.	ศรชล.
3	แผนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กอ.รมน.	สนย.กอ.รมน.	กอ.รมน. (สนย.กอ.รมน.)
4	แผนบูรณาการกลไกบริหารจัดการความมั่นคง	สนย.กอ.รมน.	กอ.รมน.

			(สนย.กอรมน.)
5	แผนการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ	ศปป.1 กอ.รมน.	มท.
6	แผนการพัฒนาด้านการเมือง	ศปป.1 กอ.รมน.	สมช.
7	แผนการสร้างความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ (กิจกรรมจิตอาสา)	ศปป.1 กอ.รมน.	มท.
8	แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์	ศปป.1 กอ.รมน.	พม.
9	แผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	ศปป.1 กอ.รมน.	มท.
10	แผนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (อาชญากรรม, การพนัน, การบังคับใช้กฎหมายและควบคุมการชุมนุม การจัดระเบียบสังคม, หนี้นอกระบบ, รับเรื่องราวจ้องทุกข์	ศปป.2 กอ.รมน.	ตร.

ตารางที่ 4-1 การแบ่งงานตามแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อแผนปฏิบัติการ	นขต.กอ.รมน. ร่วมจัดทำ	เจ้าภาพหลัก
11	แผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	ศปป.2 กอ.รมน.	ป.ป.ส.
12	แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	ศปป.2 กอ.รมน.	พม.
13	แผนการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง	ศปป.2 กอ.รมน.	รง.
14	แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าการร้าย	ศปป.3 กอ.รมน.	สมช.
15	แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ	ศปป.3 กอ.รมน.	สมช.
16	แผนการเฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา, การแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนเกษตรกร, การสนับสนุนมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ)	ศปป.3 กอ.รมน.	สศช.
17	แผนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงเฉพาะกรณี (IUU, ICAO ฯลฯ)	ศปป.3 กอ.รมน.	สมช.
18	แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ศปป.4 กอ.รมน.	มท.
19	แผนการรักษาความมั่นคงทางพลังงาน	ศปป.4 กอ.รมน.	พท.
20	แผนการรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ	ศปป.4 กอ.รมน.	กษ.
21	แผนการรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าไม้ ไฟป่าหมอกควัน ขยะ การตรวจสอบโรงงานที่ปล่อยมลพิษ)	ศปป.4 กอ.รมน.	ทส.
22	แผนการพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ศปป.4 กอ.รมน.	ทส.

23	แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบ ใน จชต.	ศปป.5 กอ.รมน.	สมช./กอ.รมน.
24	แผนการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต	สำนักจร กอ.รมน.	ป.ป.ท.
25	แผนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและ ช่วยเหลือประชาชน (ขุดลอกคูคลอง กำจัด ผักตบชวา พัฒนาพื้นที่สาธารณะ ซ่อมปรับปรุงถนน เร่งด่วน สร้างฝายชะลอน้ำ)	สมท.กอ.รมน.	กท.
26	แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทาง ไซเบอร์ (การเฝ้าระวังติดตามสื่อผิดกฎหมาย)	ศตม.กอ.รมน.	ตส.

ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2563

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กอ.รมน., 2563

7.1.4 การขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องและคู่ขนานกับข้อ 7.1.3 โดย นชต.กอ.รมน. ที่เกี่ยวข้องร่วมประสานงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกับส่วนราชการอื่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

7.1.5. การขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาลที่มอบหมายให้ กอ.รมน. ดำเนินการ กอ.รมน. เป็นกลไกของรัฐบาลทุกรัฐบาล ที่ผ่านมารัฐบาลได้มอบหมายงานในบางเรื่องให้ กอ.รมน. ช่วยเสริมการปฏิบัติของส่วนราชการเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนงานตามข้อ 7.1.4 และ 7.15 นั้น หน่วยงานของ กอ.รมน. ทุกระดับได้แก่ กอ.รมน. (ส่วนกลาง) กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน และเข้าไปเกี่ยวข้องกับส่วนราชการเจ้าภาพของแผนปฏิบัติการต่าง ๆ การขับเคลื่อนงานจึงจะเดินหน้าและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนนั้น

7.2 ห้วงเวลาที่สอง ปี พ.ศ. 2566-2567 (2 ปี) โดยอยู่ในห้วงที่สองของเป้าหมายตามห้วงเวลายุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2566-2570 “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” โดยแนวทางการขับเคลื่อนงาน ในห้วงระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2566-2567) เป็น “ประเมินผลงาน ปรับปรุงแก้ไข บูรณาการขับเคลื่อนงาน” ประกอบด้วย

7.2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา จากการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี พ.ศ. 2563-2565 ว่าผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่สมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้ในการประเมินผลอาจมีการจัดตั้งคณะกรรมการส่วนกลางขึ้นมา 1 คณะ ทำหน้าที่ดังกล่าวอย่างยุติธรรมและโปร่งใส อันจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมอย่างแท้จริงต่อ กอ.รมน.

7.2.2 การปรับปรุงแก้ไขการจัดและอัตรากำลังของ กอ.รมน. ในส่วนที่จำเป็น กอ.รมน. ได้รับการปรับปรุงโครงสร้าง เมื่อ 25 ต.ค. 62 โดยมีโครงสร้างและส่วนงาน 17 ส่วนงาน กรม. อนุมัติอัตรากำลังช่วยราชการ 1,452 อัตรา ข้าราชการพลเรือนประจำ 171 อัตรา รวม 1,623 อัตรา (ไม่รวม กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด) ในห้วงเวลา ปี 65 ได้ผ่านการปฏิบัติงานมาแล้ว 3 ปี ซึ่งหน่วยเจ้าของอัตราและหน่วยใช้ อดก. นั้น ย่อมทราบดีว่า การจัด และอัตราของหน่วยงานนั้น เหมาะสมหรือสมควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ดังนั้น สนย.กอ.รมน. ในฐานะหน่วยรับผิดชอบเรื่องนี้ อาจพิจารณาคำแนะนำของการปรับโครงสร้างในภาพรวม (ถ้าจำเป็น) ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อนึ่ง กอ.รมน. มีความคล้ายคลึงในเรื่องของภารกิจกับ Homeland Security (กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ) ของสหรัฐฯ แต่แตกต่างกันในเรื่องของการจัดและอัตรากำลังพล โดย กอ.รมน. มีกำลังพลบรรจุจริงจำนวน 64,905 คน ในขณะที่ Homeland Security มีกำลังพลบรรจุจริงประมาณ 240,000 คน เป็นกระทรวงใหญ่อันดับ 3 ของรัฐบาลสหรัฐฯ

7.2.3 การทบทวน/ปรับปรุงแก้ไข แผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสม (ถ้าจำเป็น) กอ.รมน. ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการปฏิบัติการ (แผนระดับ 3) ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพหลัก เมื่อได้ปฏิบัติงานมาในระยะเวลาหนึ่ง อาจมีการพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

7.2.4 การขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการ และนโยบายของรัฐบาล ในห้วงระยะเวลา ซึ่งเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องตามแผนงานของ นขต.กอ.รมน. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

สรุป

การศึกษาในบทที่ 4 ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 กล่าวคือ เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ โดย ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี พ.ศ. 2563-2567 ออกเป็น 2 ห้วงเวลา คือ ห้วงเวลาแรก ปี พ.ศ. 2563-2565 (3 ปี) และห้วงเวลาที่สอง ปี พ.ศ. 2566-2567 (2 ปี) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ที่กำหนดให้ พ.ศ. 2561-2565 “ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา” และกำหนดให้ พ.ศ. 2566-2570 “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” โดยผู้วิจัยขอเสนอแนวทางให้ห้วงเวลาแรก ปี พ.ศ. 2563-2565 (3 ปี) เป็น “พัฒนาปัจจัย แก้ไขปัญหา บูรณาการขับเคลื่อนงาน” ด้วยการพัฒนาเสริมสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงาน แก้ไขปัญหา/อุปสรรคต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง และบูรณาการขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความ

มั่นคงและงานตามนโยบายรัฐบาล สำหรับห้วงเวลาที่สอง ปี พ.ศ. 2566-2567 (2 ปี) เป็น “ประเมินผลงาน ปรับปรุงแก้ไข บูรณาการขับเคลื่อนงาน” ด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาในห้วงเวลาแรก การปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการจัดและอัตราในส่วนที่จำเป็น การทบทวน/ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการ (ถ้าจำเป็น) และบูรณาการขับเคลื่อนงานตามความรับผิดชอบในห้วงระยะเวลา ทั้งนี้ กอ.รมน. จะต้องยึดถือผลประโยชน์แห่งชาติเป็นที่ตั้ง รวมทั้งนำหลักคิด ปรัชญาการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์โดยรวมต่องานการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

กล่าวนำ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเรื่องนี้ โดยมุ่งศึกษาถึงแนวทางหรือวิธีการ (How to) ในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในห้วง 5 ปี คือ พ.ศ. 2563 – 2567 เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ตลอดจนงานนโยบายของรัฐบาล ตามที่ได้รับมอบหมาย ให้ปรากฏผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อาจได้มีการกำหนดวิธีการขับเคลื่อนงานไว้บางอย่างแล้ว งานวิจัยฉบับนี้จึงเหมือนการเติมเต็มหรือเสริมสร้างความสมบูรณ์ให้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (2) เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ด้วยการรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาจากตำราและเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ (Interview Analysis) วิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎี และหลักการ อย่างรอบคอบและครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อให้ได้ ผลสรุปสุดท้ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว

สรุป

ผลการวิจัยได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ ดังนี้

1. ปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

1.1 บทบาทและหน้าที่ของ กอ.รมน. ตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 และ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

กอ.รมน. มีหน้าที่หลักในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน บูรณาการ และขับเคลื่อน การปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อให้ประเทศเกิดความมั่นคงและประชาชนมีความสุข กอ.รมน. ไม่ใช่หน่วยทหาร แต่เป็นหน่วยบูรณาการ การปฏิบัติงานร่วมกันของทั้ง พลเรือน ตำรวจ และทหาร โดยมีนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล เป็นผู้อำนวยความสะดวกรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในระดับพื้นที่ มีแม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยความสะดวกรักษาความมั่นคงภายในภาค มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยความสะดวกรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด และมีคณะกรรมการอำนวยความสะดวกรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร คณะกรรมการอำนวยความสะดวกความมั่นคงภายในภาค และคณะกรรมการอำนวยความสะดวกรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เป็นกลไกสำคัญ ที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. ในทุกระดับ กอ.รมน. จึงเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐบาลทุกรัฐบาล

กอ.รมน. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ อำนาจการ ประสานงาน และสั่งการ ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกำหนดไว้ในแผนแม่บทด้านการพัฒนาการ บริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ดังนี้ “กอ.รมน. เป็นหน่วยงานความมั่นคง มีหน้าที่อำนวยความสะดวก ประสานงาน กำกับ การ ติดตาม ประเมินผล และสั่งการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงตามแผนแม่บทด้านการรักษาความสงบ ภายในประเทศ และแผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง”

1.2 กลไกการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

ประกอบด้วยกลไก 3 ระดับ และปัจจัยสนับสนุน กล่าวคือ

1.2.1 กลไกระดับนโยบาย โดยจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามกฎหมาย หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องเช่น คำสั่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่7/2563 ลง 13 มี.ค.63 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคงและนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

1.2.2 กลไกระดับอำนาจการ (ส่วนกลาง) ประกอบด้วย (1) การขับเคลื่อน ตาม Function หรือการขับเคลื่อนตามหน้าที่ของสำนักฝ่ายอำนาจการของ กอ.รมน. เช่น ให้สำนัก กิจการมวลชนและสารนิเทศ กอ.รมน. รับผิดชอบในการเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (2) การขับเคลื่อนตาม Agenda หรือการขับเคลื่อนตาม แผนปฏิบัติการ โดยแบ่งมอบความรับผิดชอบต่อแผนระดับ 3 ทั้ง 23 แผนให้หน่วยขึ้นตรงของ กอ.รมน. เช่น ให้ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 2 กอ.รมน. รับผิดชอบแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

1.2.3. กลไกระดับปฏิบัติการในพื้นที่ โดย กอ.รมน.ภาคทั้ง 4 ภาค และ กอ.รมน.จังหวัดทั้ง 77 จังหวัด (ผวจ. เป็น ผอ.รมน.จังหวัด) เพื่อขับเคลื่อนแผนระดับ 3 ร่วมกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ของหน่วยเจ้าภาพแผนระดับ 3 และงานตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งในส่วนของ กอ.รมน.จังหวัด มี รอง ผอ.รมน.จังหวัด (ฝ่ายทหาร) เป็นผู้ช่วยคนสำคัญของ ผวจ. และเป็นผู้ขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. รวมทั้งรับนโยบายจากกลไกระดับอำนวยการ (ส่วนกลาง) เพื่อแปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.2.4 ปัจจัยสนับสนุน นอกจากกลไกทั้ง 3 ระดับ ดังกล่าวแล้วยังมีปัจจัยสนับสนุน เช่น การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ งบประมาณในการดำเนินงาน และวัตถุดิบ เช่น สิ่งอุปกรณ์ ยานพาหนะ และเครื่องมือ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 กลยุทธ์ในการดำเนินการ

กอ.รมน. ได้กำหนดพันธกิจ 4 ประการ เป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความมั่นคงร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 และหน่วยงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วย

1.3.1 การติดตามและประเมินแนวโน้มสถานการณ์ ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่น มีการจัดทำระบบปฏิบัติการหรือ War room ของ กอ.รมน. กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด และสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 ได้ทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่

1.3.2 การบูรณาการแนวทางและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่น มีการประสานงานหรือจัดทำแผนระดับ 3 ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนระดับ 3 และบูรณาการจัดทำแผนของ กอ.รมน.จังหวัด ร่วมกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

1.3.3 การอำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่นการเสริมสร้างความพร้อมของ กอ.รมน. จังหวัด การฝึกและทดสอบแผนปฏิบัติการในระดับจังหวัด

1.3.4 การติดตามและประเมินผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยมีเป้าหมายและการดำเนินการที่สำคัญเช่น การติดตามและประเมินผลแผนระดับ 3 ว่ามีความสอดคล้อง รองรับแผนระดับ 1 และ ระดับ 2 หรือไม่ นอกจากนี้ยังมีพันธกิจเสริมอีก 2 ประการ ได้แก่ (1) การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (2) การสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนเข้าใจและสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.

1.4 ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

1.4.1 การบริหารจัดการกำลังพล อัตรากำลังพลของ กอ.รมน. ประมาณร้อยละ 90 เป็นอัตราช่วยราชการ โดยการออกคำสั่งช่วยราชการเป็นรายปี เมื่อมาช่วยราชการครบปี ก็กลับต้นสังกัดทำให้ขาดความต่อเนื่องของงาน และส่วนราชการต่าง ๆ ไม่ยินยอมให้กำลังพลมาช่วยราชการ จึงควรสร้างแรงจูงใจให้กับข้าราชการที่มาช่วยราชการ นอกจากนี้ กำลังพลระดับปฏิบัติงานหรือมดงานทางสมองระดับ พ.ต.-พ.ท. ได้รับการสนับสนุนน้อยมาก

1.4.2 การใช้อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ตามมาตรา 7 ของ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ซึ่งรวมถึงกลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

1.4.3 การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนงาน/โครงการของ กอ.รมน. ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งต้องป้อนข้อมูลแผนงาน/โครงการในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ eMENSER ด้วย

1.4.4 บทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน. ในความเข้าใจ/การรับรู้ของส่วนราชการอื่นในบางเรื่องที่ต้องมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกัน ยังไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย เช่นแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแผนระดับ 3 ตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นขต.กอ.รมน. ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจึงควรประสานงานกับส่วนราชการอื่น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

1.4.5 ระบบงานงบประมาณและระบบงานส่งกำลังบำรุง ซึ่งต้องมีการบูรณาการทั้งในส่วนของ กอ.รมน. กับส่วนราชการที่มีภารกิจด้านความมั่นคง ต้องใช้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อแรกโดยผู้วิจัยได้กล่าวรายละเอียดแล้วในบทที่ 3 ประกอบด้วย

1.5.1 คน/กำลังพล/บุคลากร

1.5.1.1 ระดับผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหาร ต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความรู้ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่งานตามตำแหน่งและภารกิจของ กอ.รมน. รวมทั้งหากเป็นระดับ หน.นขต.กอ.รมน. ต้องมีวิสัยทัศน์ (Vision) มีความเป็นผู้นำที่ดีสามารถขับเคลื่อนภาระงานขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ มีคุณธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานและปกครองดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา

1.5.1.2 ระดับผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ต้องมีความรู้ และเข้าใจงานในหน้าที่ตามบทบาทของตน รวมถึงเข้าใจงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่

ตลอดจนภารกิจของ กอ.รมน. โดยรวม นอกจากนี้ยังควรมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานด้วย

1.5.2 ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. กอ.รมน. ต้องมียุทธศาสตร์ขององค์กรโดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายด้านความมั่นคงระดับชาติรวมทั้งมีความอ่อนตัวพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่มีการเปลี่ยนแปลง

1.5.3 การบูรณาการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง กอ.รมน. กับส่วนราชการอื่น และการใช้ประโยชน์จากคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร คณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค และคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตลอดจนการได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและภาคเอกชน

1.5.4 การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างสูงสุด เช่น การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ให้บรรลุผลสำเร็จ และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนงาน/โครงการของ กอ.รมน. ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้มีการปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติรวมทั้งได้ป้อนข้อมูลแผนงาน/โครงการในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ eMENSCR แล้ว

1.5.5 การได้รับการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรที่เพียงพอจากรัฐบาลปัจจุบัน กอ.รมน. ได้รับการจัดสรรงบประมาณปีละประมาณ 1 หมื่นล้านบาท และ ทบ. เป็นส่วนราชการหลักที่สนับสนุนกำลังพลมาทำงานใน กอ.รมน. มากที่สุด

1.5.6 ในอนาคตควรมีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกำลังพลของ กอ.รมน. ในเรื่องดังนี้

1.5.6.1 การพัฒนาศักยภาพกำลังพลของ กอ.รมน. จากการที่มีทั้งข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร ควรมีการพัฒนาในเรื่อง องค์ความรู้ สมรรถภาพการทำงาน ฯลฯ ให้เหมาะสมกับข้าราชการแต่ละประเภท

1.5.6.2 แนวทางการรับราชการของข้าราชการใน กอ.รมน. เช่น ทหารที่มาจาก สง.ปรมน.ทบ. ต้องสามารถสลับกลับไป ทบ. เพื่อเป็นการสร้างโอกาสและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน การเพิ่มจำนวนข้าราชการพลเรือนและตำรวจในบางตำแหน่งที่เหมาะสมให้มากขึ้นเพื่อไม่ให้ กอ.รมน. เป็น ทบ. ส่วนแยกตามเจตนารมณ์ของ นรม./ผอ.รมน. ที่ว่ากอ.รมน. ไม่ใช่หน่วยทหาร แต่เป็นหน่วยบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันของทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร การปฐมนิเทศผู้มาปฏิบัติงานใหม่ใน กอ.รมน. (ทุกปี) เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในภารกิจบทบาทหน้าที่ของ กอ.รมน. การเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น สิทธิ สวัสดิการ ความก้าวหน้าในการทำงานตามขีดความสามารถ ฯลฯ เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้ กอ.รมน. เป็นองค์กรแห่งการบูรณาการการทำงานร่วมกันของข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นที่ยอมรับ และเชื่อถือในความเป็นองค์กรมืออาชีพด้านความมั่นคงอย่างแท้จริง

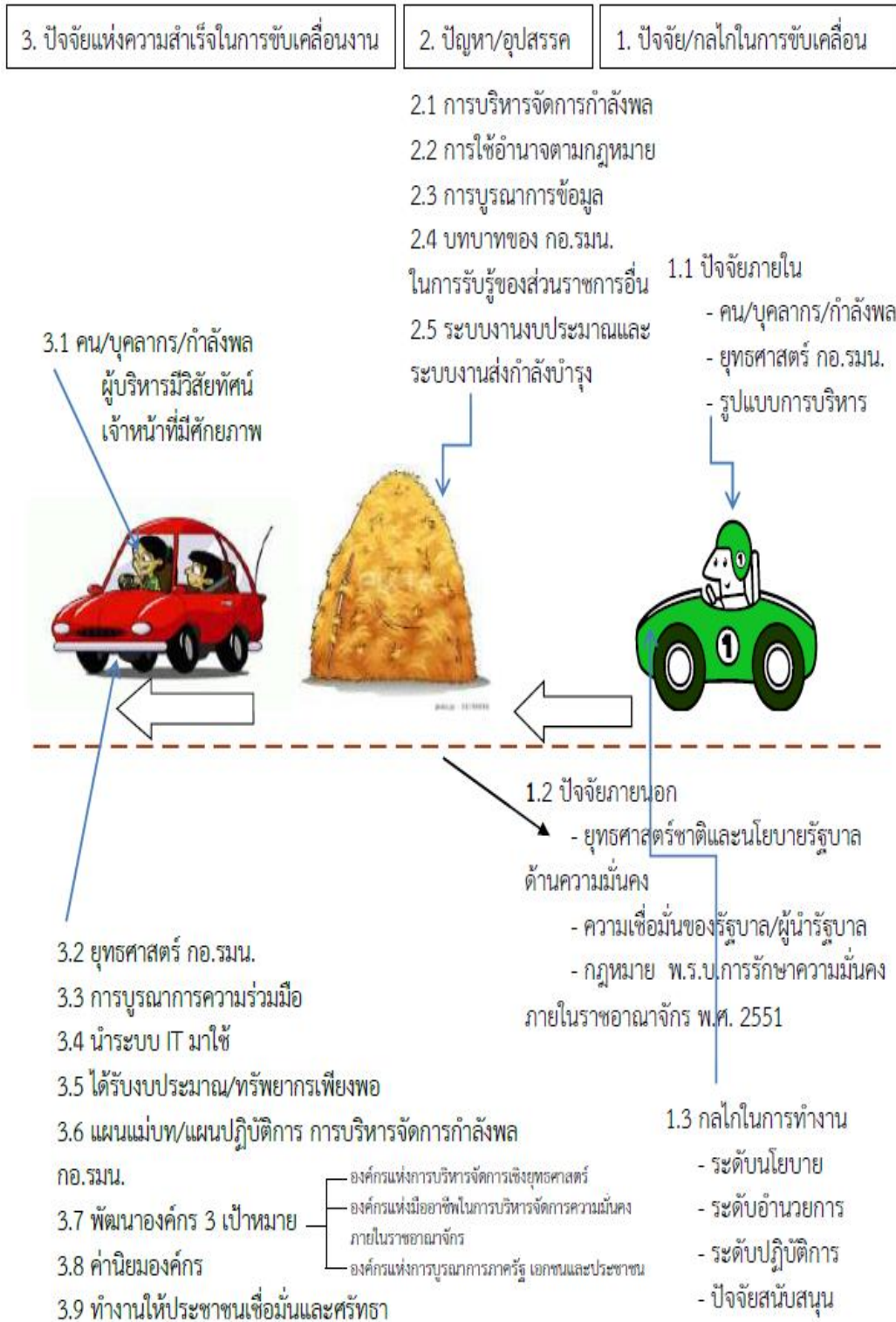
1.5.7 ค่านิยมองค์กร กอ.รมน. ต้องมีการสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรร่วมจากภาพลักษณ์ที่ดี ความภาคภูมิใจ และผลงานในอดีตของ กอ.รมน. เพื่อเสริมสร้างให้กำลังพลทุกประเภทของ กอ.รมน. เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และความศรัทธาในองค์กร อันถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

15.8 การพัฒนาองค์กรไปสู่ 3 เป้าหมาย คือ (1) องค์กรแห่งการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (3) องค์กรแห่งการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน

15.9 การทำงานให้ได้รับการเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชน

ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. สามารถแสดงได้ตามแผนภาพที่ 5-1

แผนภาพที่ 5-1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัย/กลไกในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน.

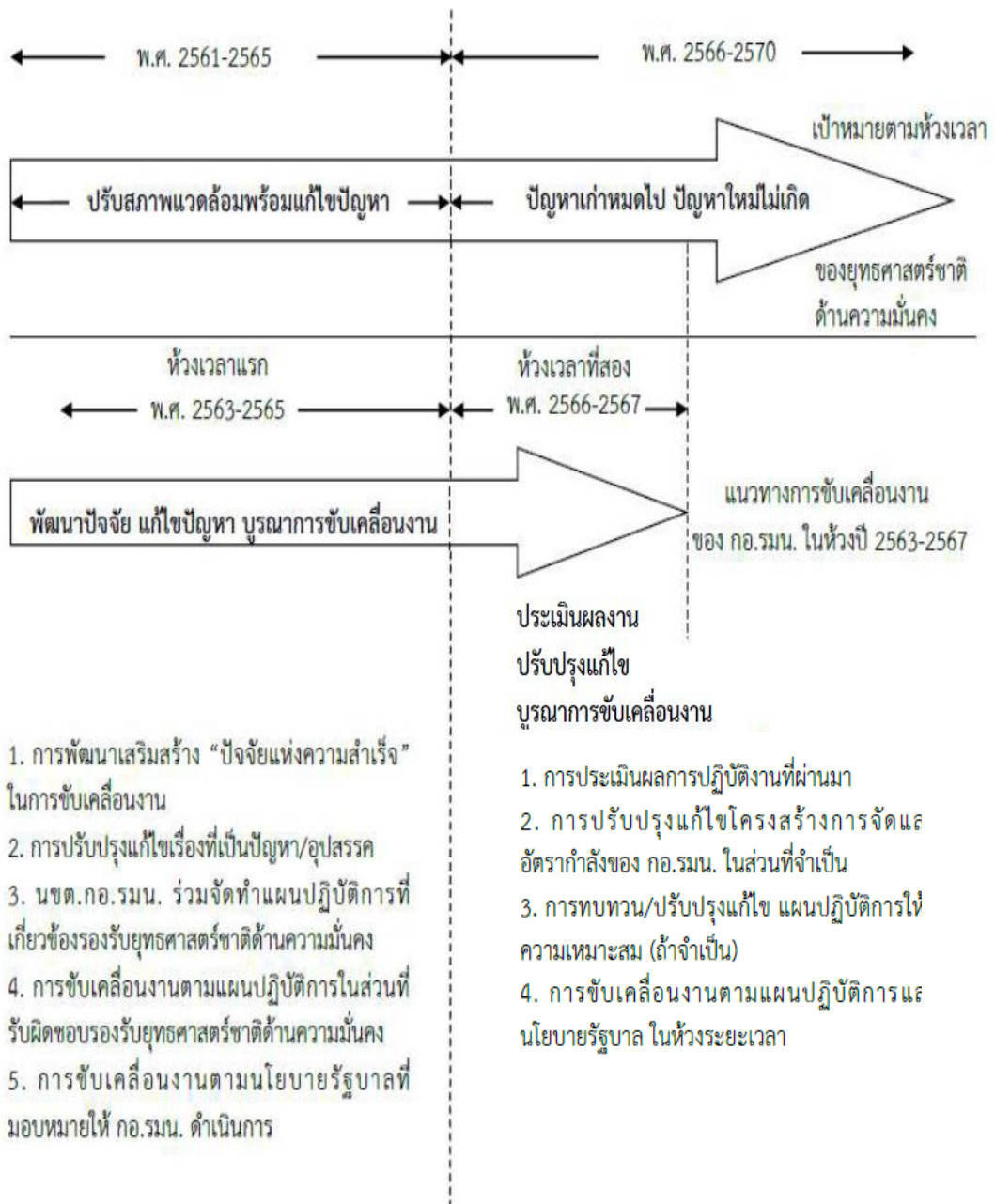

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2563

2. แนวทางในการขับเคลื่อนงานของอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

แนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567 ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่สอง โดยผู้วิจัยได้กล่าวรายละเอียดแล้วในบทที่ 4 สรุปได้ตามแผนภาพที่ 5-2

แผนภาพที่ 5-2 แนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, 2563

2.1 ห้วงเวลาแรก ปี พ.ศ. 2563-2565 (3 ปี) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2561-2565 **“ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา”** โดยแนวทางการขับเคลื่อนงานในห้วงระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) เป็น **“พัฒนาปัจจัย แก้ไขปัญหา บูรณาการขับเคลื่อนงาน”** กล่าวคือ

พัฒนาปัจจัย คือ การพัฒนาเสริมสร้าง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนงาน” ทั้ง 9 ประการ

แก้ไขปัญหา คือ แก้ไขเรื่องที่เป็นปัญหา/อุปสรรค เช่น ในเรื่องการบริหารจัดการกำลังพล ซึ่งจะสัมพันธ์กับการพัฒนาเสริมสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จเรื่องคน และแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกำลังพลของ กอ.รมน. การใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งอาจขาดการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการอื่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง บทบาทของ กอ.รมน. ในการรับรู้ของส่วนราชการอื่นที่ต้องมีการประสานงานและบูรณาการร่วมกัน รวมทั้งระบบงานงบประมาณและระบบงานส่งกำลังบำรุง ซึ่งต้องมีการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่มีภารกิจด้านความมั่นคง ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของ รอง ผอ.รมน.จังหวัด(ท.) ซึ่งเป็นกลไกหลักของส่วนปฏิบัติงานในพื้นที่

บูรณาการขับเคลื่อนงาน คือ ขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาลที่มอบหมายให้ กอ.รมน. ดำเนินการโดยหน่วยงานของ กอ.รมน. ทุกระดับได้แก่ กอ.รมน.(ส่วนกลาง) กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด จะต้องบูรณาการการปฏิบัติและขับเคลื่อนงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชนและประชาชนเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.2 ห้วงเวลาที่สอง ปี พ.ศ. 2566-2567 (2 ปี) อยู่ในห้วงที่สองของเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2566-2570 **“ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด”** โดยแนวทางการขับเคลื่อนงาน ในห้วงระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2566-2567) เป็น **“ประเมินผลงาน ปรับปรุงแก้ไข บูรณาการขับเคลื่อนงาน”** กล่าวคือ

ประเมินผลงาน คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ในห้วงปี พ.ศ. 2563-2565 ว่าเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ สมควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรหรือไม่ โดยอาจมีการจัดตั้งคณะกรรมการส่วนกลางขึ้นมา 1 คณะ ทำหน้าที่ดังกล่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมอย่างแท้จริงต่อ กอ.รมน.

ปรับปรุงแก้ไข คืออาจมีการปรับปรุงแก้ไขการจัดและอัตรากำลังของ กอ.รมน. ในส่วนที่จำเป็น โดย สนย.กอ.รมน. ในฐานะหน่วยรับผิดชอบเรื่องนี้พิจารณาความเหมาะสม

ของการปรับโครงสร้างในภาพรวม รวมทั้งอาจมีการทบทวน/ปรับปรุงแก้ไข แผนปฏิบัติการ (แผนระดับ 3) ร่วมกับส่วนราชการที่เป็นเจ้าภาพหลัก ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

บูรณาการขับเคลื่อนงาน คือ การขับเคลื่อนงานรองรับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐบาลในห้วงระยะเวลาโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ และเป็นการดำเนินงานตามแผนงานของ นขต.กอ.รমন. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคงและนโยบายรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนงาน ของ กอ.รমন. ในห้วงปี พ.ศ. 2563 – 2567 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ และข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กอ.รমন. เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีทั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ร่วมปฏิบัติราชการในองค์กรนี้ กล่าวได้ว่า กอ.รমন. ไม่ใช่หน่วยทหาร แต่เป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่พร้อมจะบูรณาการ ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และประสานงานกับส่วนราชการอื่น รวมทั้งภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังคำขวัญของ กอ.รমন. ที่ว่า “มุ่งมั่นบูรณาการ ประสานงาน เป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม ผู้นำความมั่นคง ดำรงความสามัคคี”

จากผลการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้ทราบว่า คน/กำลังพล/บุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบูรณาการขับเคลื่อนงานของ กอ.รমন. ให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น นโยบายเรื่องการบริหารจัดการข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รমন. ซึ่งรวมถึง การบรรจุ การแต่งตั้ง โยกย้าย เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งส่วนใหญ่มาจาก ทบ. และเป็นข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รমন. มากที่สุด ควรจะได้รับความสำคัญเป็นลำดับความเร่งด่วนแรกจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของ กอ.รমন. และ ทบ. เช่น การบรรจุคนให้เหมาะสมกับงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างเสริมระบบคุณธรรมให้มากกว่าระบบอุปถัมภ์ การส่งเสริมและสนับสนุน คนดี คนเก่ง ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามขีดความสามารถที่เขาเป็นได้ โดยเฉพาะ ในส่วน สำนักงานปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายในกองทัพบก (สง.ปรมน.ทบ.) ที่บรรจุคนเพื่อมาปฏิบัติราชการใน กอ.รমন. เมื่อได้ปฏิบัติงานในระยะเวลาหนึ่งแล้วควรสามารถสลับเปลี่ยนตำแหน่งกลับ ทบ.ได้ อันถือเป็นข้อดีของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน เป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และดำรงความสดชื่นในการทำงาน การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและตำรวจ ในตำแหน่งระดับสูงที่มีความเหมาะสมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดภาพความเป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ไม่ใช่ ทบ.ส่วนแยก การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร กอ.รমন. ทั้งในเรื่ององค์ความรู้ และสมรรถภาพการทำงาน ฯลฯ

เป็นต้น ทั้งนี้ นโยบายเรื่องการบริหารจัดการกำลังพลในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว จะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการทำงานของ กอ.รมน. ในที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ หากในอนาคต จะมีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับ กอ.รมน. จึงควรศึกษาวิจัยในประเด็น ต่อไปนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างความเป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ของ กอ.รมน.

2.2 รูปแบบการบริหารจัดการข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน.

2.3 วัตถุประสงค์/เป้าหมาย ของ กอ.รมน. ในการร่วมจัดทำ แผนปฏิบัติการ (แผนระดับ3) กับส่วนราชการเจ้าภาพแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

2.4 การพัฒนาเสริมสร้างค่านิยมองค์กร กอ.รมน. สู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

3. ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ

กอ.รมน. มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานตั้งแต่ยุคภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย พ.ศ. 2508 รัฐบาลได้จัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) และแปรสภาพเป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ใน พ.ศ. 2516 ต่อมารัฐบาลได้ประกาศให้วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นวันสถาปนากอ.รมน. เพื่อระลึกถึงความสำคัญและความภาคภูมิใจในเกียรติประวัติขององค์กร กอ.รมน. ถือเป็นกลไกของรัฐบาลในการทำงานเพื่อความมั่นคงภายในตาม พรบ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 โดยมี นรม. เป็น ผอ.รมน. ดังนั้นไม่ว่า นรม. จะมาจากพรรคการเมืองหรือจากที่อื่นใดก็ต้องใช้งาน กอ.รมน. ให้เกิดประโยชน์ แม้นในมหาอำนาจอันดับ 1 ของโลกคือ สหรัฐอเมริกา ยังได้ก่อตั้งกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Homeland Security) ใน พ.ศ. 2545 หลังจากเกิดเหตุการณ์ 911 ซึ่งนักวิชาการไทยเปรียบเทียบกับ กอ.รมน. ทั้งนี้ กอ.รมน. เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในทุกระดับ ตั้งแต่ส่วนกลางลงมาจนถึงระดับจังหวัด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า การขับเคลื่อนงานพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะช่วยสร้างความนิยมชมชอบของประชาชนที่มีต่อ กอ.รมน. และนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนต่อ กอ.รมน. ได้ในที่สุด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เอกสารที่มีชั้นความลับ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. ปรมาณการภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ห้วง 1 ตุลาคม 2562 -30 กันยายน 2563. กรุงเทพฯ : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2562.

เอกสารที่ไม่มีชั้นความลับ

หนังสือ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. แนวคิดด้านความมั่นคงรองรับยุทธศาสตร์ชาติ. กรุงเทพฯ : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2562.

พร พิเศษ, พันเอก. กองทัพพบกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักนิยม และยุทธศาสตร์กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2558

คณินิจ อนุโรจน์, นาวาเอก ดร.. การรักษาคนเก่งให้คงอยู่กับองค์กร. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2560

พจน์ พงศ์สุวรรณ, พันเอก. หลักยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2526.

วารสาร

ศิพิมพ์ ศรีบัลลังก์. “บทสำรวจทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเบื้องต้น”. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. ปีที่ 10 (1), มกราคม-มิถุนายน 2562 หน้า 53-57.

เอกสารวิจัย

ณัฐพล นาคพาณิชย์, พลโท. “การบริหารความมั่นคงรูปแบบใหม่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2561-2570)”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2560.

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. “การส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชนเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ : กรณีศึกษาโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง (พมพ.)”. เอกสารวิชาการ, ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2561.

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. “การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวชายแดนของกองทัพไทย”.
เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2561.

สัมภาษณ์

ฐาวีรัตน์ ย้งน้อย, พันเอก. ผู้อำนวยการส่วนแผนและบูรณาการ สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการ
ปฏิบัติงาน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์. 31 มีนาคม
2563.

ณัฐพล นาคพานิชย์, พลเอก. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.
สัมภาษณ์. 13 เมษายน 2563.

दनัยวัฒนา รุ่งอุทัย, พลตรี. รองเสนาธิการ สำนักงานปฏิบัติการกิจรักษาความมั่นคงภายใน กองทัพบก.
สัมภาษณ์. 23 มีนาคม 2563.

ธีรวัฒน์ บุณยะวัฒน์, พลเอก. เลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.
สัมภาษณ์. 1 เมษายน 2563.

นพรัตน์ ชั้นประดับ, พลตรี. รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กองอำนวยการ
รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์. 16 เมษายน 2563.

ปณณทัต กาญจนะวสิต, พลโท. ผู้อำนวยการสำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ กองอำนวยการรักษาความ
มั่นคงภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์. 26 มีนาคม 2563.

พีระ นิมปรี, พลโท. รองเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์.
30 มีนาคม 2563.

เรืองสิทธิ์ มิตรภานนท์, พลโท. ผู้อำนวยการ ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 4 กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์. 1 เมษายน 2563.

วุฒิไกร คล้ายวงษ์, พลเอก. จเรกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.
สัมภาษณ์. 30 มีนาคม 2563.

วุฒิชัย นาควาณิช, พลโท. ผู้อำนวยการ ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 3 กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์. 8 เมษายน 2563.

สวัสต์ ชนะจิตราสกุล, พลโท. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์. 24 มีนาคม 2563.

อนุชา สังฆสุวรรณ, พลตรี. รองผู้อำนวยการสำนักบริหารงานบุคคล กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ราชอาณาจักร. สัมภาษณ์ 24 มีนาคม 2563

อรัชย์ บุญสุขจิตเสรี, พลตรี. ผู้ช่วยเร กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. สัมภาษณ์.
30 มีนาคม 2563.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่
125 ตอนที่ 39 ก, 27 กุมภาพันธ์ 2551.

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2558”, ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 122 ตอนที่ 58 16 กรกฎาคม 2558.

“คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 312/2562 เรื่อง การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน หน้าที่และอำนาจ
ของส่วนงาน และอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร”,
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 296 ง, 2 ธันวาคม 2562.

“คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 51/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการ
รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 285 ง,
22 พฤศจิกายน 2560.

“พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช 2457”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 31 หน้า 388, 13
กันยายน 2457.

“พระราชบัญญัติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2559”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 133
ตอนที่ 85 ก, 26 กันยายน 2549.

“พระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะพ.ศ.2558”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 132 ตอนที่ 63 ก, 14 กรกฎาคม
2558.

“พระราชบัญญัติจัดระเบียบหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองพ.ศ.2522”, ราชกิจจานุเบกษา.
เล่มที่ 96 ตอนที่ 75, 10 พฤษภาคม 2522.

เอกสารราชการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 -2564)” “สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,
2562.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, “นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-
2565)”. สภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2562

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ , “ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)”, สำนักงานเลขาธิการ
ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ,2562.

เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. “หนังสือที่ นร 5103/2075 เรื่อง ขออนุมัติ
การแบ่งมอบงานเพื่อรองรับแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง”.
7 ธันวาคม 2561.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. “หนังสือที่ นร 5103/1403 เรื่อง ขออนุมัติให้ใช้
อฉก.ของหน่วยตามแผนประจำปี 2562 และ อฉก.(เพื่อพลาง) ของหน่วยตามแผนงาน
ประจำปี2563 ของ กอ.รมน.”. 30 กันยายน 2562.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.”คำสั่งที่ 866/2562 เรื่อง ให้ใช้อัตราเฉพาะกิจของ
หน่วย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประจำปีงบประมาณ 2563”.
4 ตุลาคม 2562.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

สุรชาติ บำรุงสุข.“ซูเปอร์ กอ.รมน.กับ บทบาททหารในอนาคต”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
http://www.matichon.co.th/news-monitor/news_757170, 6 ธันวาคม 2560.

สุรชาติ บำรุงสุข. “กอ.รมน. กับ การเมืองไทย รัฐซ้อนรัฐ ทหารซ้อนพลเรือน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
http://www.matichonweekly.com/column/article_224941, 5 กันยายน 2562.

ภาษาอังกฤษ

Electronic Data Base

“United States Department of Homeland Security - Wikipedia”. (online). Available :
<https://En.wikipedia.org>.

“What Homeland Security does?”. (online). Available : <https://www.dhs.gov/what-dhs-does>.

“Why is Homeland Security important?”. (online). Available : <https://www.allgov.com>

ภาคผนวก

แนวทางสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในทศวรรษที่ 2563 – 2567” มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
2. เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

แนวทางสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีดังนี้

กล่าวนำ : คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562 เรื่อง การจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนงาน หน้าที่และอำนาจของส่วนงาน และอัตรากำลังของ กอ.รมน. กำหนดให้ กอ.รมน. มีโครงสร้างและส่วนงาน 17 ส่วนงาน และเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2562 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบอัตรากำลังของ กอ.รมน. (ส่วนกลาง) ไม่รวม กอ.รมน. ภาค และ กอ.รมน. จังหวัด โดยอนุมัติกรอบอัตราช่วยราชการ รวม 1,452 อัตรา และข้าราชการพลเรือน 171 อัตรา รวมจำนวน 1,623 อัตรา ทั้งนี้ กอ.รมน. ต้องขับเคลื่อนงานตามภาระหน้าที่เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดจนนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ

คำถาม :

1. ท่านคิดว่าปัจจัย/กลไก ในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. ท่านคิดว่า กอ.รมน. มีปัญหา/อุปสรรค อะไรบ้างในการขับเคลื่อนงาน
3. ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. ผู้วิจัยขอกำหนดระยะเวลาของชื่อเรื่องเอกสารวิจัยไว้ 5 ปี (มาตรฐานของการกำหนดแผนงานตามปกติ) คือปี 2563 - 2567 ดังนั้น ในช่วงเวลาดังกล่าวท่านคิดว่าแนวทางการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้มีประสิทธิภาพควรดำเนินการอย่างไรบ้าง ซึ่งคำตอบข้อนี้จะเป็นข้อเสนอของเอกสารวิจัยฉบับนี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ : พลตรี ไพโรจน์ คำชุม
- วัน เดือน ปีเกิด : 23 กุมภาพันธ์ 2507
- การศึกษา : โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 23)
: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ 34)
: หลักสูตรทางทหารในโรงเรียนกองทัพบกสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย
: หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก (ชุดที่ 74)
: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2548)
: หลักสูตรวิทยาลัยเสนาธิการทหาร (รุ่นที่ 48)
- ประวัติการทำงานโดยย่อ : ผู้บังคับกองร้อยทหารปืนใหญ่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721
และกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 712
: นายทหารติดต่oprประจำกองบัญชาการสหประชาชาติ
ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
: หัวหน้าแผนก กองนโยบายและแผน กรมยุทธการทหารบก
: ผู้อำนวยการกองการจัด กรมยุทธการทหารบก
: รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน กรมยุทธการทหารบก
: ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
: ผู้ช่วยจเร สำนักงานปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายในกองทัพบก
- ตำแหน่งปัจจุบัน : รองผู้อำนวยการสำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติ
สำนักงานปฏิบัติการกิจการรักษาความมั่นคงภายในกองทัพบก

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ใน
ห้วงปี พ.ศ. 2563 –2567

ผู้วิจัย พลตรี ไพโรจน์ คำชุม หลักรัฐธรรมนูญ วปอ. รุ่นที่ 62

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติ สำนักงานปฏิบัติการ
รักษาความมั่นคงภายในกองทัพบก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นส่วนราชการ
รูปแบบเฉพาะ อยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีแต่ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2551 และให้นายกรัฐมนตรี
เป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผอ.รมน.) มีผู้บัญชาการทหารบก
เป็นรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (รอง ผอ.รมน.) และเสนาธิการทหารบก
เป็นเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (เลขาธิการ กอ.รมน.) โดย
ในปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่ง กอ.รมน. แต่งตั้งให้รองผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้ช่วย
ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ผช. ผอ.รมน.) ด้วย ทั้งนี้กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมีอำนาจหน้าที่คือ (1) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของ
สถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และรายงาน
คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป (2) อำนวยการในการรักษาความมั่นคงภายใน
ราชอาณาจักร ในการนี้ ให้มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติและดำเนินการต่อ
คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตาม
แผนและแนวทางนั้น (3) อำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ
ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนและแนวทางในการปฏิบัติตาม (2) ในการนี้ คณะรัฐมนตรีจะ
มอบหมายให้ กอ.รมน. มีอำนาจในการกำกับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามที่คณะรัฐมนตรี
กำหนดด้วยก็ได้ (4) เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามา
มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ

ความสงบเรียบร้อยของสังคม และ (5) ดำเนินการการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือตามที่ คณะรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) มีผลใช้บังคับเมื่อ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน คือ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้าน ความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความ เสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กล่าวโดยสรุป ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ โดย กระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการต่าง ๆ ต้องไปดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับ การสนับสนุนงบประมาณโดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ในส่วนของกองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติประเด็น ความมั่นคง จำนวน 26 แผน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ปัจจุบันกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรได้มีการปรับโครงสร้าง การจัดเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 312/2562 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562 เรื่องการจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน หน้าที่และอำนาจของส่วนงาน และอัตรากำลัง ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยมีโครงสร้างและส่วนงาน 17 ส่วนงาน คือ (1) สำนักงานเลขานุการ (2) สำนักตรวจสอบภายใน (3) สำนักพัฒนาระบบบริหาร (4) สำนักกฎหมาย และสิทธิมนุษยชน (5) สำนักจร (6) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง (7) สำนักการข่าว (8) สำนักกิจการ มวลชนและसारนิเทศ (9) สำนักบริหารงานบุคคล (10) สำนักส่งกำลังบำรุง (11) สำนักงบประมาณ และการเงิน (12) สำนักบูรณาการและขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน (13) ศูนย์ดิจิทัลเพื่อความมั่นคง (14) ศูนย์การศึกษาและวิทยาการความมั่นคง (15) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (16) กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในภาค และ (17) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรอบอัตรากำลังของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) (ไม่รวม (16) และ(17)) โดยอนุมัติกรอบอัตรากำลังช่วยราชการ รวม 1,452 อัตรา และข้าราชการพลเรือน 171 อัตรา รวมจำนวน 1,623 อัตรา

ดังนั้นจึงเป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้ ที่มุ่งศึกษาถึงแนวทางหรือวิธีการ (How to) ในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อรองรับ

ยุทธศาสตร์ชาติในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย ให้ปรากฏผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดระยะเวลาไว้ในห้วง 5 ปี คือ พ.ศ. 2563 - 2567 อนึ่ง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อาจได้มีการกำหนดวิธีการขับเคลื่อนงานไว้บางอย่างแล้ว งานวิจัยฉบับนี้จึงเหมือนการเติมเต็มหรือเสริมสร้างความสมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยหรือกลไกในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
2. เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่

ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการที่ปฏิบัติงานในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 การวิจัยนี้ศึกษาการปฏิบัติงานของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในส่วนที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น

3.2 เนื้อหาสาระที่ปรากฏในเอกสารวิจัยนี้ ยึดหลักความเป็นกลางไม่ฝักใฝ่การเมือง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ตั้งแต่ พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 มีผลบังคับใช้ (28 กุมภาพันธ์ 2551) จนถึงปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าและเอกสารต่าง ๆ
- 1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ (Interview Analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) การวิเคราะห์เปรียบเทียบและสังเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎี และหลักการ

3. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนาและวิเคราะห์นำเสนอแนวทาง (How to)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. มี 9 ปัจจัย คือ 1. คน/กำลังพล/บุคลากร 2. ยุทธศาสตร์ กอ.รมน. 3. การบูรณาการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง กอ.รมน. กับ ส่วนราชการอื่น 4. การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างสูงสุด 5. การได้รับการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรที่เพียงพอจากรัฐบาล 6. การมีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกำลังพลของ กอ.รมน. 7. ค่านิยมองค์กร กอ.รมน. 8. การพัฒนาองค์กรไปสู่ 3 เป้าหมาย คือ (1) องค์กรแห่งการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (2) องค์กรแห่งมืออาชีพในการบริหารจัดการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ (3) องค์กรแห่งการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน 9. การทำงานให้ได้รับการเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชน สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ในห้วงปี 2563-2567 แบ่งเป็น 2 ห้วง คือ ห้วงเวลาแรก ปี พ.ศ. 2563-2565 (3 ปี) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2561-2565 “ปรับสภาพแวดล้อมพร้อมแก้ไขปัญหา” โดยแนวทางการขับเคลื่อนงานในห้วงระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) เป็น “พัฒนาปัจจัย แก้ไขปัญหา บูรณาการขับเคลื่อนงาน” กล่าวคือ พัฒนาปัจจัยคือ การพัฒนาเสริมสร้าง ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนงาน 9 ปัจจัยดังกล่าว แก้ไขปัญหา คือ แก้ไขเรื่องที่เป็นปัญหา/อุปสรรค บูรณาการขับเคลื่อนงานคือขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และขับเคลื่อนงานตามนโยบายที่รัฐบาลมอบหมาย ห้วงเวลาที่สอง ปี พ.ศ. 2566-2567 (2 ปี) อยู่ในห้วงที่สองของเป้าหมายตามห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดให้ พ.ศ. 2566-2570 “ปัญหาเก่าหมดไปปัญหาใหม่ไม่เกิด”

โดยแนวทางการขับเคลื่อนงาน ในห้วงระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2566-2567) เป็น “ประเมินผลงาน ปรับปรุงแก้ไข บูรณาการขับเคลื่อนงาน” กล่าวคือ ประเมินผลงานคือการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ในห้วงปี พ.ศ. 2563-2565 ว่าเป็นอย่างไร ปรับปรุงแก้ไขคือ ปรับปรุงจากผลการประเมิน บูรณาการขับเคลื่อนงาน คือ การขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการในส่วนที่รับผิดชอบรองรับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และนโยบายของรัฐบาลในห้วงระยะเวลาโดยสอดคล้องกับ สถานการณ์ ทั้งนี้ การบริหารจัดการข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน. ต้องทำให้เป็นระบบ ที่ต่อเนื่อง จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของ กอ.รมน. ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ และข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กอ.รมน. เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีทั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ร่วมปฏิบัติราชการในองค์กรนี้ กล่าวได้ว่า กอ.รมน. ไม่ใช่หน่วยทหาร แต่เป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่พร้อมจะบูรณาการ ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และประสานงานกับส่วนราชการอื่น รวมทั้งภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังคำขวัญของ กอ.รมน. ที่ว่า “มุ่งมั่นบูรณาการ ประสานงาน เป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม ผู้นำความมั่นคง ดำรงความสามัคคี”

จากผลการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้ทราบว่า คน/กำลังพล/บุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ในการบูรณาการขับเคลื่อนงานของ กอ.รมน. ให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น นโยบายเรื่องการบริหาร จัดการข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน. ซึ่งรวมถึง การบรรจุ การแต่งตั้ง โยกย้าย เจ้าหน้าที่ ฝ่ายทหารซึ่งส่วนใหญ่มาจาก ทบ. และเป็นข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน. มากที่สุด ควรจะ ได้รับความสำคัญเป็นลำดับความเร่งด่วนแรกจากผู้บังคับบัญชาาระดับสูงของ กอ.รมน. และ ทบ. เช่น การบรรจุคนให้เหมาะสมกับงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างเสริมระบบคุณธรรม ให้มากกว่าระบบอุปถัมภ์ การส่งเสริมและสนับสนุน คนดี คนเก่ง ให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตามขีดความสามารถที่เขาเป็นได้ โดยเฉพาะ ในส่วน สำนักงานปฏิบัติการกึ่งรักษาความมั่นคงภายใน กองทัพบก (สง.ปรมน.ทบ.) ที่บรรจุคนเพื่อมาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน. เมื่อได้ปฏิบัติงาน ในระยะเวลาหนึ่งแล้วควรสามารถสลับเปลี่ยนตำแหน่งกลับ ทบ.ได้ อันถือเป็นข้อดีของการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การทำงาน เป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และดำรงความสดชื่นในการทำงาน การเพิ่มจำนวน เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและตำรวจ ในตำแหน่งระดับสูงที่มีความเหมาะสมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดภาพ ความเป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ไม่ใช่ ทบ. ส่วนแยกการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร กอ.รมน. ทั้งในเรื่ององค์ความรู้ และสมรรถภาพการทำงาน ฯลฯ เป็นต้น ทั้งนี้ นโยบายเรื่องการบริหารจัดการ กำลังพลในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว จะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการทำงานของ กอ.รมน. ในที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หากในอนาคต จะมีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับ กอ.รมน. จึงควรศึกษาวิจัยในประเด็น ต่อไปนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาเสริมสร้าง ความเป็นองค์กรผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ของ กอ.รมน.

2.2 รูปแบบการบริหารจัดการข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการใน กอ.รมน.

2.3 วัตถุประสงค์/เป้าหมาย ของ กอ.รมน. ในการร่วมจัดทำ แผนปฏิบัติการ (แผนระดับ3) กับส่วนราชการเจ้าภาพแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

2.4 การพัฒนาเสริมสร้างค่านิยมองค์กร กอ.รมน. สู่ความเป็นมืออาชีพด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

3. ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ

กอ.รมน. เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในทุกระดับ ตั้งแต่ส่วนกลางลงมาจนถึงระดับจังหวัดผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า การขับเคลื่อนงานพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชนที่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะช่วยสร้างความนิยมชมชอบของประชาชนที่มีต่อ กอ.รมน. และนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนต่อ กอ.รมน. ได้ในที่สุด